

Pla d'equipaments culturals de Vilassar de Mar

**Diputació
Barcelona**

Ajuntament de
Vilassar de Mar

Pla d'equipaments culturals de Vilassar de Mar

Diputació
Barcelona

Ajuntament de
Vilassar de Mar

© Diputació de Barcelona

Gener de 2015

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

Índex

Introducció	5
0. Metodologia.....	6
1. Territori	7
1.1. Localització geogràfica i entorn territorial.....	7
1.2. Antecedents històrics i configuració actual.....	8
2. La població i les seves característiques.....	11
2.1. Evolució demogràfica recent.....	11
2.2. Immigració	13
2.3. Context socioeconòmic.....	16
3. Context cultural.....	19
3.1. Vida cultural local	19
3.2. Polítiques culturals municipals: objectius i estructura.....	24
3.3. Programes municipals de cultura.....	26
3.4. Pressupostos.....	27
4. Equipaments culturals	31
4.1. Introducció	31
4.2. Els equipaments culturals de Vilassar de Mar.....	32
4.3. Els equipaments culturals de Vilassar segons el PECCAT.....	65
4.4. Equipaments culturals i vida cultural a Vilassar	66
5. Propostes.....	71
5.1. Reforma dels espais escènics.....	71
5.2. Reobertura i dinamització dels espais museístics	74
5.3. Especialització i dinamització dels espais expositius.....	76
5.4. Optimització i diversificació de l'oferta formativa.....	77
5.5. Revisió i millores parcials d'equipaments ja existents	79
5.6. Aspectes vinculats a la gestió.....	80
6. Conclusions.....	83
Bibliografia	84
Annex 1: Indicadors demogràfics, socials, econòmics i culturals recollits per la Diputació de Barcelona (maig 2014)	85
Crèdits	110

Introducció

Aquest Pla d'Equipaments Culturals neix de la voluntat de l'Ajuntament de Vilassar de Mar de reflexionar sobre la dotació d'espais per a la cultura al municipi i el paper que aquests juguen en l'accés a la vida cultural per part de la població. El Pla ha de servir per ordenar i aprofitar millor els recursos existents, detectar necessitats no cobertes i plantejar opcions per al desenvolupament de la xarxa d'equipaments culturals i la definició de les seves funcions a mig i llarg termini.

El Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de la Diputació de Barcelona ofereix, en el marc del Catàleg de Serveis de la Diputació, un servei d'assessorament als ajuntaments per a l'elaboració de diversos instruments de planificació cultural, entre els quals hi ha els Plans d'Equipaments Culturals. Es tracta de documents de caràcter tècnic que contribueixen a descriure la realitat cultural del municipi i a establir una sèrie de reflexions i pautes per orientar les accions culturals del municipi a mig i llarg termini. La visió estratègica que se'n deriva pot comportar, segons el cas, la creació de xarxes d'equipaments, la definició de programes d'actuació per a l'equilibri urbanístic i territorial, l'enfortiment del teixit social i cultural o la millora del benestar ciutadà.

Els equipaments culturals són un recurs clau en el desplegament de les polítiques culturals de Vilassar de Mar i per a l'assoliment d'objectius com ara dinamitzar i realitzar una oferta cultural àmplia i diversa, fomentar pràctiques participatives i d'implicació ciutadana, fer conèixer el patrimoni cultural del poble o facilitar l'accés dels ciutadans a la cultura.

L'elaboració d'aquest Pla ha comportat dues fases: una de diagnòstic, centrada en l'anàlisi de la realitat del municipi, mitjançant visites als equipaments i entrevistes i converses amb diversos agents culturals de Vilassar; i una segona de proposta, que serveix per orientar les passes que es podrien considerar a curt, mig i llarg termini.

El document sorgit d'aquest procés hauria de ser un instrument útil tant per la Regidoria de Cultura com per a les entitats i per al conjunt de la població de Vilassar de Mar. La implicació i col·laboració que han acompanyat el procés d'elaboració del Pla seran fonamentals també per assegurar-ne una posada en pràctica exitosa.

0. Metodologia

L'elaboració d'aquest pla d'equipaments culturals s'ha dut a terme entre maig i novembre de 2014 i ha comportat la combinació de diverses tècniques de recollida i anàlisi de dades:

- Reunions amb l'equip de l'Ajuntament de Vilassar de Mar encarregat del seguiment de la proposta (el Cap de l'Àrea de Serveis Personals i el Coordinador de Cultura), per tal de contextualitzar el projecte primer i, posteriorment, tenir un acompanyament regular en el procés de coneixement i anàlisi de la realitat.
- Anàlisi de documentació: estadístiques i dades de context social, econòmic i cultural; publicacions municipals; documents d'orientació de les polítiques culturals locals; bibliografia significativa per a la planificació i gestió d'equipaments culturals; i altres fonts útils.
- Visites a diversos equipaments culturals del municipi i converses amb les persones responsables de cadascun. D'acord amb la voluntat de repensar la combinació dels espais disponibles per a la cultura, l'observació ha inclòs equipaments de titularitat pública i privada, i espais vinculats tant a la Regidoria de Cultura com a d'altres departaments que, per les seves dinàmiques d'ús, juguen un paper significatiu en la configuració de la vida cultural del municipi.
- Reunions de consulta i debat amb agents locals: en concret, entre octubre i novembre de 2014 s'han realitzat una sessió de treball amb tècnics de diverses regidories de l'Ajuntament i dues sessions amb representants de diverses entitats culturals de Vilassar.

El document que es presenta tot seguit segueix el procés d'aproximació a la realitat i reflexió que ha caracteritzat el projecte: en primer lloc s'aborda el context general de Vilassar de Mar, que dona pas a l'anàlisi de la realitat cultural del municipi, la descripció i anàlisi dels equipaments culturals i, en darrera instància, el disseny de propostes per a una optimització dels equipaments.

1. Territori

1.1. Localització geogràfica i entorn territorial

Vilassar de Mar és un municipi costaner de 4,01 km² de superfície, que es troba situat al sud-oest de la comarca del Maresme. A més del mar Mediterrani, llinda amb els municipis de Premià de Mar, Premià de Dalt, Vilassar de Dalt, Cabrils i Cabrera de Mar.

El Maresme és una comarca litoral de la província de Barcelona. Compta amb un territori divers, marcat pels forts contrastos i la diversitat de paisatges i entorns territorials, que van des de la zona metropolitana de Barcelona fins a la Costa Brava, i de les muntanyes de la serralada Litoral (serres de Marina, Sant Mateu, del Corredor i del Montnegre) fins a la costa. El conjunt de la comarca forma part de l'àmbit metropolità de Barcelona, d'acord amb el Pla Territorial General de Catalunya aprovat el 1995.

La comarca té una superfície de 398,91 km² (fet que la converteix en la 35a comarca en extensió entre les 41 que componen Catalunya) i 437.431 habitants (4a comarca més poblada, només després del Barcelonès, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat). D'aquesta manera, amb una densitat de població de 1098 habitants per km², és també la quarta comarca de Catalunya en aquesta variable.

La capital de la comarca és Mataró, que també n'és el municipi més poblat (124.099 habitants el 2013). Vilassar de Mar, que tenia 20.030 habitants el 2013, és el cinquè municipi més poblat de la comarca, després de Mataró, Pineda de Mar, Premià de Mar i El Masnou. Vilassar té una densitat de població de 5.007 habitants per km², xifra que el situa significativament per sobre de la mitjana comarcal però en una posició semblant a la d'altres poblacions de l'entorn metropolità.

El límit entre Vilassar de Mar i els termes municipals de Cabrils i Vilassar de Dalt és molt similar a l'històric camí ral o camí del Mig, que possiblement segueix el traçat de l'antiga Strata Francisca o camí dels francesos i el seu precursor, la Via Augusta romana. La vila de Vilassar de Mar, cap de municipi i únic nucli de població, és al punt més sortint de la costa de llevant entre el cap Aspre de Calella i Montjuïc. Les rieres de Cabrils i de Vilassar, que desemboquen a la mar, són els accidents geogràfics més destacats del municipi.

La planificació urbana del municipi, que ha estat considerada modèlica, es va fer a base d'un traçat normalitzat amb carrers rectilinis, seguint la línia del camí de la platja, després camí ral i carretera. El creixement de la població, a més, no va ser gaire desordenat.

Pel que fa a les comunicacions, travessen el terme la carretera N-II, paral·lela a la costa i a la línia del tren de Rodalies que té estació a la vila, i dues carreteres locals que porten

des del nucli a Argentona i Cabrils. L'autopista C-32 de Montgat a Palafolls fa de límit amb el municipi de Vilassar de Dalt.

El Mapa 1 permet situar el terme de Vilassar de Mar en el seu entorn territorial.

Mapa 1. Situació geogràfica de Vilassar de Mar en el seu entorn

Font: Sistema d'Informació Territorial Municipal (SITMUN, Diputació de Barcelona)

1.2. Antecedents històrics i configuració actual

Tot i que a la zona s'hi han trobat vestigis de la Prehistòria i l'Edat Antiga, la història de Vilassar de Mar s'inicia al segle XV, a partir de l'arribada de famílies de zones properes que s'instal·laren al Veïnat de Mar. Segons documents parroquials, en el primer quart del segle XVIII hi havia uns 200 habitants. Els pescadors anhelaven tenir església pròpia i el 1726 el bisbat en va concedir la llicència. Després de la separació eclesiàstica de la parròquia de Sant Genís de Vilassar (1779), la separació civil va ser un fet el 1785.

L'anomenat cens de Floridablanca (1787) dóna per a la població de Vilassar de Mar, ja separada de Vilassar de Dalt, la xifra de 1.013 habitants. El creixement demogràfic va ser molt ràpid fins al 1830, quan va arribar a 2.232 h, coincidint amb l'inici de l'activitat naviliera. El cens de 1860 parla de 2.931 habitants. Durant el segle XX l'evolució fou sempre ascendent: 2.953 h el 1900, 3.665 h el 1930, 3.812 h el 1940, 4.500 h el 1960, 5.736 h el 1970, 9.490 h el 1981 i 12.117 h el 1991. Amb el canvi de segle s'accentuà el creixement de la població, en bona part degut a l'expansió del fenomen residencial; el 2001 es registraren 17.369 h i el 2013 se superà la barrera dels 20.000 h (20.030).

Sectors econòmics i configuració de la identitat local

L'agricultura, la indústria tèxtil i les tasques relacionades amb el mar (la pesca però, especialment, el comerç, la construcció de vaixells i la formació nàutica) han estat els elements principals de l'economia del municipi al llarg dels últims segles. Més recentment, Vilassar de Mar es caracteritza com una economia de serveis.

El primitiu conreu de les oliveres va ser substituït al segle XIX pel dels garrofers, la vinya i els tarongers. El 1891 va començar el conreu intensiu de la patata, que va donar molta prosperitat. A partir de la dècada de 1920 es planten clavells i altres plantes de flor tallada i, des dels anys seixanta, la vila passa a ser considerada un dels primers centres de flor tallada al conjunt de l'Estat. A les últimes dècades, dins la tendència general a la comarca, s'han construït un bon nombre d'hivernacles per a protegir les flors de la inclemència tèrmica i les exigències del mercat han estimulat la creació de laboratoris d'investigació i reproducció de noves espècies de flors i plantes ornamentals. Com a conseqüència d'aquesta especialització, a Vilassar de Mar hi ha el Mercat de Flor i Planta Ornamental de Catalunya (1983). A més de la floricultura i el conreu d'hortalisses, hi té una importància cabdal la planta ornamental. També es practica l'avicultura.

Pel que fa a la indústria tèxtil, al voltant del 1850 hi havia ja al terme 10 fàbriques de teixits, a més de 3 de filats de cotó, que ocupaven principalment mà d'obra femenina. Després aquesta activitat va començar a declinar, fins que van quedar solament 6 fàbriques el 1925.

Vilassar té un paper important en la història de la marina velera catalana del segle XIX. Pilots, capitans i naviliers de prestigi popularitzaren el nom de Vilassar per tota l'Amèrica del Sud i Central i el Carib. D'altra banda, les drassanes van tenir una gran activitat. Quant a la funció de capitans i pilots, aquesta va anar lligada a la participació de patrons i propietaris dels navilis i amb els sistemes de motes i nòlits, mecanismes de gestió de contractes i distribució dels beneficis que feien que en el comerç d'ultramar hi fos implicada la riquesa de tota la població. Des de finals del segle XIX, el municipi destacà així mateix per la formació nàutica.

Actualment l'economia va molt lligada a la funció de població dormitori i residencial. A finals del segle XIX, per la proximitat a Barcelona i la construcció del ferrocarril, la vila va esdevenir focus d'estiueig d'un nivell refinat; va ser destacada la colònia d'estiueig, amb el pintor Joan Llimona i el músic Enric Granados, els pintors Joaquim Torres i García i Josep Obiols, els polítics Francesc Cambó i Joan Vallès i Pujal, el periodista Santiago Vinardell, el crític d'art Carles Pirozzini i d'altres. Ja en el segle XX, i arran de l'obertura de l'autopista C-32, la població va esdevenir un centre de residència permanent, més que no pas d'estiueig, un fet que s'ha accentuat en els últims 20 anys, com fa evident el creixement de població registrada a Vilassar.¹

¹ Per a l'elaboració d'aquest apartat s'han utilitzat elements de la Gran Enciclopèdia Catalana i de la Viquipèdia.

ELEMENTS CLAU

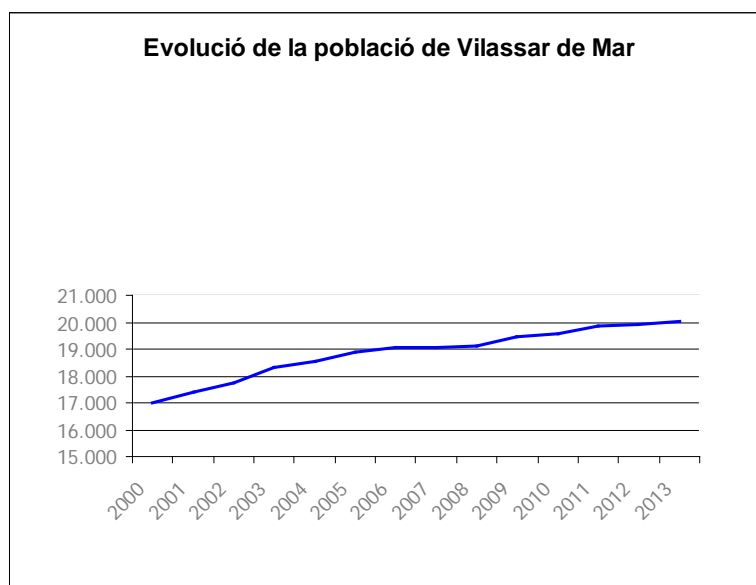
- Vilassar de Mar, amb 20.030 habitants (2013) és el cinquè municipi més poblat de la comarca del Maresme.
- La densitat de població (5007 habitants / km²) situa Vilassar significativament per sobre de la mitjana del Maresme però en una situació similar a altres poblacions de l'entorn metropolità.
- L'agricultura, la indústria tèxtil i les tasques relacionades amb el mar (la pesca i, especialment, el comerç, la construcció de vaixells i la formació nàutica) han estat els elements principals de l'economia de Vilassar en els últims segles.
- Més recentment, el municipi es caracteritza com una economia de serveis i també hi juga un paper important la floricultura i les iniciatives que hi tenen relació (laboratoris d'investigació i reproducció, Mercat de la Flor i la Planta Ornamental de Catalunya, etc.).

2. La població i les seves característiques

2.1. Evolució demogràfica recent

L'any 2013, Vilassar de Mar tenia 20.030 habitants, amb una densitat de 5.007 habitants per km². La població ha augmentat gairebé un 18% des dels 17.000 habitants registrats l'any 2000. Com mostra el gràfic 1, el creixement va ser especialment significatiu entre els anys 2000 i 2006 (el 2003 se superen els 18.000 habitants, i el 2006 s'arriba als 19.000) i més moderat a partir de 2007.

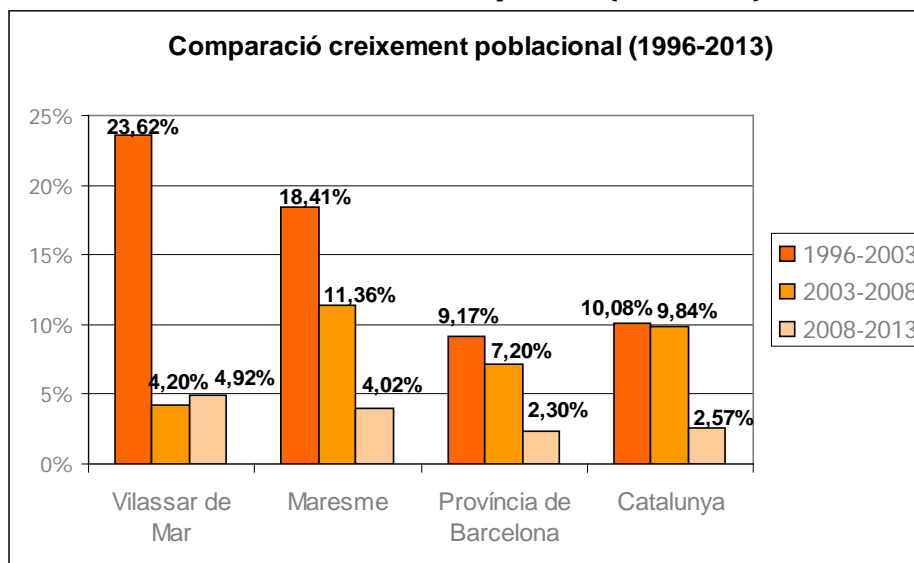
Gràfic 1. Evolució de la població a Vilassar de Mar (2000-2013)

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Si aquesta tendència es compara amb altres àmbits territorials (vegeu Gràfic 2), s'observa com el creixement de població va ser significativament superior a la mitjana de la comarca, la província i el conjunt de Catalunya en el període 1996-2003 i en canvi va quedar per sota de la mitjana dels altres territoris observats entre 2003 i 2008, tot i que va continuar essent positiu. En l'etapa més recent (2008-2013), marcada a tot arreu per un creixement més lent, Vilassar de Mar reproduceix una tendència similar a la del conjunt del Maresme, que queda per sobre de la mitjana de la província de Barcelona i de Catalunya en conjunt.

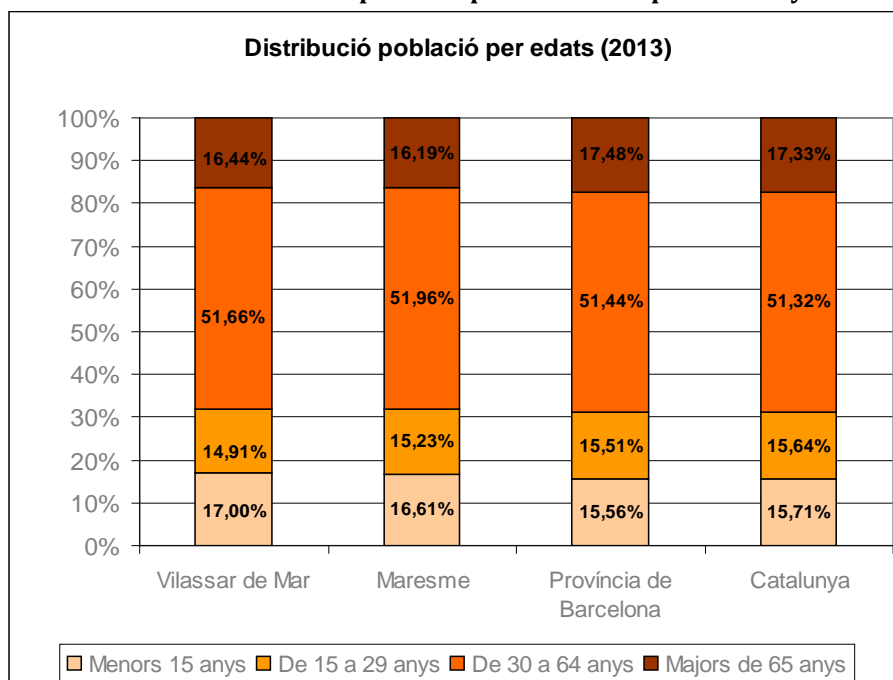
Gràfic 2. Creixement de la població (1996-2013)

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Per la seva banda, la distribució de la població per edats (vegeu Gràfic 3) mostra una estructura força similar a la de la resta d'àmbits territorials estudiats. Vilassar de Mar destaca, amb tot, per una proporció de població de menys de 15 anys lleugerament per sobre de la mitjana comarcal i que supera en gairebé un 1,5% la de la província de Barcelona i la del conjunt de Catalunya. Aquesta proporció superior a la mitjana en la franja d'edat més jove es compensa amb xifres inferiors als altres territoris en els grups d'edat de 15 a 29 anys i (almenys pel que fa a la comparació amb la província i el conjunt de Catalunya) de majors de 65 anys.

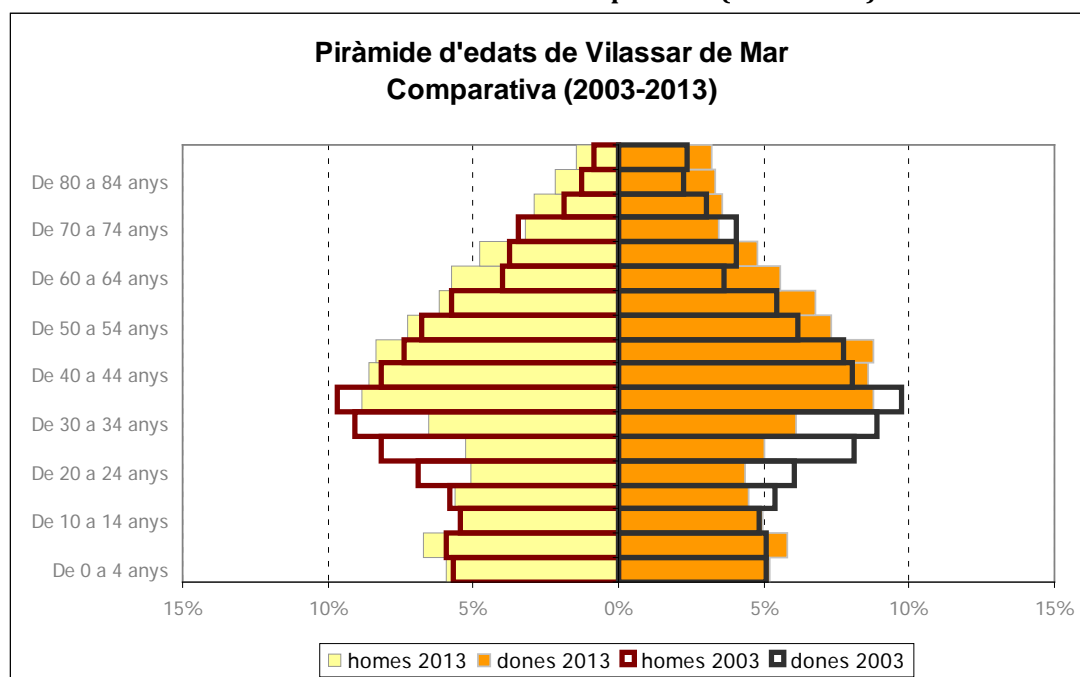
Gràfic 3. Distribució de la població per edats. Comparativa any 2013

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Aquestes xifres es complementen amb les que aporta la piràmide d'edats comparativa (2003-2013) que ofereix el Gràfic 4. En efecte, s'hi pot observar com la població actual de Vilassar de Mar compta amb una proporció de menors de 10 anys superior a la que hi havia una dècada abans, una tendència que també es pot observar en gairebé tots els grups d'edat de més de 40 anys. En canvi, la piràmide s'estreny en tots els grups que van dels 15 als 39 anys quan la comparem amb la situació de 2003. D'altra banda, la situació actual mostra com els grups d'edat que van dels 35 als 49 anys (nascuts entre 1964 i 1978) són els més nombrosos al municipi, una tendència similar al conjunt de Catalunya.

Gràfic 4. Piràmide d'edats. Comparativa (2003-2013)

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

2.2. Immigració

Les dades relatives a la població segons el seu lloc de naixement que mostren la Taula 1 i el Gràfic 5 evidencien l'elevada proporció de població nascuda en altres comarques de Catalunya que constitueix Vilassar de Mar en l'actualitat. Gairebé el 45% de la població registrada l'any 2013 respon a aquestes característiques, un fet que possiblement es deu a la conformació de Vilassar com un municipi que ha acollit com a població permanent persones que inicialment hi estiuejaven o bé que s'hi han instal·lat provinents d'altres ciutats i pobles de l'àrea metropolitana.

En aquest mateix sentit, cal dir que la població resident que ha nascut al mateix municipi, que no arriba al 30%, és significativament inferior a la que es pot observar en altres territoris (tant a la província de Barcelona com al conjunt de Catalunya la xifra se situa a la vora del 45%). La població nascuda en altres comunitats autònomes i, especialment, la població provinent de l'estranger també resta per sota de la mitjana:

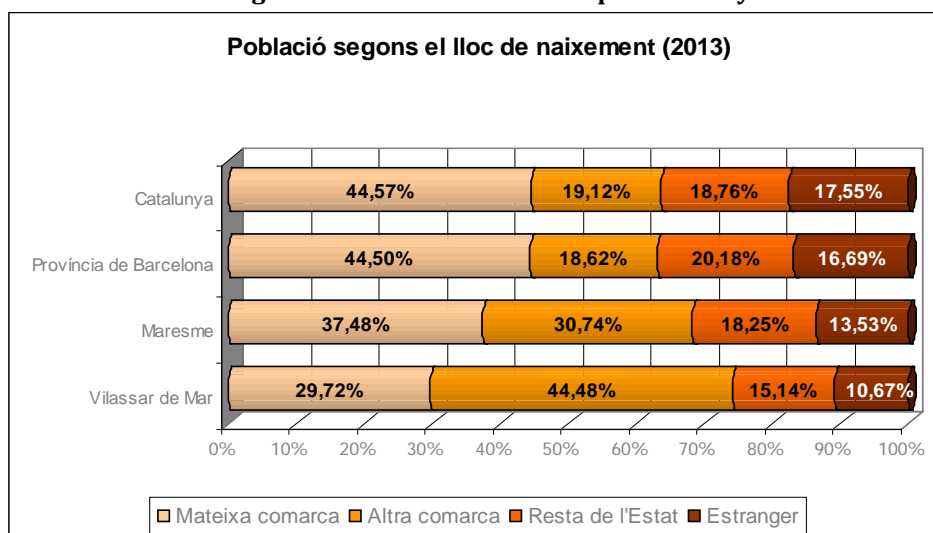
així, el 2013 menys d'un 11% de la població de Vilassar de Mar era nascuda a l'estranger, una proporció que és inferior en més d'un terç a la mitjana de Catalunya (17,6%).

Taula 1. Població segons el lloc de naixement. Valors absoluts (2013)

2013	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta de l'Estat	Estranger	Total Població
Vilassar de Mar	5.952	8.909	3.032	2.137	20.030
Maresme	163.945	134.466	79.826	59.194	437.431
Província de Barcelona	2.465.878	1.031.836	1.118.385	924.826	5.540.925
Catalunya	3.366.683	1.444.127	1.417.177	1.325.663	7.553.650

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

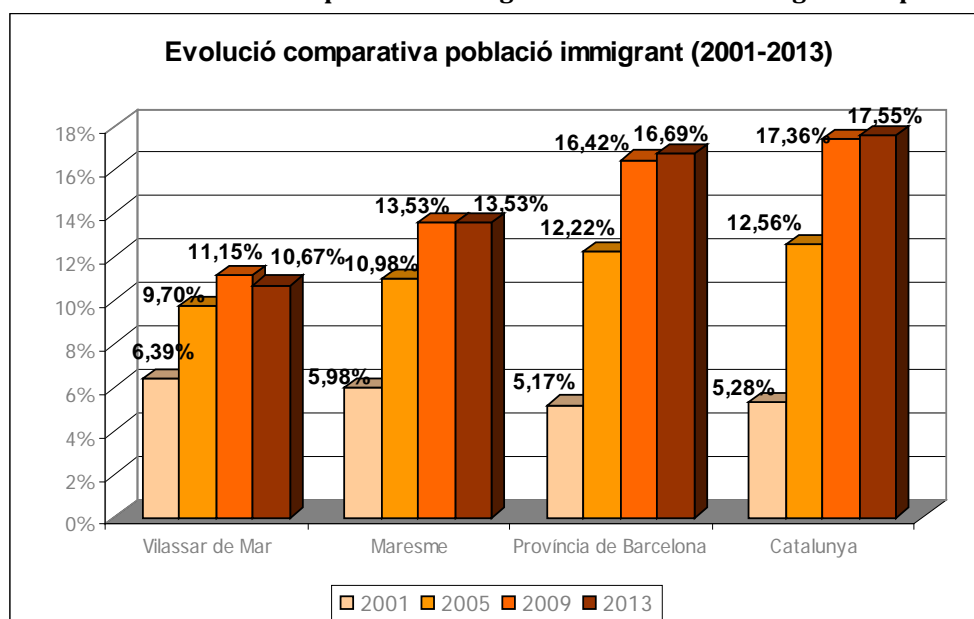
Gràfic 5 Població segons lloc de naixement. Comparativa any 2013

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

La dinàmica diferent pel que fa a la presència de població nascuda a l'estranger queda confirmada per les dades que aporta el Gràfic 6, que mostren com l'any 2001 Vilassar de Mar tenia una proporció de població estrangera (6,4%) lleugerament superior a la mitjana del Maresme, la província de Barcelona i el conjunt de Catalunya. En canvi, malgrat que la proporció va anar creixent al llarg de la dècada següent, ho va fer a un ritme molt inferior que no a la resta dels territoris observats, fins a arribar a una situació actual inversa a la inicial. El creixement és especialment lent entre 2005 i 2009 i s'estabilitza entre 2009 i 2013, en sintonia amb la tendència a la resta d'àmbits territorials.

Gràfic 6. Evolució de la població immigrant nascuda a l'estranger. Comparativa

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Les característiques distintives de la immigració estrangera a Vilassar de Mar es poden observar igualment en les dades que aporta la Taula 2. S'hi denota una presència percentual de persones provinents de la resta d'Europa superior a la resta d'àmbits territorials observats: més del 35% dels estrangers residents a Vilassar són nascuts en estats de la UE o en altres països europeus, una xifra que se situa un 10% per sobre de la mitjana del Maresme i de la província, i un 3% per sobre de la mitjana de Catalunya. També hi destaca la presència de persones nascudes a Amèrica del Nord i Central (10%), mentre la presència africana (24%) és similar a la del conjunt de Catalunya però molt inferior a la mitjana de la comarca (44%). La població nascuda a Amèrica del Sud representa poc més d'una quarta part de la població estrangera resident a Vilassar, en una línia similar a la de la província de Barcelona i lleugerament superior a la mitjana del Maresme i de Catalunya. Finalment, la població provinent d'Àsia i Oceania, que és força significativa en altres llocs de la província i de Catalunya, és petita tant a Vilassar com al conjunt de la comarca.

Taula 2. Població immigrant segons nacionalitat. Comparativa en % (2013)

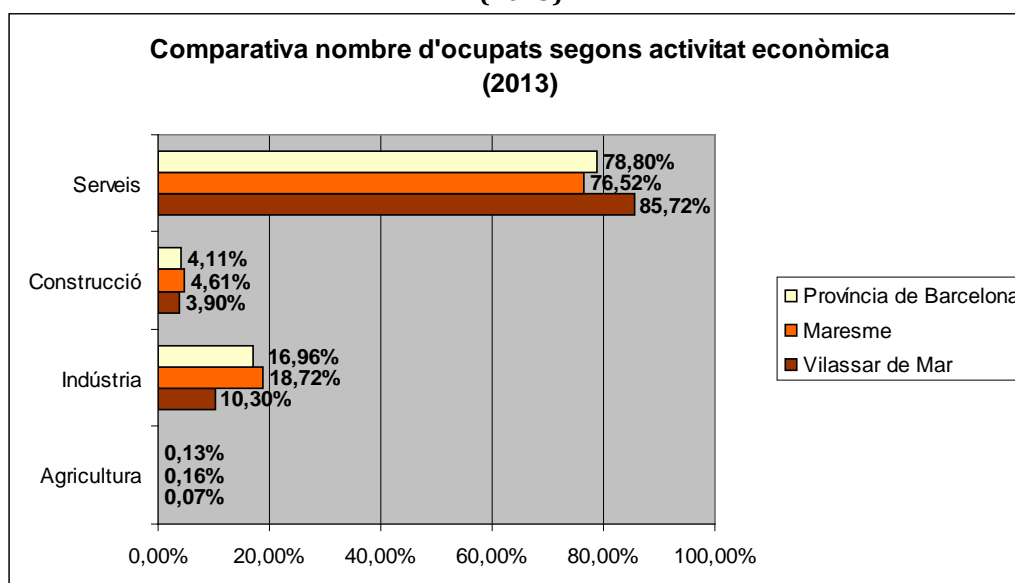
2013	Vilassar de Mar	Maresme	Província de Barcelona	Catalunya
Resta UE	28,60%	20,44%	22,11%	26,45%
Resta Europa	6,61%	4,26%	4,61%	5,20%
Àfrica	24,34%	44,10%	23,62%	27,52%
Amèrica del Nord i Central	10,07%	4,77%	7,15%	6,33%
Amèrica del Sud	26,31%	19,20%	26,94%	22,19%
Àsia i Oceania	4,08%	7,22%	15,56%	12,31%

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

2.3. Context socioeconòmic

Les dades relatives a l'ocupació per grans sectors d'activitat confirmen la presència primordial del sector serveis en l'economia de Vilassar (gairebé el 86% de les persones ocupades s'hi dediquen), en una línia similar, però lleugerament superior, al conjunt de la comarca (77%) i la província (79%). En canvi, el sector industrial té un paper molt limitat en l'economia del municipi (10% de les persones ocupades), fet que el situa per sota de la mitjana d'altres territoris. S'observa també la pràctica desaparició de l'agricultura com a sector d'ocupació al municipi.

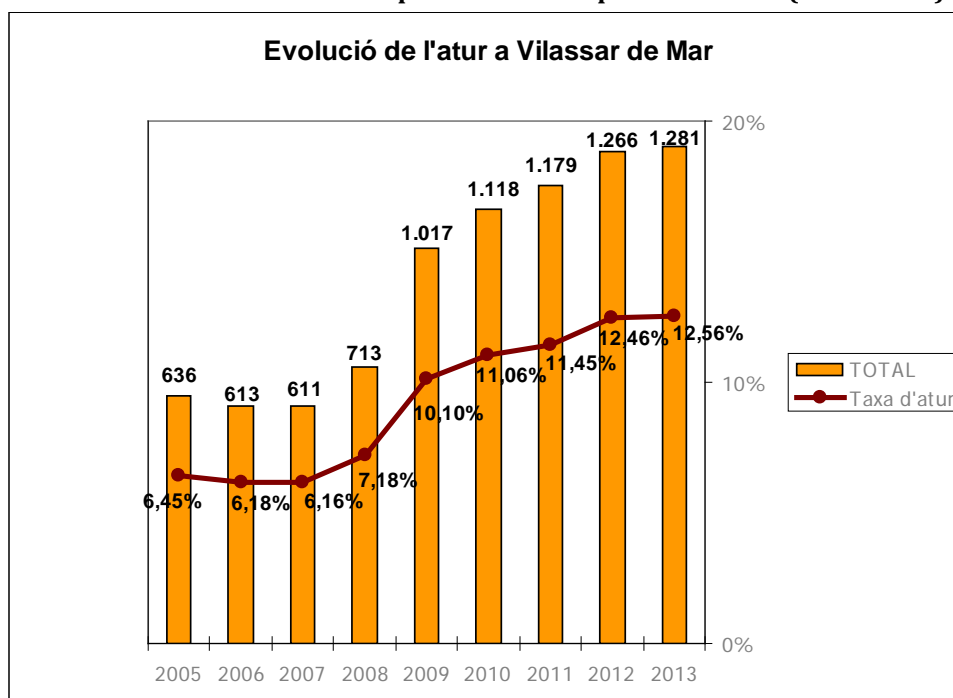
Gràfic 7. Comparativa del nombre d'ocupats per grans sectors d'activitat econòmica (2013)

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (HERMES)

El Gràfic 8 i la Taula 3 aporten dades relatives a l'evolució de l'atur a Vilassar de Mar al llarg dels últims anys, i la comparació amb la resta de la província de Barcelona. S'hi pot observar una dinàmica similar a la coneguda al conjunt de l'Estat, derivada del cicle econòmic: nivell baix d'atur fins a 2007, un augment continuat, però a ritme variable, de la taxa de persones registrades a l'atur entre 2008 i 2012 i una estabilització en el període més recent. Amb tot, les xifres comparatives també fan evident que l'atur registrat a Vilassar de Mar se situa per sota de la mitjana comarcal i provincial, amb una diferència que s'ha anat eixamplant al llarg de l'últim cicle: si el 2007 se situava entre un 1 i un 1,5% per sota de les mitjanes, el 2013 la diferència era d'entre un 4 i un 5%. Malgrat això, en aquest període de sis anys l'atur al poble es va doblar i l'any 2013 afectava una de cada vuit persones actives.

Gràfic 8. Evolució de l'atur respecte el total de població activa (2005-2013)

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades per l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona (HERMES)

Taula 3. Taxa atur comparativa amb comarca i província de Barcelona (2007/2010/2013)

Taxa d'atur	TOTAL		
	2007	2010	2013
Vilassar de Mar	6,16%	11,06%	12,56%
Maresme	7,69%	15,40%	17,54%
Província de Barcelona	7,04%	14,67%	16,54%

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades per l'Àrea de Desenvolupament Econòmic i Ocupació de la Diputació de Barcelona (HERMES). Dades anuals

ELEMENTS CLAU

- La població de Vilassar de Mar ha augmentat gairebé un 18% entre 2000 i 2013. El creixement s'explica en part per la instal·lació permanent al poble de persones que inicialment hi estiejaven, així com per l'arribada de persones i famílies provinents d'altres municipis de l'àrea metropolitana.
- Gairebé el 45% de la població registrada el 2013 a Vilassar era nascuda en altres comarques de Catalunya, una xifra significativament superior a les mitjanes del Maresme (31%) i de Catalunya (19%).
- En canvi, la població nascuda a Vilassar de Mar només representa el 30% de la població registrada, una xifra inferior a la que s'observa en altres nivells territorials.

- Les persones nascudes a l'estranger no arriben a l'11% dels habitants de Vilassar de Mar l'any 2013. Aquesta proporció, que actualment se situa per sota de la mitjana del Maresme, la província de Barcelona i el conjunt de Catalunya, havia estat superior a la mitjana d'aquests territoris al principi de la dècada passada.
- L'anàlisi de la població nascuda a l'estranger segons origen confirma que Vilassar de Mar té una dinàmica específica en aquest sentit: la població europea i d'Amèrica del Nord i Central supera la mitjana d'altres àmbits territorials, mentre la que ha nascut a Àsia i Oceania se situa per sota. Les persones nascudes a l'Àfrica representen una proporció similar a la mitjana catalana però força inferior a la del Maresme.
- Les dades d'ocupació segons sector d'activitat evidencien un predomini marcat del sector serveis, en una proporció lleugerament superior a la del Maresme i de Catalunya; en canvi, la indústria se situa per sota de la mitjana d'altres territoris i l'agricultura és pràcticament inexistent.
- L'atur registrat a Vilassar de Mar (que ha passat del 6,2% el 2007 al 12,5% el 2013) ha seguit una evolució semblant a la de Catalunya i l'Estat, però se situa per sota de la mitjana d'altres territoris, amb una diferència que s'ha eixamplat: si el 2007 se situava entre un 1 i un 1,5% per sota de les mitjanes, el 2013 la diferència era d'entre un 4 i un 5%.

3. Context cultural

3.1. Vida cultural local

La vida cultural de Vilassar de Mar avui en dia és resultat, com en altres municipis, de la confluència de nombrosos factors i aportacions: les tradicions locals, traduïdes en el cicle festiu anual, les maneres de fer i les expressions culturals que caracteritzen el municipi; els equipaments (culturals i d'altres àmbits), que a través dels seus espais, recursos i oferta cultural materialitzen l'espai públic de la cultura de manera quotidiana; els agents culturals, públics, privats i associatius, que amb els seus recursos i propostes incideixen de manera individual o col·lectiva en la configuració dels espais i les activitats culturals del municipi; les persones, que aporten noves demandes i maneres de fer i, de manera directa o indirecta, poden afectar la configuració de les tradicions, l'oferta dels equipaments i les dinàmiques dels agents culturals; i altres factors externs, com la digitalització, les tecnologies mòbils, les migracions o l'oferta cultural metropolitana, que influeixen, per bé que de manera sovint implícita, la manera com la ciutadania viu i accedeix a la cultura.

Activitats culturals

El calendari anual a Vilassar de Mar té en el cicle festiu i la programació d'activitats culturals una de les principals expressions de la seva vida cultural. En concret, cal esmentar principalment les activitats següents:

a) Cicle festiu:

- Reis (arribada del carter reial i Cavalcada)
- Festa dels Tres Tombs, impulsada per la Comissió de Festes de Sant Antoni Abat i l'Ajuntament
- Carnaval (diverses activitats)
- Sant Jordi
- Festa de la Capella del Sant Crist Mujal, que se celebra a mitjans de maig, impulsada pels Amics del Crist Mujal en col·laboració amb els ajuntaments de Cabrera de Mar, Cabrils i Vilassar de Mar.
- Festa Major de Vilassar de Mar, que se celebra coincidint amb la celebració de Sant Joan (24 de juny)
- Festes de carrer i barri (Carrer del Carme, Carrer Sant Feliu, barri del Barato, Carrer Sant Llorenç, la Xinesca, Carrer Sant Josep, Festes de Castella la Manxa, etc.), organitzades per diverses associacions veïnals amb la col·laboració de l'Ajuntament, i que tenen lloc en diferents moments de l'any, sobretot a l'estiu.
- Diada Nacional de Catalunya (11 de setembre)
- Festa de la Capella del Sant Crist, organitzada per un grup de veïns de la zona d'El Crist, a mitjans de setembre.
- Nadal (Cagatió i activitats relacionades)
- Festa de Cap d'Any

b) Programació cultural

- Programació professional estable de música, teatre, dansa i cinema, al llarg de l'any, per iniciativa de l'Ajuntament, les entitats i empreses del municipi, en equipaments com ara l'Ateneu Vilassanès (teatre, dansa, cinema), la Sala Maria Roser Carrau (música, teatre, dansa, cinema, conferències, etc.), la Biblioteca Municipal Ernest Lluch (cinema / documentals) i diverses places i espais oberts. S'hi inclou la participació en programes supramunicipals adreçats a la població infantil, com ara el cicle "Anem al teatre" de la Diputació de Barcelona, que, en col·laboració amb l'Ajuntament, ofereix activitats al llarg del curs escolar a l'Ateneu Vilassanès.
- Exposicions d'arts visuals (fotografia, pintura, escultura) i d'altres expressions vinculades a la vida cultural i la memòria local, en espais com ara Can Bisa, la Biblioteca Municipal Ernest Lluch, el Museu Enric Monjo o l'espai de joventut Can Jorba.
- Activitats vinculades a la promoció de la lectura (L'Hora del Conte, Nascuts per Llegir, clubs de lectura, conferències i presentacions de llibres, etc.), organitzades regularment a la Biblioteca Municipal Ernest Lluch.
- Cicle "Va de jazz i músiques tranquil·les", organitzat per una empresa local i l'Ateneu Vilassanès i que se celebra al llarg de l'any a la sala petita de l'Ateneu.
- Mostra literària Mossèn Pere Ribot, en forma de concurs per a joves i adults, que té lloc anualment entre març i abril; les obres premiades a Vilassar s'envien després a la fase final de la Mostra literària del Maresme.
- Dies internacionals de la dansa (29 d'abril) i la música (21 de juny), amb actuacions al carrer.
- Trobada de Puntaires, organitzada per diverses entitats del municipi i l'Ajuntament, i que té lloc cada mes de maig.
- Concurs de percussió As de Repiques, que se celebra al mes de maig amb caràcter biennal, impulsat pel grup de percussió Ssstrèpits de l'Associació Vilassanesa d'Activitats de Lleure (AVAL), amb suport de l'Ajuntament i altres entitats i empreses.
- Premis Joan Monjo a la recerca jove, organitzats pel Centre d'Estudis Vilassarencs i el Centre Audiovisual i Tecnològic de Vilassar de Mar, en col·laboració amb els instituts d'educació secundària i altres entitats.
- Cicle de concerts Rosa Sabater, organitzat per Joventuts Musicals de Vilassar de Mar amb suport de l'Ajuntament, que té lloc al mes de juliol a la Sala Maria Roser Carrau.
- Jornades de Joves Creadors *Zero*, organitzades per l'Ajuntament, en l'àmbit de la fotografia i l'audiovisual, que tenen lloc entre setembre i octubre.
- Festival de titelles Firobi, impulsat per l'associació Firobi en col·laboració amb l'Ajuntament, i que se celebra anualment al mes

d'octubre en diversos espais oberts del municipi, així com a l'Ateneu Vilassanès i a la Sala Maria Roser Carrau.

- Correllengua, programa d'activitats vinculades a la llengua i la cultura catalanes que se celebra al mes d'octubre, impulsada per una comissió formada per diverses entitats del poble i amb el suport de l'Ajuntament.
- La Jornada d'Estudi i Debat del Centre d'Estudis Vilassarencs, amb periodicitat anual.
- Les Passejades per Vilassar de Mar que organitza el Centre d'Estudis Vilassarencs.
- Participació ocasional en altres activitats de caire supramunicipal, com ara el Festival Laietània (al voltant de la cultura romana, que reuneix diversos municipis del Maresme al mes de juny) o les Jornades Europees del Patrimoni (setembre).

Entre aquest conjunt d'activitats culturals, cal destacar especialment per la seva rellevància quant a assistència i participació del públic diverses de les activitats del cicle festiu, el festival Firobi, el concurs As de Repiques, les activitats de promoció de la lectura vinculades a la Biblioteca Municipal i la programació estable de música, teatre, dansa i cinema que s'ofereix en diversos espais del municipi, com ara l'Ateneu Vilassanès o la Sala Maria Roser Carrau.

Entitats culturals

L'any 2013, el registre d'entitats de Vilassar de Mar comptava amb 45 associacions de caràcter cultural, algunes de les quals complien també funcions d'altres tipus, com ara educatives o socials.² La taula 4 proposa una classificació de les entitats registrades, segons els seus principals àmbits d'incidència:

Taula 4. Entitats culturals de Vilassar de Mar, segons principal àmbit d'incidència

Any 2013

Àmbits	Nom de les entitats
Cultura popular i tradicional catalana	Amics de la Sardana; Associació Cultural Bullangues; Associació de Puntaires del Centre Cívic del Passeig; Associació Pubillatge de Vilassar de Mar; Associació Vilassanesa d'Activitats de Lleure (AVAL); Flama del Canigó
Associacions de veïns i vinculades a festes	Associació de Veïns de la Xinesca; Associació de Veïns i Veïnes del Barato; Associació de Veïns El Barri; Associació de Veïns del carrer Sant Feliu; Associació de Veïns del carrer Sant Ignasi; Associació de Veïns del carrer Sant Llorenç; Associació de Veïns del carrer del Carme; Associació de Veïns del Casc Antic; Associació de Veïns del Sant Crist; Comissió de festes de Sant Antoni Abat; Comissió de festes de la Serenata; Grup Organitzador del Veral de l'Ocata
Patrimoni, memòria i cultura local de Vilassar	Bricbarca; Centre d'Estudis Vilassarencs

² Informació proporcionada per l'Ajuntament de Vilassar de Mar, segons dades disponibles la tardor de 2013.

de Mar	
Altres expressions de la cultura popular	Associació de Daimieleños de Vilassar de Mar i Comarca; Grup de Sevillanes
Promoció i dinamització cultural	Associació Cultural Nats el 51; Asociación Española de Clubes y Aficionados al Slot (AECAS); Aula de Música; Col·lectiu Naguals – Art i Solidaritat; Ateneu Vilassanès; Col·lectiu d'Activitats Audiovisuales i Televisió Local de Vilassar de Mar; Cooperativa l'Obrera; Coral Englantina; Firobi; Grup d'Opinió de Vilassar de Mar; Joventuts Musicals; La Tropa Teatre; Màgic Grup Maresme; Rotary Club Vilassar de Mar; Vilassart
Gènere	Associació de Famílies i Dones del Medi Rural (AFAMMER); Viladona
Cultura vinculada a les comunitats religioses	Comunitat Musulmana de Vilassar de Mar; Església Evangèlica de Vilassar de Mar; Parròquia Sant Joan
Altres	Centre Audiovisual i Tecnològic de Vilassar de Mar; Fonovilassar 78; Voluntaris Nou Vent

Font: elaboració pròpia, a partir de dades disponibles al Registre d'Entitats de Vilassar de Mar.

La diversitat que s'observa pel que fa als àmbits temàtics en els quals intervenen les entitats també caracteritza el seu grau de dinamisme i participació en la vida cultural del municipi:

- Així, algunes de les entitats esmentades constitueixen, per la seva vinculació a equipaments i activitats significatives, elements molt visibles de la vida cultural del municipi. Aquest seria el cas, per exemple, de l'Ateneu Vilassanès, l'Aula de Música, AVAL, Bricbarca, el Centre d'Estudis Vilassarencs, la Cooperativa l'Obrera, Firobi o Vilassart, així com de la majoria d'entitats vinculades a carrers i barris on s'organitzen festes majors o festes tradicionals (la Xinesca; Carrer Sant Feliu; Carrer Sant Llorenç; la Serenata; Sant Crist; Veral de l'Ocata).
- D'altra banda, un nombre significatiu d'associacions disposen d'espais permanents en equipaments de titularitat municipal (Hotel d'Entitats, Sala Maria Roser Carrau, Centre Social Les Pinedes – la Xinesca, etc.); aquest grup comprèn, entre d'altres, Amics de la Sardana, l'Associació Cultural Bullangues; el Col·lectiu Naguals; AECAS; l'Associació Pubillatge de Vilassar de Mar; Bricbarca; el Centre d'Estudis Vilassarencs; Firobi; el Grup d'Opinió de Vilassar de Mar; Màgic Grup Maresme; Viladona; Vilassart; o Voluntaris Nou Vent (Hotel d'Entitats); la Coral Englantina; La Tropa Teatre; i Màgic Grup Maresme (Sala Maria Roser Carrau); l'Associació de Veïns de la Xinesca; i l'Associació de Puntaires del Centre Cívic del Passeig (Centre Social Les Pinedes – la Xinesca); i la Cooperativa l'Obrera (Centre Cívic Lluís Jover).
- Algunes de les entitats esmentades fins ara disposen de conveni amb la Regidoria de Cultura o reben subvencions regulars de l'Ajuntament, fet que d'alguna manera respon a la seva rellevància en la vida cultural de Vilassar: Amics de la Sardana; AVAL; Ateneu Vilassanès; Bricbarca; Coral Englantina;

Firobi; Joventuts Musicals; La Tropa Teatre; Viladona; i Vilassart. Els convenis es signen amb periodicitat anual i comporten la realització de diverses activitats, principalment les pròpies de l'entitat i algunes que les vinculen a iniciatives d'abast municipal, a canvi d'una dotació en forma de subvenció. En general, el contingut dels convenis amb cada entitat es repeteix en anys successius, encara que quan les obligacions pressupostàries han obligat a reduir la dotació això també ha repercutit en la magnitud de les activitats previstes. A final d'any es procedeix a una avaluació de l'aplicació de cada conveni, que, segons les persones consultades, es podria complementar amb un sistema d'indicadors quantitius i qualitius més explícit. Altres entitats reben subvencions per a l'organització d'activitats concretes (per exemple, les associacions de veïns per la realització de les seves festes de carrer o barri), fet que té menys implicacions a nivell pressupostari i reglamentari.

- Cal dir també que diverses entitats esmentades es relacionen simultàniament, per les característiques de les seves activitats, amb la Regidoria de Cultura i amb altres regidories de l'administració municipal, com ara Serveis Socials (AFAMMER; Associació de Puntaires del Centre Cívic del Passeig; Cooperativa l'Obrera; Grup de Sevillanes; Viladona), Ensenyament (Aula de Música); Esports (Centre Excursionista Vilassar), Noves Tecnologies (Col·lectiu d'Audiovisuals de Vilassar) o Festes Populars (Flama del Canigó). En aquest mateix sentit, cal esmentar que algunes entitats juguen un paper significatiu gràcies al seu suport a activitats d'iniciativa municipal o impulsades per altres entitats (com per exemple els Voluntaris Nou Vent) o es relacionen amb altres serveis municipals (com ara Fonovilassar 78, que té el seus fons dipositats a l'Arxiu Municipal).
- Finalment, algunes de les entitats esmentades a la taula 4 tenen en l'actualitat un grau reduït d'activitat.

Entre els altres actors significatius del municipi cal esmentar la Fundació Ernest Lluch i Martín, que treballa per mantenir viva la memòria d'aquest polític nascut a Vilassar (1937-2000), el seu pensament i la seva obra, fent èmfasi especialment en el foment del diàleg Catalunya-Espanya-Europa. La Fundació Ernest Lluch té la seu a la Biblioteca Municipal de Vilassar de Mar, que duu el mateix nom, i realitza cada any diverses activitats de debat i divulgació al municipi. L'Ajuntament de Vilassar de Mar forma part del patronat de la Fundació, juntament amb algunes altres institucions (com ara la Diputació de Barcelona) i persones significatives.

Així mateix, algunes empreses privades, com ara la Llibreria Índex (que organitza regularment presentacions de llibres i altres activitats de divulgació), les escoles de dansa Madó i Vine i Balla o l'escola de música Estudi de Música juguen un paper significatiu en la configuració de la vida cultural local.

Publicacions

La vida cultural de Vilassar de Mar compta amb diverses publicacions periòdiques. En aquest sentit, cal esmentar la publicació *Singladures. Revista d'història i patrimoni cultural de Vilassar de Mar i el Maresme*, gestionada pel Centre d'Estudis Vilassarencs

(CEV); les *Monografies del CEV*; i la publicació de la Regidoria de Cultura *La Sènia del Relotge. Revista de cultura de Vilassar de Mar i el Maresme*.

3.2. Polítiques culturals municipals: objectius i estructura

La **Regidoria de Cultura** és l'organisme encarregat de l'impuls i la gestió de les polítiques culturals del municipi. La seva tasca de gestió i dinamització cultural persegueix els objectius següents:

- Dinamitzar i realitzar una oferta cultural àmplia adreçada a diversos sectors.
- Fomentar una política cultural participativa, orientada a impulsar la producció cultural i la creació artística en diversos àmbits.
- Promoure la participació ciutadana i contribuir a la cohesió i la vertebració de la societat civil.
- Fer conèixer el patrimoni cultural de Vilassar de Mar.
- Facilitar l'accés dels ciutadans a la cultura.
- Impulsar la identitat local.

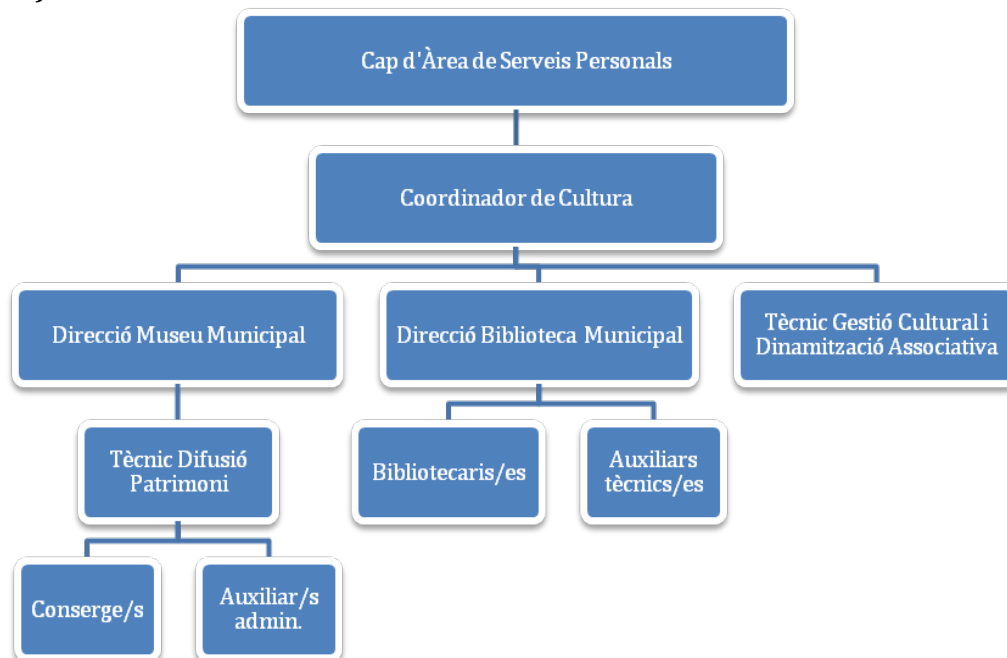
Per tal d'assolir aquests objectius, el personal de la Regidoria de Cultura, que forma part de l'Àrea de Serveis Personals de l'Ajuntament, s'organitza en tres serveis:

- la Biblioteca Municipal Ernest Lluch, que té com a objectiu promoure la lectura pública i s'ubica a l'edifici del mateix nom;
- el Museu Municipal, que té per finalitat conservar, documentar, estudiar i divulgar les seves col·leccions i s'estructura en tres edificis, el Museu de la Marina, el Museu Monjo i la Casa-Museu de la pintora Carme Rovira;
- el Servei de Gestió Cultural i Dinamització Associativa, que dóna suport al ric teixit associatiu local i impulsa diversos programes, tant de gestió directa com de gestió compartida. Entre d'altres, aquest Servei gestiona l'Hotel d'Entitats i l'Espai Cultural Can Bisa, que comprèn Can Bisa (on hi ha una sala d'exposicions) i la Sala Maria Roser Carrau i que alhora acull la seu central de la Regidoria de Cultura.³

El Gràfic 9 ofereix una representació de l'organigrama de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament.

³ Jordi Viñes i Querol, "Servei de Gestió Cultural i Dinamització Associativa de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Vilassar de Mar: Memòria anual 2011", *Singladures*, nº30 (2012). Disponible a <http://www.vilassardemar.cat/recursos-compartits/arxius/serveis-personals/cultura-i-educacio/Singladures%2030%20web.pdf/view> [vist el 08/08/2014]

Gràfic 9. Organigrama de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Vilassar de Mar (2014)

Font: Elaboració pròpia a partir de Bissap, *Estudi de programació d'un equipament escènic i musical E2 a Vilassar de Mar (EPEC) (2011)*

La Regidoria de Cultura compta també amb el suport de dos òrgans consultius que faciliten el diàleg i la concertació amb la societat civil del municipi:

- a) D'una banda, el **Consell Municipal de Cultura**, un organisme consultiu per a la participació de les entitats culturals del municipi. D'acord amb el Reglament del Consell Municipal de Cultura, d'aquest ens en formen part el regidor/a o persona en qui delegui, el personal tècnic de l'àrea de Cultura, un/a representant de cada grup municipal i totes les entitats culturals de Vilassar interessades a prendre-hi part. En la pràctica, el Consell no es reuneix amb una periodicitat regular, i senzillament s'estableixen grups de treball en funció de les necessitats percebudes;⁴
- b) De l'altra, el **Consell Assessor de Cultura**, un altre òrgan consultiu constituït l'any 2011 (malgrat que no ha estat formalitzat mitjançant reglament), format per diverses persones vinculades a la cultura popular i la memòria local i representants d'institucions culturals del municipi (com ara la Fundació Ernest Lluch i la Biblioteca i l'Arxiu Municipals) i que centra la seva tasca en accions de l'àmbit del patrimoni cultural i la memòria històrica de Vilassar, com ara la

⁴ Vegeu Ajuntament de Vilassar de Mar, "Reglament del Consell Municipal de Cultura" (2001), disponible a https://www.vilassardemar.cat/seu_electronica/tauler-danuncis/reglaments/reglament-del-consell-municipal-de-cultura [vist el 08/08/2014]

redacció de la revista *La Sénia del Relotge*. Es reuneix amb una periodicitat mensual.

La inactivitat actual del Consell Municipal de Cultura, que hauria de ser un espai d'interlocució àmplia entre Ajuntament i ciutadania, i l'experiència recent del Consell Assessor de Cultura, de composició més reduïda però menor representativitat a nivell social, fa pensar en una possible confluència que sabés aprofitar els elements positius de cada ens. Així, es podria plantejar l'existència d'un ens consultiu format per persones significatives de la vida cultural local, els diversos serveis municipals de cultura i dos o tres representants de les entitats culturals de Vilassar, elegits per aquestes amb la funció de representar el teixit associatiu en conjunt, més que no les seves entitats particulars. Aquest ens podria celebrar sessions obertes al públic per tal d'abordar qüestions d'interès de la vida cultural del municipi.

A banda dels organismes i serveis esmentats, cal apuntar que altres instàncies municipals compleixen funcions que es poden emmarcar en les polítiques culturals del municipi. Així, les tasques de dinamització i gestió del cicle festiu (Cap d'Any, Reis, Carnaval, Sant Jordi, Festa Major, Diada Nacional de Catalunya i cicle de Nadal) recauen des de 2011 en la Regidoria de Festes Populars, si bé de la gestió quotidiana se n'encarrega el mateix coordinador de Cultura.

D'altra banda, l'Arxiu Municipal depèn orgànicament de la Secretaria de l'Ajuntament però té la seu a la Biblioteca Municipal i participa a nivell de programació en algunes activitats de la Regidoria de Cultura, així com en les reunions del Consell Assessor de Cultura.

Així mateix, hi ha activitats de Joventut (com ara les Jornades de Joves Creadors *Zero*, el Concurs de Música Jove, etc.), Serveis Socials (cursos i tallers de formació oferts als centres socials, els centres cívics i en altres equipaments municipals) o Ensenyament que també contribueixen a la dinamització de la vida cultural de Vilassar de Mar.

Malgrat això, s'observa la manca d'espais regulars d'interlocució tant entre els diversos serveis de Cultura (tot i que el coordinador de Cultura hi està en contacte permanent) com entre diversos serveis municipals que intervenen en l'àmbit cultural. Les limitacions dels recursos humans disponibles i la pressió del treball quotidià han fet que pràcticament desapareguessin les reunions de concertació transversal, que seria convenient repensar i tornar a impulsar.

3.3. Programes municipals de cultura

En el període 2011-2014 la Regidoria de Cultura impulsa diversos programes que s'engloben en tres grans línies estratègiques, com s'exposa a continuació:

1. Promoure l'accés de la ciutadania a la formació i al consum cultural:

- Promoció del patrimoni local, a través de la restauració, conservació i divulgació de l'obra de diversos artistes locals, publicacions, itineraris locals de patrimoni cultural, etc.
 - Foment de la lectura, a través de les activitats de la Biblioteca Ernest Lluch i la mostra literària Pere Ribot.
 - Estímul de les arts plàstiques, escèniques i musicals, a través de diversos cicles i activitats.
 - Accés al consum cultural, a través de la coordinació de la programació en diversos equipaments i la difusió de les activitats de les entitats del poble.
2. Potenciar el desenvolupament associatiu:
- Estímul de les arts plàstiques, escèniques i musicals, a través de l'impuls de l'oferta formativa realitzada per les entitats culturals i les activitats que es duen a terme a la Sala Maria Roser Carrau i l'Espai Cultural Can Bisa.
 - Suport a l'associacionisme cultural, a través de subvencions, convenis, suport logístic i organitzatiu a les entitats i la gestió de l'Hotel d'Entitats.
3. Impulsar la cultura com a element d'integració i vertebració social:
- Promoció del patrimoni, a través de la realització del Pla Especial de Patrimoni i la realització d'accions de divulgació del patrimoni i recuperació de la memòria històrica.
 - Foment de l'obra d'autors locals o vinculats al municipi.
 - Impuls del voluntariat, especialment a través de la Biblioteca Municipal Ernest Lluch.⁵

3.4. Pressupostos

La Taula 5 mostra l'evolució del pressupost destinat a Cultura per l'Ajuntament de Vilassar de Mar al llarg de l'últim quinquenni. Les xifres mostren una estabilitat relativa al voltant del milió d'euros i el 5% del pressupost municipal, només trencada l'any 2010 per un major volum d'inversions en equipaments culturals, com es veurà després. Aquest percentatge és semblant al d'altres municipis amb el mateix volum de població. Pel que fa al pressupost general de l'Ajuntament, es pot observar un decreixement els anys 2011 i 2012 (es passa dels més de 20 milions d'euros de 2010 als menys de 18 de l'any següent) i una lleugera recuperació en l'exercici 2013.

Taula 5. Pressupost municipal de cultura sobre el total de l'Ajuntament
2009-2013, en euros

Vilassar de Mar	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	% cultura
2009	912.452 €	19.800.000 €	4,6%

⁵ Elaboració pròpia a partir de: Regidoria de Cultura, "Línies de treball de la regidoria de Cultura (2011-2014)" (c. 2012).

2010	1.475.510€	20.034.000 €	7,4%
2011	982.864 €	17.900.000 €	5,5%
2012	918.238 €	17.500.000 €	5,2%
2013	1.059.002€	18.800.000 €	5,6%

Font: Ajuntament de Vilassar de Mar

D'altra banda, la Taula 6 ofereix informació relativa a l'evolució del pressupost municipal en cultura segons capítol, en el transcurs del darrer quinquenni, fins a 2013. A més de l'evolució ja observada a les taules anteriors (augment relatiu el 2010 i descens els dos anys següents), s'hi detecta un repunt en les xifres de 2013. A més, s'observa que les despeses de personal (capítol I del pressupost municipal) i les compres de béns corrents i serveis (capítol II) representen les principals partides de despesa, en una proporció que creix lleugerament al llarg del període analitzat. La partida d'inversions és variable, i després d'adquirir una dimensió notable els anys 2009 i 2010 (18% i 44% del pressupost municipal en cultura respectivament) pràcticament desapareix en els dos últims exercicis, en el marc de la contenció dels pressupostos públics. Finalment, el capítol de transferències corrents, on s'inclouen les subvencions i ajudes a altres entitats, representa aproximadament una desena part del pressupost municipal en cultura, si bé tendeix a decreïxer (de l'11% de 2009 al 8% de 2013).

Taula 6. Pressupostos municipals de cultura liquidats, segons capítol del pressupost municipal
2009-2013, en euros

	2009	2010	2011	2012	2013
I: Personal	253.433 €	327.249 €	429.098 €	402.370 €	472.700 €
II: Béns corrents i serveis	387.757 €	402.538 €	414.194 €	425.668 €	485.286 €
III: Despeses financeres	-	-	-	-	-
IV: Transferències corrents	104.964 €	90.860 €	97.770 €	90.200 €	83.750 €
VI: Inversions	166.298 €	654.863 €	41.802 €	0	17.267 €
VII: Transferències capital	-	-	-	-	-
VIII: Actius financers	-	-	-	-	-
IX: Passius financers	-	-	-	-	-
Total	912.452 €	1.475.510€	982.864 €	918.238 €	1.059.002€

Font: Ajuntament de Vilassar de Mar

Les dades que oferiria la Taula 6 es complementen amb les que es poden observar a la Taula 7, que estructura els pressupostos dels últims cinc anys per àmbits sectorials, d'acord amb la classificació pròpia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. S'hi pot observar com, en general, els serveis bibliotecaris, l'acció cultural (que inclou la cultura popular i tradicional, les festes i el suport a entitats), els museus i la promoció cultural (suport a la creació, producció i difusió artístiques) constitueixen els principals capítols de despesa segons aquest criteri. La Biblioteca, després d'assolir més del 40% del pressupost municipal en cultura el 2010 (a causa de la inversió derivada de la construcció de la seva nova seu), es consolida en xifres pròximes al 33% de la despesa municipal en cultura els anys següents, mentre l'acció cultural representa al voltant del 20% de la despesa la majoria dels anys. La partida de museus roman estable en el període analitzat. Pel que fa a l'àmbit de promoció cultural, que mostra una certa tendència a la baixa, s'observa com el teatre i la dansa representen al voltant del

50% de la despesa en aquest àmbit cada any, mentre la música decreix en importància relativa els últims anys. Quant a la resta de capítols, les despeses en direcció i serveis generals se situen en una franja estable al voltant del 5% de la despesa total, el capítol d'arqueologia i patrimoni històric té una evolució variable (amb un any especialment significatiu, el 2010, per inversions) i l'arxiu municipal representa aproximadament el 7% de la despesa cada any.

Taula 7. Pressupostos municipals de cultura liquidats, segons programes en cultura 2009-2013, en euros

	2009	2010	2011	2012	2013
1. Direcció i serveis generals	48.699 €	39.704 €	51.870 €	53.115 €	52.533 €
2. Arqueologia i patrimoni	8.619 €	257.725 €	54.234 €	15.552 €	67.500 €
3. Biblioteques	346.267 €	615.063 €	326.938 €	299.239 €	365.230 €
4. Arxius	-	61.617 €	60.865 €	71.295 €	77.643 €
5. Museus	172.366 €	151.781 €	151.316 €	163.411 €	165.110 €
6. Promoció cultural	130.230 €	128.398 €	150.962 €	129.434 €	114.570 €
- Teatre i dansa	41.531 €	63.948 €	74.042 €	64.366 €	58.558 €
- Música	45.762 €	32.688 €	41.897 €	27.066 €	24.085 €
- Arts visuals i exposicions	13.339 €	12.000 €	10.792 €	9.942 €	20.030 €
- Cinema i audiovisual	6.787 €	5.751 €	5.633 €	4.460 €	4.376 €
- Altres	22.810 €	14.011 €	18.600 €	23.601 €	7.521 €
7. Acció cultural	203.001 €	208.159 €	171.950 €	170.140 €	204.662 €
8. Promoció lingüística	3.271 €	13.062 €	14.729 €	16.051 €	11.754 €
Total	912.452 €	1.475.510€	982.864 €	918.238 €	1.059.002€

Font: Ajuntament de Vilassar de Mar

Nota: a les dades corresponents a l'exercici 2009 no s'hi inclou la partida d'arxiu.

ELEMENTS CLAU

- El cicle festiu i un ventall ampli d'activitats culturals repartides al llarg de l'any configuren un calendari cultural divers.
- Vilassar de Mar comptava el 2013 amb 45 associacions culturals registrades. S'hi observa la diversitat tant pel que fa a àmbit d'incidència (cultura popular i tradicional; patrimoni, memòria i cultura local; cultura vinculada a la immigració; promoció i dinamització cultural; gènere; etc.) com quant al grau d'activitat.
- La Regidoria de Cultura, organisme d'impuls i gestió de les polítiques culturals municipals, s'estructura a nivell operatiu en tres serveis: la Biblioteca Municipal Ernest Lluch; el Museu Municipal; i el Servei de Gestió Cultural i Dinamització Associativa.
- Els serveis culturals formen part de l'Àrea de Serveis Personals de l'Ajuntament.
- La Regidoria de Cultura compta amb el suport de dos òrgans consultius, per al diàleg i la concertació amb la societat civil del municipi: el Consell Municipal de Cultura, que no es reuneix amb periodicitat regular; i el Consell Assessor de Cultura, centrat en el patrimoni cultural i la memòria històrica i en el qual participen diverses persones i institucions culturals.
- En el període 2011-2014, la Regidoria de Cultura té tres línies estratègiques: promoure l'accés de la ciutadania a la formació i al consum cultural; potenciar el desenvolupament associatiu; i impulsar la cultura com a element d'integració i vertebració social.

- Altres ens municipals (Regidories de Festes Populars, Joventut, Serveis Socials i Ensenyament; Arxiu Municipal; etc.) també juguen un paper en la configuració de la vida cultural de Vilassar.
- La despesa municipal en cultura s'ha mantingut relativament estable en termes absoluts i relatius en l'últim quinquenni. El context pressupostari és similar a la d'altres municipis de mida semblant a Vilassar.
- Les despeses de personal i de béns corrents i serveis representen els principals capítols del pressupost municipal en cultura. Les inversions, després d'alguns anys significatius, han tendit a desaparèixer en els últims exercicis, en el marc de la contenció pressupostària. Les transferències a entitats representen al voltant del 10% de la despesa municipal en cultura, un pes que decreix lleugerament.
- Pel que fa a la distribució sectorial, la Biblioteca (33%) i la cultura popular (20%) sumen més de la meitat del pressupost municipal en cultura els últims anys. Els museus (aproximadament 16%) i la promoció cultural (especialment teatre i dansa) representen els altres capítols més significatius del pressupost.

4. Equipaments culturals

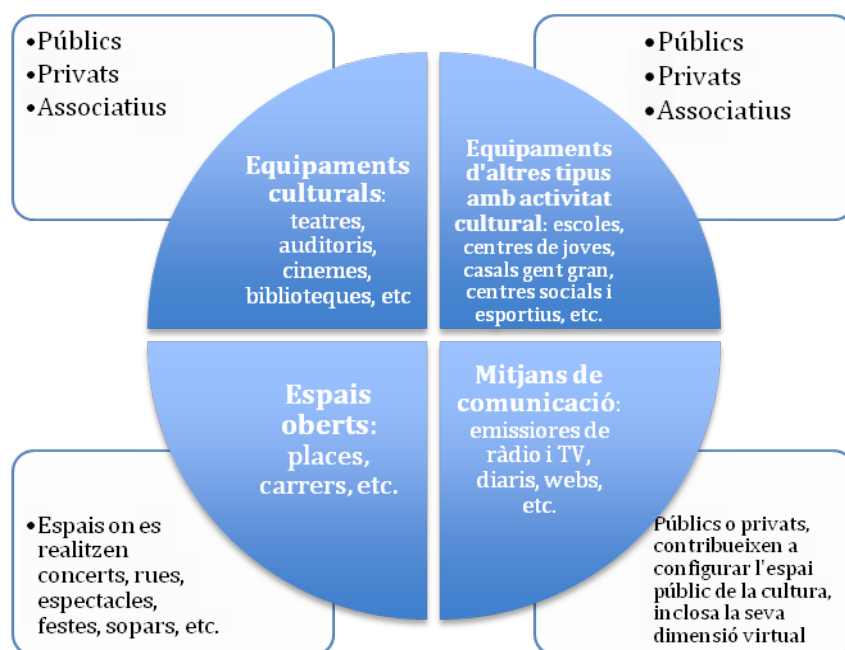
4.1. Introducció

Els equipaments culturals constitueixen un element fonamental de la vida cultural del municipi, amb un paper que contribueix a diverses fases de la cadena de valor cultural (des de la formació artística i el suport a la creació, passant per la producció, i fins a la difusió i l'accés a la cultura), que té incidència en diverses disciplines artístiques (teatre, dansa, música, literatura, arts visuals, audiovisual, etc.) i en aspectes relacionats amb la història, la cultura local i el coneixement (xerrades, taules rodones, etc.) i que també fa aportacions significatives a la configuració de la ciutadania (els equipaments com a punt de trobada entre veïns del municipi, com a espais d'activitat i gestió de les associacions, realització de debats, tallers i activitats de formació, etc.).

L'activitat cultural d'un municipi com Vilassar de Mar es duu a terme, a més dels equipaments culturals pròpiament dits, en equipaments públics o privats d'altres tipus (escoles, centres socials, centres de joves, casals d'avis, etc.), així com en espais oberts (places, carrers) que acullen de manera temporal activitats culturals, sovint de caràcter festiu. D'altra banda, en la mesura que l'espai públic de la cultura també té una dimensió virtual o no presencial, cal reconèixer el paper que hi juguen els mitjans de comunicació públics o privats, tant els propis del municipi com els que tenen un caràcter supramunicipal.

El Gràfic 10 ofereix de manera sintètica aquest conjunt d'entorns que configuren l'espai públic de la cultura a nivell local. Aquest informe se centra principalment en els equipaments culturals i en els principals equipaments d'altres tipus que juguen un paper significatiu en l'àmbit cultural, tot reconeixent la interacció entre aquests espais i els altres entorns de l'espai públic de la cultura.

Gràfic 10. Esquema dels entorns que configuren l'espai públic de la cultura a nivell local

Font: Elaboració pròpia

4.2. Els equipaments culturals de Vilassar de Mar

L'elaboració del Pla d'Equipaments Culturals passa, d'entrada, per l'anàlisi dels espais existents actualment a Vilassar de Mar. Així, aquest apartat fa un repàs de les característiques dels equipaments de què disposa el municipi.

D'entrada, el mapa que es presenta a continuació permet observar la ubicació dels diversos equipaments identificats. Atesa la naturalesa compacta del municipi de Vilassar de Mar i la concentració al centre del poble de la major part de moviments quotidians, es pot observar com la major part dels equipaments es troben també al casc antic i en un radi pròxim d'aquest.

- 1 - Museu Enric Monjo
- 2 - Museu de la Marina
- 3 - Casa-Museu de Carme Rovira
- 4 - Museu de la Mina Vella
- 5 - Arxiu Municipal
- 6 - Can Bisa / Sala Mª Roser Carrau
- 7 - Ateneu Vilassanès
- 8 - Biblioteca Mpal. Ernest Lluch
- 9 - Aula de Música
- 10 - Hotel d'Entitats
- 11 - Can Jorba
- 12 - Centre Social Les Pinedes
- 13 - Centre Social Mossèn Galbany
- 14 - Centre Cívic del Passeig
- 15 - Centre Cívic Lluís Jover

Mapa 2. Principals equipaments amb usos culturals a Vilassar de Mar

D'altra banda la Taula 8 distribueix els equipaments detectats segons àmbit d'activitat o funció principal (espais escènics; museístics i de patrimoni; d'arts visuals; de promoció de la lectura pública; de formació; de suport a les entitats; equipaments d'altres àmbits que aconsegueixen determinades funcions culturals; etc.). S'hi han inclòs tots els equipaments culturals significatius, amb independència del seu model de titularitat i gestió, que s'analitzarà després. La representació permet observar com alguns equipaments responen alhora a més d'una funció.

Taula 8. Equipaments culturals i altres equipaments significatius per a la cultura a Vilassar de Mar

Segons principal àmbit d'activitat i titularitat

Patrimonials i museístics	Arts visuals	Escènics
<ul style="list-style-type: none"> - Museu Enric Monjo - Museu de la Marina - Casa-Museu de Carme Rovira - Museu de la Mina Vella - Arxiu Municipal 	<ul style="list-style-type: none"> - Can Bisa <p><i>Vegeu també:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Museu Enric Monjo - Hotel d'Entitats - Can Jorba - Centre Cívic del Passeig 	<ul style="list-style-type: none"> - Ateneu Vilassanès - Sala Maria Roser Carrau <p><i>Vegeu també:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aula de Música - Can Jorba
Lectura pública	Difusió audiovisual	Formació i divulgació
<ul style="list-style-type: none"> - Biblioteca Municipal Ernest Lluch 	<ul style="list-style-type: none"> - Ateneu Vilassanès - Sala Maria Roser Carrau <p><i>Vegeu també:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Biblioteca Municipal Ernest Lluch 	<ul style="list-style-type: none"> - Aula de Música - Hotel d'Entitats - Sala Maria Roser Carrau <p><i>Vegeu també:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ateneu Vilassanès - Biblioteca Municipal Ernest Lluch - Can Jorba - Centre Cívic del Passeig - Centre Cívic Lluís Jover
Suport a entitats	Gestió municipal	Altres àmbits
<ul style="list-style-type: none"> - Hotel d'Entitats <p><i>Vegeu també:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Biblioteca Municipal Ernest Lluch - Centre Social les Pinedes - la Xinesca - Centre Social Mossèn Galbany - Centre Cívic del Passeig - Centre Cívic Lluís Jover 	<ul style="list-style-type: none"> - Can Bisa 	<ul style="list-style-type: none"> - Can Jorba - Centre Social les Pinedes - la Xinesca - Centre Social Mossèn Galbany - Centre Cívic del Passeig - Centre Cívic Lluís Jover - Escoles i instituts - Equipaments esportius

Font: elaboració pròpia

Nota: els equipaments en **verd** són aquells la titularitat dels quals recau en la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament; en **blau**, els que depenen d'altres serveis municipals o d'altres administracions públiques (s'hi inclouen espais de titularitat privada però la gestió dels quals està vinculada de manera total o parcial a altres serveis municipals, com ara el Centre Social Mossèn Galbany o el Centre Cívic Lluís Jover); en **taronja**, els que tenen titularitat privada o associativa. L'apartat "Vegeu també" serveix per indicar aquells equipaments que també contribueixen a la funció esmentada, encara que no es trobi entre les seves funcions principals.

Espais patrimonials i museístics

Vilassar de Mar compta amb un paisatge d'espais vinculats al patrimoni i els museus força significatiu pel que fa al nombre d'equipaments, i amb potencial de complementarietat pel que fa als seus àmbits d'especialització. De manera resumida, els espais que aconsegueixen aquesta funció es poden resumir de la manera següent:

- a) Museu Municipal de Vilassar de Mar**, que inclou els espais següents:
 - Museu Enric Monjo, especialitzat en l'obra d'Enric Monjo i, per extensió, l'escultura, altres arts visuals i el modernisme;⁶
 - Museu de la Marina, especialitzat en història local;
 - Casa-Museu de Carme Rovira, que difon la vida i obra d'aquesta pintora.
- b) Museu de la Mina Vella**, de propietat privada (Aigües de Vilassar), que difon la història de la companyia d'aigües i l'abastiment d'aigua a Vilassar.
- c) Arxiu Municipal**, que depèn de la Secretaria de l'Ajuntament però desenvolupa activitats vinculades en una part significativa a la conservació i difusió del patrimoni de Vilassar.

Les fitxes que es presenten a continuació ofereixen informació més detallada sobre les característiques, funcions i necessitats dels principals espais patrimonials i museístics del municipi: el Museu Enric Monjo, el Museu de la Marina, la Casa-Museu de Carme Rovira, el Museu de la Mina Vella i l'Arxiu Municipal. L'observació permet detectar l'excepcionalitat del moment actual, atès que els dos primers edificis es troben tancats des de 2013, mentre hi tenen lloc tasques de neteja, catalogació i, en el cas del Museu Enric Monjo, una reforma de l'edifici. Així mateix, la Casa-Museu de Carme Rovira viu un procés d'adaptació als seus nous usos museístics i hauria d'obrir les portes abans de finals de 2014. Aquesta situació, que redueix la disponibilitat d'espais vinculats al patrimoni en el moment actual, també ofereix la possibilitat de repensar les funcions i interaccions entre aquests diversos equipaments i amb d'altres espais expositius del municipi.

En l'àmbit de les col·leccions privades, cal esmentar també l'existència d'una col·lecció-museu privada especialitzada en joguines, propietat de la família Jubany Casanovas.

D'altra banda, cal fer notar que l'Arxiu Municipal participa en activitats de difusió de la memòria local i promou les donacions de documentació d'interès històric per part de particulars i entitats. Altres equipaments, com ara el Museu de la Marina i el Museu de la Mina Vella, també compten amb arxius de documentació històrica.

⁶ Els dèficits detectats en les tasques de manteniment van fer que l'abril de 2013 el Departament de Cultura de la Generalitat cancel·lés la inscripció del Museu de Vilassar de Mar del Registre de Museus de la Generalitat. El maig de 2013, l'Ajuntament es va donar per assabentat d'aquesta resolució i va passar a definir els béns culturals dipositats a l'antic Museu de la Marina com a "Col·lecció municipal de la Marina" i els objectes dipositats a l'antic Museu Enric Monjo com a "Col·lecció municipal Monjo". Per motius de claredat i atesa l'excepcionalitat d'aquesta situació, que hauria de quedar resolta a curt termini, en aquest Pla s'utilitza la terminologia de "Museu" per referir-se a ambdues institucions.

Finalment, convé fer notar que el treball en matèria de patrimoni i memòria local es tradueix en itineraris temàtics que aprofiten les col·leccions existents als equipaments i les complementen. En aquest sentit, de cara a l'any 2015 s'han previst rutes al voltant dels indians, el nucli antic del municipi i figures de "vilassarencs il·lustres".

Nom	MUSEU ENRIC MONJO
	
Adreça	Camí Ral, 30
Persona contacte	Conservadora
Titularitat	Municipal
Gestió	Municipal
Personal adscrit	1 conservadora i 1 conserge, corresponents a la plantilla del Museu Municipal de Vilassar de Mar (que també inclou el Museu de la Marina)
Descripció breu	<p>Aquest edifici, que va ser seu de l'Ajuntament de Vilassar de Mar entre 1785 i 1962, esdevingué el Museu (inicialment Gliptoteca) Enric Monjo l'any 1971. El mateix escultor Enric Monjo (1895-1976), fill il·lustre de Vilassar de Mar, hi residí fins a la seva mort. El centre acull una col·lecció d'obres d'Enric Monjo, a més de la col·lecció de pintura de Maria Freser, el fons de la pintora Carme Rovira (que a finals de 2014 s'hauria de traslladar a l'antiga casa d'aquesta artista, esdevinguda espai expositiu) i un fons d'obres d'art propietat de l'Ajuntament de Vilassar de Mar. El Museu Enric Monjo, impulsat inicialment per la Diputació de Barcelona en col·laboració amb l'Ajuntament de Vilassar i el mateix artista, va passar a titularitat municipal després d'un procés conclòs l'any 2003. Actualment es troba tancat, mentre es duu a terme un procés de catalogació i neteja, que també ha permès encarregar l'elaboració d'un nou projecte museogràfic. A mig termini, es preveu reobrir el museu amb una exposició permanent d'obres d'Enric Monjo a més d'exposicions temporals d'arts visuals (fent especial èmfasi en l'escultura) i altres activitats relacionades. La reobertura de la planta baixa està prevista per als primers mesos de 2015, mentre la resta de l'edifici reobriria progressivament.</p>
Any de	1762

construcció	
Any última reforma	2014 (en curs)
Estat equipament	L'edifici en si està en bon estat, malgrat alguns problemes d'envelliment i humitat, derivada de la seva ubicació a primera línia de mar. La col·lecció mostrava problemes de conservació, resolts en part gràcies a l'actual procés de neteja i, per a algunes obres, restauració.
Horari d'obertura	Actualment tancat.
Superfície	Superfície total: 800 m ² Superfície espai expositiu: 645 m ² (repartits en planta baixa, planta primera i planta segona de 215 m ² cadascuna)
Infraestructura disponible	Sales d'exposició, algunes de les quals també poden albergar conferències o tallers. Espais de magatzem i treball per a l'equip (pendents de reforma). Recepció. Lavabos.
Mancances tècniques i d'equipament	Les principals mancances detectades, però en procés de resolució en l'actualitat, tenen a veure amb la mala conservació de les obres, derivada alhora de les condicions de l'espai i de les pautes de treball durant anys, i amb la manca de catalogació adequada de la col·lecció. Pel que fa a l'edifici, l'actual procés de reforma comporta millores en seguretat (baranes més altes a les escales, etc.), accessibilitat i higiene (nous lavabos per a persones amb mobilitat reduïda, etc.), entre d'altres.
Usos principals o ocasionals	- Espai museístic amb col·lecció permanent, exposicions temporals i activitats de debat i divulgació cultural.
Tipus de públics	Públic general
Xifres usuaris	2012: 3546 visitants en 5 exposicions temporals 2011: 2686 visitants en 9 exposicions temporals

Adreça	Av. Eduard Ferrés i Puig, 31
Persona contacte	Conservadora
Titularitat	Municipal
Gestió	Municipal
Personal adscrit	1 conservadora i 1 conserge, corresponents a la plantilla del Museu Municipal de Vilassar de Mar (que també inclou el Museu Monjo)
Descripció breu	Aquest museu municipal especialitzat en història i etnografia té la seu a la masia modernista coneguda com la Sènia del Rellotge, construïda per l'arquitecte Eduard Ferrés i Puig. L'Ajuntament el va adquirir per tal d'ubicar-hi col·leccions locals relacionades principalment amb temes mariners (tècniques de pesca, l'Escola Nàutica, la relació entre la cultura vilassarenca i el mar, etc.). Per extensió, s'hi han acabat ubicant altres col·leccions relacionades amb la història local, com ara les restes de la necròpoli romana i altres elements civils d'origen romà trobats al municipi des de mitjans del segle XX. Obrí les portes l'any 1991. L'any 2009 el Museu Enric Monjo i el Museu de la Marina es reunificaren en una única estructura, el Museu Municipal de Vilassar de Mar, de titularitat municipal. En l'actualitat, el museu està tancat, per tal de procedir a la catalogació, ordenació i neteja de la col·lecció i abordar els problemes de gestió que l'havien afectat. Es preveu que pugui reobrir al públic durant el primer semestre de 2015.
Any de construcció	1902
Any última reforma	1991. Actualment es troba tancat, si bé per ara no s'han fet obres de reforma de l'edifici.
Estat equipament	Correcte en general, però amb alguns problemes de conservació de la teulada i del recinte exterior, causats en part pel desús del Museu.
Horari d'obertura	Actualment tancat.
Superfície	Superfície total: 486 m ² Superfície espai expositiu: 392 m ² (repartits en planta baixa, planta primera i attell, de 175, 98 i 119 m ² respectivament)
Infraestructura disponible	Sales d'exposició. Magatzem i arxiu. Recepció, acompanyada d'una petita sala amb usos polivalents. Lavabos. Espai exterior aprofitable.
Mancances tècniques i d'equipament	Com en el cas del Museu Monjo, s'hi han detectat problemes en la conservació i catalogació de les obres. D'altra banda, l'estructura de l'edifici en dificulta l'accessibilitat (escales estretes, etc.) i la il·luminació, i deixa poc marge per a la realització d'activitats més enllà de l'exposició de la col·lecció permanent.
Usos principals o ocasionals	- Espai museístic amb col·lecció permanent i possibilitat de fer-hi activitats de divulgació cultural de petit format.
Tipus de públics	Públic general
Xifres usuaris	No disponibles

Nom	CASA-MUSEU DE CARME ROVIRA
Adreça	C/ del Mont, 5
Persona contacte	Conservadora

Titularitat	Municipal
Gestió	Municipal
Personal adscrit	No en té de propi. Depèn del Museu Municipal i, com a tal, el seguiment de l'actual procés de reforma l'assumeix el personal de la Regidoria de Cultura, especialment la conservadora del Museu i el coordinador de Cultura. Quan l'espai obri al públic, es preveu destinar-hi una persona, probablement externa, en l'horari d'obertura al públic.
Descripció breu	Casa-Museu de la pintora naïf Carme Rovira (Vilassar de Mar, 1907 – Passy, França, 1985), cedida a l'Ajuntament per la Fundació Carme Rovira per tal d'exposar-hi algunes de les seves obres (incloses les parets del pati i altres racons de l'edifici, pintats per la mateixa artista) i béns que permetin explicar la seva biografia i activitat. L'edifici es troba actualment en obres i es preveu obrir-lo al públic a finals de 2014, amb un horari parcial (obertura els diumenges o bé un cap de setmana al mes).
Any de construcció	c. 1900
Any última reforma	2014 (en curs)
Estat equipament	Bo quan acabin les obres. Amb tot, les dimensions de l'espai fan que l'accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda sigui limitada.
Horari d'obertura	Actualment tancat.
Superfície	Superfície total útil: 82 m ² , a més del pati.
Infraestructura disponible	Sales per a exposició. Recepció.
Mancances tècniques i d'equipament	No se'n detecten. Cal dir, amb tot, que les reduïdes dimensions de l'espai en redueixen la polivalència: es preveu que s'hi pugui exposar únicament una col·lecció permanent, amb només petites modificacions temporals, sempre al voltant de l'obra de Carme Rovira.
Usos principals o ocasionals	- Espai museístic amb col·lecció permanent i algunes exposicions temporals.
Tipus de públics	Públic general
Xifres usuaris	No disponibles (encara no obert)

Nom	MUSEU DE LA MINA VELLA
Adreça	Casa de Camp, 106
Persona contacte	Director
Titularitat	Privada (Aigües de la Mina Vella SCP)
Gestió	Privada (Aigües de Vilassar SLU)
Personal adscrit	-
Descripció breu	La masia o pou de Ca l'Eudald, construïda com a molí hidràulic a principi del segle XIX, va ser restaurada i condicionada com a museu l'any 1998. La visita permet conèixer el Pou de ca l'Eudald, un dels vuit que donen servei a Vilassar de Mar; la manera com l'aigua dels pous arriba a la població; i la història de la companyia d'aigües de Vilassar i dels sistemes d'abastiment d'aigua al llarg dels anys. El museu també està dotat d'una biblioteca especialitzada en temes relacionats amb l'aigua, i comprèn l'arxiu històric

	de la Mina Vella. També hi ha una sala d'actes per a la realització de conferències i cursos, que està a disposició de les entitats culturals de Vilassar, malgrat que, per la distància al centre del poble, en general s'utilitza poc. El pati que envolta la masia inclou una estació meteorològica i una estació solar fotovoltaica.
Any de construcció	1806
Any última reforma	1998
Estat equipament	En general bo
Horari d'obertura	Dimecres, dijous i divendres: de 9 a 13 i de 17 a 20h Dissabtes i diumenges: d'11 a 14h
Superfície	Uns 300m ² d'exposició. Aproximadament 1000m ² de pati.
Infraestructura disponible	Exposició permanent. Biblioteca i arxiu històric. Sala d'actes amb equipament per a projecció.
Mancances tècniques i d'equipament	La senyalització exterior del Museu (tant des del centre de Vilassar com en la zona més propera) és escassa. L'accés exterior també és millorable.
Usos principals o ocasionals	Espai museístic amb col·lecció permanent. Compta amb una sala d'actes per a accions de debat i divulgació, i amb un centre de documentació.
Tipus de públics	Públic en general. Grups escolars.
Xifres usuaris	Aproximadament 1800 visitants a l'any, dels quals aproximadament la meitat en visites escolars.

Nom	ARXIU MUNICIPAL
Adreça	C/ Sant Artur, 61; 1a planta (Edifici de la Biblioteca Municipal Ernest Lluch)
Persona contacte	Responsable de l'Arxiu
Titularitat	Municipal
Gestió	Municipal (a través de la Secretaria de l'Ajuntament)
Personal adscrit	1 tècnica gestora conservadora del patrimoni documental i 1 subaltern
Descripció breu	L'Arxiu Municipal té la finalitat d'administrar, custodiar, conservar i divulgar el patrimoni documental de titularitat municipal i també està obert a rebre fons particulars de persones que hagin conservat documents i imatges amb interès històric. De fet, l'Arxiu rep de manera periòdica donacions externes de particulars, empreses o entitats (31 donacions en el primer semestre de 2014, per exemple), amb els quals se signa un contracte de donació. Aquest fet permet anar augmentant els fons documentals de l'Arxiu.
Any de construcció	2009
Any última reforma	2009
Estat equipament	Bo
Horari	Dimarts i dijous de 9 a 14h

d'obertura	Altres horaris a convenir Cal dir que moltes consultes es fan per telèfon o correu electrònic, sense necessitat de visitar la seu de l'Arxiu.
Superfície	247,45 m ²
Infraestructura disponible	Fons documental administratiu (805,8 metres lineals a 31/12/2013), que es troba al soterrani de la Biblioteca Municipal, distribuït en dues sales, amb condicions especials de temperatura i humitat. Dos despatxos de treball, un d'intern i l'altre de gestió i sala de consultes per a usuaris.
Mancances tècniques i d'equipament	Altres eines de control climàtic i <i>softwares</i> específics de descripció documental.
Usos principals o ocasionals	- Gestió documental - Conservació i restauració - Difusió i consulta
Tipus de públics	Serveis municipals. Investigadors/es. Públic general.
Xifres usuaris	Consultes internes (serveis municipals): 2013: 243 2012: 308 2011: 275 Consultes externes: 2013: 52 2012: 57 2011: 35 Documents consultats: 2013: 810 (593 en consultes internes i 217 en consultes externes) 2012: 447 (355 en consultes internes i 92 en consultes externes) 2011: 445 (393 en consultes internes i 52 en consultes externes)

ELEMENTS CLAU: Espais patrimonials i museístics

- Vilassar de Mar compta amb un ventall notable d'espais museístics i patrimonials, format per espais tant públics (especialment el Museu Enric Monjo, el Museu de la Marina i la Casa-Museu de Carme Rovira) com privats (el Museu de la Mina Vella).
- L'actual context de reforma dels principals espais museístics municipals limita l'oferta expositiva a curt termini però ofereix la possibilitat de repensar les funcions dels equipaments, la seva complementarietat i la seva inserció en la vida cultural de Vilassar.
- Aquest procés també hauria de comportar una atenció a la situació dels recursos humans, que possiblement haurien d'augmentar, i les pràctiques vinculades a la gestió museística, en la línia del treball de neteja, restauració i catalogació que es duu a terme actualment al Museu Enric Monjo i el Museu de la Marina.

- Un cop es puguin reobrir tots els espais, Vilassar de Mar comptarà amb un ventall d'equipaments força significatiu i divers pel que fa a l'àmbit museístic, així com amb complementarietats amb equipaments i funcions d'altres tipus (el Museu Enric Monjo i el Museu de la Mina Vella disposen de sales per a activitats de formació i divulgació, per exemple; el pati de Can Bisa també permet fer concerts; etc.).
- Cal fer notar, amb tot, que, pel que fa als equipaments museístics de titularitat municipal, només el Museu Enric Monjo disposarà d'un espai adequat per a exposicions temporals, fet que pot limitar la capacitat de fidelitzar públics.
- Entre les línies que es podrien explorar a mig termini hi ha els itineraris i rutes al voltant dels museus, el patrimoni i la memòria local (com les que hi ha previstes sobre indians, el nucli antic i els "vilassarencs il·lustres"), en sinergia amb iniciatives d'altres equipaments i d'òrgans com el Consell Assessor de Cultura.
- L'Arxiu Municipal, que per les seves característiques és un recurs d'ús més minoritari, destaca per la seva tasca de recuperació de la memòria local, que es podria vincular de manera creixent a accions vinculades a la dinamització del patrimoni de Vilassar de Mar.

Espais d'arts visuals

Els principals espais expositius i per a la dinamització en l'àmbit de les arts visuals a Vilassar de Mar són **l'Espai Cultural Can Bisa**, pensat per acollir exposicions de fotografia però que en l'actualitat ofereix exposicions d'altres disciplines, i el **Museu Enric Monjo**, que hauria d'acollir, a partir de la seva reobertura, exposicions tant d'escultura com d'altres disciplines.

D'altra banda, alguns equipaments municipals d'altres àmbits, com ara **l'Hotel d'Entitats**, l'espai de participació juvenil **Can Jorba** o el **Centre Cívic del Passeig**, ofereixen exposicions artístiques vinculades als seus àmbits respectius: a Can Jorba s'hi poden veure exposicions vinculades al programa anual *Zero* de creació jove vinculada a les arts visuals i l'audiovisual i al Concurs de Fotografia Jove que organitzen diversos municipis del Maresme, mentre tant a l'Hotel d'Entitats com al Centre Cívic s'hi presenten obres fetes en el marc dels cursos que hi tenen lloc.⁷

⁷ S'ofereix aquí únicament la fitxa relativa a l'Espai Cultural Can Bisa. La informació relacionada amb el Museu Enric Monjo forma part del grup d'equipaments patrimonials i museístics, mentre les fitxes de Can Jorba i el Centre Cívic del Passeig s'han inclòs a l'apartat d'"altres equipaments municipals significatius per a la cultura" i la de l'Hotel d'Entitats forma part dels espais de suport a les entitats.

Nom	ESPAI CULTURAL CAN BISA
	
Adreça	C/ Montserrat, 8
Persona contacte	Coordinador de Cultura
Titularitat	Municipal
Gestió	Municipal
Personal adscrit	És seu d'una part dels Serveis Personals de l'Ajuntament, inclosa la Regidoria de Cultura. Com a espai expositiu té adscrita una persona de vigilància i atenció al públic, mitjançant empresa subcontractada, en horari parcial
Descripció breu	Aquest edifici d'interès patrimonial va ser adquirit per l'Ajuntament de Vilassar de Mar l'any 2002. Com a espai expositiu, està previst que s'especialitzi en exposicions de fotografia, però l'absència d'altres espais expositius de titularitat municipal en l'actualitat fa que s'hi realitzin activitats d'altres disciplines. Des de 2011 acull oficines de l'Ajuntament i un espai per a exposicions i, puntualment, actes públics de petit format, relacionats amb les exposicions en curs.
Any de construcció	1851
Any última reforma	2009-10
Estat equipament	Bo
Horari d'obertura	Per a exposicions, dissabtes d'11 a 14h i de 17 a 20h; i diumenges d'11 a 14h. D'altra banda, entre dilluns i divendres és lloc de feina per a personal de les Regidories de Cultura, Ensenyament i Sanitat de l'Ajuntament
Superfície	Superfície espai expositiu: 65,7 m ²
Infraestructura disponible	Sala d'exposicions
Mancances tècniques i	No se'n detecten

d'equipament	
Usos principals o ocasionals	Espai expositiu i oficines de treball per a personal municipal.
Tipus de públics	Públic general
Xifres usuaris	2012: 1504 visitants, en 8 exposicions 2013: 1863 visitants, en 8 exposicions

ELEMENTS CLAU: Espais d'arts visuals

- Vilassar de Mar compta amb diversos espais dotats per a la realització d'exposicions d'arts visuals, amb potencial d'especialització.
- Amb tot, el context actual dels equipaments museístics limita la disponibilitat d'espais per a la realització d'exposicions d'arts visuals: Can Bisa ha d'assumir funcions que en una altra situació correspondrien al Museu Enric Monjo.
- Així mateix, en alguns casos es detecta una possible infrautilització dels espais (Can Jorba, per exemple), derivada en part de la limitació dels recursos humans i econòmics disponibles i en part de la poca tendència al diàleg transversal entre regidories de l'administració municipal.

Espais escènics

Els espais escènics, aquells en els quals es poden dur a terme activitats de teatre, dansa, música i altres disciplines similars, així com debats i trobades de divulgació, compten a Vilassar de Mar amb un referent clar, l'**Ateneu Vilassanès**. Aquesta entitat, que des de fa anys té un conveni amb l'Ajuntament, compta amb la sala escènica de major format de la població, que durant unes dècades va servir també com a sala de cinema i que en els últims anys ha seguit fent aquesta funció amb dues temporades anuals, a l'hivern i a l'estiu. L'espai escènic és utilitzat regularment per diverses entitats del poble, com ara La Tropa Teatre. A més de la sala gran, l'Ateneu compta amb un altre espai més reduït que es pot utilitzar per a concerts de petit format, presentacions de llibres i actes similars.

Fins fa unes dècades, el poble comptava amb altres espais escènics, especialment el Patronat Parroquial (cremat en un incendi el 2003) i, anteriorment, el Círcol (fins als anys 70). En els últims anys, la conveniència de comptar amb un nou teatre-auditori o equipament polivalent capacitat per acollir funcions escèniques ha estat tema d'atenció regular. Així, entre 2010 i 2011 es va elaborar un estudi per al possible disseny d'un nou equipament escènic i musical, en el marc del Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya 2010-2020 (PECCat) impulsat pel Departament de Cultura de la Generalitat.⁸

⁸ Vegeu Bissap, *Estudi de programació d'un equipament escènic i musical E2 a Vilassar de Mar (EPEC)* (2011).

D'altra banda, cal apuntar que la inauguració l'any 2011 de la **Sala Maria Roser Carrau** ofereix al poble un nou espai per a activitats de petit format, tant de caire divulgatiu com de música i arts escèniques. L'**Aula de Música**, tot i que no compta pròpiament amb un espai escènic, també celebra concerts de petit format protagonitzats pels conjunts sorgits d'aquest centre. La sala d'actes de la **Biblioteca Municipal Ernest Lluch** també és seu regular de presentacions de llibres i altres activitats de divulgació i debat. Així mateix, alguns equipaments no culturals disposen de sales per a usos equiparables: l'espai juvenil **Can Jorba** organitza alguns concerts en format acústic, mentre que el **Centre Social Mossèn Josep Maria Galbany** (proprietat d'una entitat bancària, però gestionat pels Serveis Socials de l'Ajuntament), que compta amb una sala d'actes de format lleugerament més petit que la Sala Maria Roser Carrau, és seu habitual de conferències, debats i presentacions de llibres.

Finalment, cal no oblidar que algunes activitats de caire escènic i festiu (Dia de la Música, alguns concerts i actuacions del programa de la Festa Major, As de Repiques, Firobi, etc.) se celebren en places i carrers de Vilassar. Es tracta, en general, d'activitats de caràcter gratuït i que tenen lloc en les èpoques de bon temps de l'any, fet que comporta que l'activitat als espais escènics més tradicionals del poble, com ara l'Ateneu Vilassanès, disminueixi en aquest període.

Les fitxes que es presenten a continuació ofereixen informació més detallada sobre les característiques, funcions i necessitats de l'Ateneu Vilassanès i la Sala Maria Roser Carrau, mentre les fitxes dels altres espais esmentats es poden trobar en altres apartats.⁹

⁹ La fitxa corresponent a l'Aula de Música forma part del grup d'equipaments de formació artística i la Biblioteca Ernest Lluch s'inclou entre els espais bibliotecaris i de documentació, mentre que Can Jorba i el Centre Social Mossèn Galbany apareixen a l'apartat d'"Altres espais significatius per a la cultura".

Nom	ATENEU VILASSANÈS
	
Adreça	C/ Sant Josep, 35
Persona contacte	Junta de l'Ateneu Vilassanès
Titularitat	Privada (Ateneu Vilassanès)
Gestió	<p>Privada. L'Ateneu té un conveni anual amb la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament, que permet cedir les seves instal·lacions (principalment la sala gran) per a nombroses activitats d'arts escèniques, música, cinema i altres. L'Ateneu i l'Ajuntament coordinen la reserva dels espais: l'Ateneu s'encarrega de les reserves provinents d'entitats, mentre que la Regidoria de Cultura es fa càrrec de gestionar les reserves dels diversos serveis municipals. Ambdues institucions es coordinen regularment per evitar solapaments en les reserves.</p>
Personal adscrit	Cap de municipal. Per a les activitats d'iniciativa municipal, es subcontracta un tècnic de so i il·luminació.
Descripció breu	<p>L'edifici pertany a l'Ateneu Vilassanès, entitat de cultura obrerista amb més de 125 anys d'història i que en l'actualitat té uns 150 socis. Consta de diversos espais, entre els quals destaca la sala gran (325 butaques), que ha passat per diverses fases: en l'actualitat s'hi fan principalment espectacles d'arts escèniques i música (uns 120 espectacles per any, entre els quals s'hi inclouen les activitats per a públic infantil incloses en cicles com "Anem al teatre"; activitats musicals per a públic familiar; espectacles de La Tropa Teatre; concerts i recitals de l'Aula de Música i l'Estudi de Música; així com nombrosos assajos) i dos cicles anuals de cinema (estiu i hivern). La resta de l'edifici conté diversos espais que utilitzen tant les seccions de l'Ateneu (judo i altres arts marcial; fotografia; escacs; patchwork, etc.) com altres entitats del poble i l'Ajuntament. La sala petita té una capacitat per a gairebé 100 persones i s'utilitza per a festes privades, concerts (com ara el cicle "Va de jazz", que organitzen una empresa privada i l'Ateneu) i altres activitats culturals.</p>
Any de construcció	1883

Any última reforma	2010 (milliores en accessibilitat, construcció de nous lavabos, etc.)
Estat equipament	Envellit, malgrat que s'ha anat adaptant per a noves necessitats.
Horari d'obertura	Segons activitats
Superfície	<p>Soterrani: 63 m²; planta baixa: 1078 m²; entresòl (WC i accés a l'amfiteatre): 127 m²; amfiteatre: 190 m². Total teatre: 1458 m²</p> <p>Sala petita: 173 m²; sala judo: 173 m²; 3a planta: 43 m²; 4a planta: 228 m². Total sales: 617 m²</p> <p>Superfície total Ateneu: 2075 m²</p>
Infraestructura disponible	<p>1. Sala gran amb escenari per a activitats escèniques (teatre i dansa), amb bona instal·lació elèctrica i cabina de so i llums. Consta d'una petita cabina que fa funcions de camerino en espectacles de petit format; per a actes de major format cal recórrer al garatge d'un edifici veí. Pantalla de cinema i projector per a pel·lícules en cel·luloide.</p> <p>2. Sala petita, que s'utilitza per a festes, concerts i altres activitats; disposa d'una barra de bar i un piano.</p> <p>3. Diversos espais per a activitats de formació, pràctica esportiva, un laboratori fotogràfic, etc.</p>
Mancances tècniques i d'equipament	<p>La sala gran es va reformar als anys 60 per esdevenir una sala de cinema; aquesta va ser la seva funció exclusiva les dècades següents. La disposició de les butaques està pensada en aquest sentit, fet que impedeix que des de l'amfiteatre superior es vegi l'escenari, instal·lat posteriorment a partir del moment que l'audiència de cinema va descendir i l'espai, mitjançant conveni municipal i després de la desaparició d'altres sales escèniques, va esdevenir el principal escenari per a funcions de teatre i dansa a Vilassar. L'estructura de sala de cinema també genera mancances pel que fa a camerinos (especialment quan s'hi fan obres de gran format i amb molts participants, com ara Els Pastorets); en canvi, l'escenari s'ha adaptat a l'espai i s'ha instal·lat una cabina per a equips de so i llum, que respon a les necessitats ordinàries de la sala. També s'ha adaptat l'espai per facilitar-hi l'accessibilitat. La manca d'aïllament sonor va fer que s'hi deixessin de fer concerts.</p> <p>La sala petita, al primer pis, ha complert un rol d'espai polivalent durant anys (especialment quan al poble hi faltaven altres sales d'actes de capacitat similar) però té mancances com a espai de concerts: sostre baix, disposició en forma de L curta, finestres amb accés directe al carrer, altres problemes d'acústica, manca d'equipament tècnic.</p> <p>Fins fa uns anys hi havia un buc d'assaig al soterrani, que tenia poc ús per problemes d'insonorització i pels requisits estrictes d'ús, i ha quedat inutilitzat.</p>
Usos principals o ocasionals	Principalment usos escènics i musicals; i activitats de l'entitat propietària de l'espai i d'altres associacions.
Tipus de públics	Públic general

Xifres usuaris	No disponible
----------------	---------------

Nom	SALA MARIA ROSER CARRAU
	
Adreça	C/ Montserrat, 8
Persona contacte	Coordinador de Cultura
Titularitat	Municipal
Gestió	Municipal
Personal adscrit	No en té de permanent. La gestió de l'equipament recau en la Regidoria de Cultura. Quan hi ha activitats que requereixen ús de l'equip de so i il·luminació es contracta un professional autònom que fa funcions alhora tècniques i de consergeria.
Descripció breu	Aquesta sala ocupa la planta baixa i semisoterrani d'un edifici de nova planta, construït per iniciativa municipal, al solar de l'antiga impremta Oikos-Tau. Als pisos superiors hi ha habitatges de promoció pública. L'equipament en si consta d'una sala d'actes de 155 places (cadres fixes), que serveix per a espectacles de teatre, dansa, música i màgia; una sala polivalent per a reunions i activitats de formació o difusió; tres sales cedides mitjançant conveni a entitats residents (Màgic Grup Maresme, Coral Englantina i La Tropa Teatre); un magatzem d'ús municipal i de les entitats; un vestíbul; i un espai pensat per acollir un bar però que en la pràctica té un ús només ocasional per a activitats. S'hi duen a terme activitats d'iniciativa municipal, de les entitats del poble (tant les que hi són residents, que l'utilitzen per a assajos, activitats públiques i reunions internes, com altres associacions) i d'altres. L'espai porta el nom de Maria Roser Carrau i Puigbert (1936-2006), figura important en la vida cultural i associativa de Vilassar.
Any de construcció	2010
Any última reforma	2010
Estat equipament	Bo
Horari d'obertura	Segons activitats
Superfície	Superfície total: 491,1m ² Superfície de la sala d'actes: 179,81m ²
Infraestructura	Sala d'actes amb escenari i cabina de so i il·luminació. Hi ha un espai auxiliar

disponible	descobert que es pot utilitzar ocasionalment com a camerino.
Mancances tècniques i d'equipament	L'espai va ser dissenyat com a sala d'actes (conferències, presentacions, etc.), però en la pràctica aconsegueix diverses funcions, com ara la celebració d'espectacles d'arts escèniques i de màgia, projeccions de documentals i concerts de petit format. El pendent de la sala de butaques és poc adequat per a assistir a espectacles, i les cadires fixes limiten la polivalència de l'espai. Inicialment no s'hi havia instal·lat una cabina tècnica, que es va afegir posteriorment però té algunes limitacions. Tampoc no hi ha espai suficient per a vestidor i camerino, ni un espai d'assaig. Amb tot, la sala s'utilitza tant per a conferències o presentacions com per a concerts i altres actuacions.
Usos principals o ocasionals	Principalment usos escènics i musicals (teatre, concerts, màgia), projeccions de documentals i activitats de divulgació cultural (xerrades, conferències, presentacions de llibres, etc.). També espai per a entitats, tant per a gestió i activitats pròpies com per a magatzem.
Tipus de públics	Públic general
Xifres usuaris	No disponible

ELEMENTS CLAU: Espais escènics

- Vilassar de Mar compta amb un espai escènic de format mitjà, l'Ateneu Vilassanès, que dona resposta a bona part de les necessitats locals quant a aforament i ventall d'oferta però mostra limitacions tècniques evidents (envelliment de la sala, escenari poc adaptable, camerinos petits, manca d'aïllament, etc.).
- Les sales d'actes inaugurades o aprofitades per a usos municipals en els últims anys (Sala Maria Roser Carrau, Biblioteca Ernest Lluch, Centre Social Mossèn Galbany, etc.) responen a les necessitats existents pel que fa a activitats divulgatives: conferències, debats, presentacions de llibres, etc. En alguns casos, fa la sensació que les infraestructures disponibles permetrien un major nivell d'ús si hi hagués més recursos humans i econòmics disponibles.
- Amb tot, en aquests espais s'hi detecten també algunes mancances: algunes, vinculades al material i l'equipament, són fàcils de resoldre (caldrà millorar els equips tècnics de què disposen la Sala Maria Roser Carrau i el Centre Social Mossèn Galbany, per exemple); altres, derivades de la concepció inicial de l'equipament, ho són menys (l'accés extern a la sala d'actes de la Biblioteca o l'adaptació de la Sala Maria Roser Carrau a usos escènics, per exemple).
- D'això últim se'n desprèn un dèficit pel que fa a l'oferta d'espais escènics de petit format, per a activitats de teatre, dansa o música; les sales d'aquestes característiques existents actualment (sala petita de l'Ateneu Vilassanès, Sala Maria Roser Carrau, Aula de Música, Can Jorba) mostren cadascuna algunes deficiències.

Espais de promoció de la lectura pública

Les activitats de promoció de la lectura pública tenen un referent clar en la **Biblioteca Municipal Ernest Lluch i Martín**, inaugurada l'any 2009. L'edifici compta amb gairebé 2000m² de superfície útil (uns 1500m² dels quals destinats a la lectura pública) i, a més de les seves funcions de promoció del llibre i la lectura, ofereix nombroses activitats de formació, divulgació i debat. El mateix edifici també és seu de l'**Arxiu Municipal** i de la Fundació Ernest Lluch, encarregada de difondre la memòria, pensament i obra d'aquest polític nascut a Vilassar i que organitza seminaris i jornades tant a Vilassar de Mar com en altres municipis.

En l'àmbit privat, cal esmentar el paper d'entitats com la Llibreria Índex, que promou presentacions de llibres i altres activitats públiques al voltant de la lectura.

Nom	BIBLIOTECA MUNICIPAL ERNEST LLUCH I MARTÍN
	
Adreça	C/ Santa Eulàlia, 66-80
Persona contacte	Directora
Titularitat	Municipal
Gestió	Municipal
Personal adscrit	7 persones (2 bibliotecàries i 5 auxiliars)
Descripció breu	Biblioteca municipal inaugurada l'any 2009, per substituir l'anterior, que havia quedat petita i envellida. Ofereix un catàleg de llibres, revistes, discos i DVDs, a més d'activitats per a infants, joves i adults, espais d'estudi i treball en grup, una sala d'actes (on es fan presentacions de llibres, conferències, projeccions, etc.), un jardí obert i altres espais on es realitzen activitats de manera regular. La Biblioteca forma part de la Xarxa de Biblioteques Municipals i n'ofereix els programes habituals (Nascuts per llegir, L'Hora del Conte, clubs de lectura,

	préstec a domicili, accés a internet, etc.). Cal destacar-ne el treball amb voluntariat (grups de conversa, préstec a domicili, lectura de contes per a infants, cura del jardí, club de lectura, etc.), que ha estat destacat com a bona pràctica. L'edifici també és seu de l'Arxiu Municipal i de la Fundació Ernest Lluch, encarregada de difondre la memòria, pensament i obra d'aquest polític nascut a Vilassar (1937-2000), que dóna nom a la Biblioteca.
Any de construcció	2009
Any última reforma	2009
Estat equipament	Bo
Horari d'obertura	Dimarts, dimecres i dissabtes de 10 a 14h Dilluns, dimarts, dimecres i dijous de 16 a 21h Divendres de 10 a 21h A l'estiu, horari reduït (no obre dimarts al matí, divendres al migdia ni dissabtes)
Superfície	Superfície total construïda: 2151 m ² Superfície total útil: 1951 m ² (repartits en planta baixa i primer pis)
Infraestructura disponible	Sales de consulta per a infants i adults, taulell de préstec, espais d'estudi i treball en grup, ordinadors amb accés a catàleg i a internet, sala d'actes (80 places, ampliables fins a 150 mitjançant un espai annex), fotocopiadora, projector, espais d'exposició, sales de treball, reunió i descans per al personal, màquines d'autoservei de begudes i menjar, lavabos, magatzem, etc.
Mancances tècniques i d'equipament	Malgrat que l'estat general de l'edifici és bo, s'hi detecten algunes deficiències d'aïllament entre els diversos espais, que comporten sorolls i obliguen a fer un ús comú de l'aire condicionat per al conjunt de l'edifici. També s'han detectat alguns problemes d'humitat a la sala de màquines de l'ascensor, al soterrani. D'altra banda, el disseny de l'edifici no va contemplar un accés autònom per a la sala d'actes, fet que impedeix fer-ne ús fora de l'horari d'obertura de la biblioteca (excepte si les entitats que promouen l'acte assumeixen els costos addicionals de personal i obertura). El jardí i la terrassa del primer pis sí que tenen accés autònom des de l'exterior, però si s'hi realitzen activitats fora de l'horari d'obertura de la biblioteca no hi ha accés al lavabo.
Usos principals o ocasionals	<ul style="list-style-type: none"> - Bibliotecaris o de consulta - Expositius - Formatius
Tipus de públics	Públic general
Xifres usuaris	<p>Usuaris amb carnet de biblioteca:</p> <p>2013: 9368 2012: 8416 2011: 7371 2010: 6106</p> <p>% usuaris inscrits sobre població atesa:</p> <p>2013: 47% 2012: 42%</p>

2011: 37%

2010: 31%

Visites:

2013: 124.044

2012: 124.946

2011: 128.188

2010: 131.486

Préstecs:

2013: 67.942

2012: 61.558

2011: 64.295

2010: 62.322

ELEMENTS CLAU: Espais de promoció de la lectura pública

- La Biblioteca Municipal Ernest Lluch ha esdevingut en pocs anys un espai dinàmic i molt visitat per la població. La polivalència de les instal·lacions i l'oferta diversa d'activitats fan que, igual com succeeix en altres biblioteques municipals, el centre combini les funcions de promoció de la lectura pública i l'estudi amb d'altres de lligam social (voluntariat, activitats per la gent gran, treball en grup, etc.) i de difusió cultural en sentit ampli.
- Es detecten, amb tot, algunes deficiències derivades del disseny de l'edifici (aïllament entre els espais, accés a la sala d'actes, etc.), que no afecten les activitats pròpiament bibliotecàries però sí que tenen efectes pel que fa als costos de manteniment i a l'organització d'activitats culturals.

Espais de difusió audiovisual

Els canvis observats els últims anys a la nostra societat en les maneres de distribuir, difondre i accedir al cinema i l'audiovisual han tingut efectes evidents pel que fa als equipaments, un fet que es pot constatar a Vilassar igual com en altres municipis: desapareixen les sales de cinema tradicionals, especialment les que es trobaven als nuclis de les poblacions, mentre que alguns altres espais es doten d'equipament bàsic per poder fer ocasionalment projeccions de petit format.

A Vilassar de Mar, la sala principal de l'**Ateneu Vilassanès** va ser una sala de cinema d'explotació comercial entre els anys 60 i finals dels 80 del segle passat, fins que l'auge del vídeo va fer perdre rendibilitat al negoci. L'any 1991 l'Ajuntament i l'Ateneu Vilassanès van firmar un primer conveni de col·laboració, que va permetre que l'espai s'adaptés com a sala d'arts escèniques i alhora oferís temporades més breus de cinema; en els últims anys s'hi han fet dos cicles anuals, un a l'hivern i un a l'estiu, amb pel·lícules adreçades al gran públic.

Altres equipaments que cal esmentar en aquest àmbit són la **Sala Maria Roser Carrau**, on es fan projeccions de documentals; i la **Biblioteca Municipal Ernest Lluch**, la sala d'actes del qual disposa dels equips adequats per a fer projeccions de petit format, com ara documentals. Ha participat de manera ocasional en el cicle "El documental del mes". Cal dir, d'altra banda, que la Biblioteca també compta amb un fons de pel·lícules en DVD, disponibles per a préstec.

Les fitxes corresponents a aquests espais es poden trobar, respectivament, als àmbits corresponents als equipaments escènics i als bibliotecaris.

ELEMENTS CLAU: Espais de difusió audiovisual

- Els canvis propis de la indústria i el mercat audiovisual observats en els últims anys comporten modificacions importants en la configuració dels equipaments d'aquest sector: la principal sala de cinema del poble, l'Ateneu Vilassanès, va perdre espectadors durant anys i en els últims anys ofereix dos cicles breus de cinema cada any.
- En aquest context, atesos els actuals canvis en els formats audiovisuals i en les formes de consum (accés individual a través d'ordinadors, tauletes i mòbils; oferta extensa i diversa a través de la televisió; etc.) només sembla oportú contemplar espais polivalents dotats dels equips necessaris per a fer projeccions digitals de manera ocasional, en la línia del que ja fan la Biblioteca o la Sala Maria Roser Carrau.

Espais de formació i divulgació

Les activitats de formació artística per a infants, joves i adults a Vilassar de Mar tenen tres escenaris principals: l'**Aula de Música** pel que fa a l'educació musical; l'**Hotel d'Entitats**, a través de la tasca de Vilassart, pel que fa a la formació en arts visuals (pintura, escultura, etc.); i la **Sala Maria Roser Carrau**, on la companyia La Tropa Teatre és entitat resident, quant als cursos de teatre.

Cal esmentar també les escoles privades de dansa Madó (ballet, teatre musical, jazz, hip hop) i Vine i Balla (hip hop, Bollywood, ball sènior, etc.), que, a més de promoure l'ensenyament en aquest àmbit a les seves instal·lacions, realitzen ocasionalment activitats en col·laboració amb l'Ajuntament (per exemple en el marc del Dia Internacional de la Dansa). D'altra banda, en l'àmbit musical cal esmentar l'escola privada Estudi de Música.

Alguns equipaments d'altres tipus juguen un paper rellevant en l'oferta d'activitats d'educació artística per a determinats col·lectius: els dos **Centres Cívics** organitzen tallers de pintura, manualitats i altres activitats relacionades, adreçats principalment a la gent gran, mentre que **Can Jorba** ofereix puntualment cursos de formació artística (dansa, clown, gòspel, etc.) i l'**Ateneu Vilassanès** ofereix tallers de *patchwork*.

Pel que fa a altres àmbits de formació cultural, la **Biblioteca Municipal Ernest Lluch**, els **Centres Cívics** i l'**Escola d'Adults** ofereixen cursos d'informàtica i de diverses

capacitats tècniques, actituds i comportaments. D'altra banda, des de l'Ajuntament i des de nombroses entitats s'organitzen de manera regular debats i jornades que tenen lloc, entre d'altres, a la Sala Maria Roser Carrau, a la Biblioteca Municipal o als Centres Cívics.

Finalment, cal recordar que les escoles i els instituts també ofereixen activitats d'educació artística, sobretot en música i dibuix, i, d'aquesta manera, esdevenen espais importants en aquest àmbit. L'oferta vinculada a l'educació artística es completa, en una perspectiva generalment més d'accés a la cultura que no de participació activa, amb les activitats per a infants, joves, adults i famílies pròpies dels equipaments culturals, entre les quals cal destacar les de la **Biblioteca Municipal Ernest Lluch** ("Nascuts per llegir", "L'hora del conte", clubs de lectura, etc.) i les activitats del cicle "Anem al teatre" que tenen lloc a l'**Ateneu Vilassanès**, a més de les propostes per a infants en el marc de la Festa Major i altres activitats.

A més de la fitxa corresponent a l'Aula de Música, que es presenta tot seguit, en altres seccions d'aquest mateix apartat es pot trobar informació de la majoria dels altres equipaments esmentats.¹⁰

Nom	AULA DE MÚSICA
	
Adreça	Carrer Narcís Monturiol, 23
Persona contacte	Directora
Titularitat	Municipal (l'equipament); associativa (l'activitat)
Gestió	Privada (associativa)
Personal adscrit	No hi ha personal adscrit per part de l'Ajuntament. L'Aula compta amb 22

¹⁰ La fitxa corresponent a l'Hotel d'Entitats s'ha inclòs a l'apartat d'espais de gestió i participació; la Sala Maria Roser Carrau i l'Ateneu Vilassanès es poden trobar entre els equipaments escènics, i la Biblioteca Ernest Lluch entre els espais de promoció de la lectura pública. Finalment, els dos centres cívics i Can Jorba formen part dels altres equipaments on es duen a terme activitats culturals.

	persones contractades entre tasques docents (amb contracte indefinit i també a temps parcial) i de gestió.
Descripció breu	L'Aula de Música es va inaugurar l'any 1995 i ocupa des de llavors la part principal d'uns edificis que anteriorment havien servit d'aules d'escola provisional (barracons). L'Aula, registrada com a associació sense ànim de lucre, té un conveni amb la Regidoria d'Ensenyament de l'Ajuntament per a la prestació de la seva activitat formativa, i col·labora així mateix amb la Regidoria de Cultura per a la seva participació en activitats culturals de Vilassar. L'espai destinat a les activitats de l'Aula es reparteix entre diverses aules, insonoritzades parcialment, i petits despatxos per a activitats de gestió. L'Aula ofereix formació musical (iniciació, llenguatge, veu, instrument, etc.) per a totes les edats, des de nadons fins a adults. Algunes aules també acullen assajos dels diversos conjunts musicals sorgits de l'escola, que participen regularment en activitats pròpies de la vida cultural del poble, organitzades per l'Ajuntament o per altres entitats: Dia de la Música, festa major, homenatge a Ernest Lluch, Nadal, etc. L'aula més gran té caràcter polivalent (capacitat d'unes 50 persones assegudes) i s'hi realitzen concerts i recitals, malgrat que en ser plana la visibilitat de la part que s'utilitza com a escenari (que està al mateix nivell d'alçada que les cadires del públic) és reduïda. L'Aula de Música també funciona com a seu de la delegació local de Joventuts Musicals. D'altra banda, una part una aula de 25m ² , que antigament havia estat la seu de les activitats de Vilassart, acull en l'actualitat l'Associació de Pessebristes.
Any de construcció	1980
Any última reforma	2011
Estat equipament	Millorable. Hi ha deficiències derivades dels materials utilitzats en la construcció i de l'envelliment de l'edifici, visibles sobretot en les portes, les parets i els sostres. La humitat també afecta els mobles i els llibres. En algunes aules l'acústica no és gaire bona. També es detecten alguns problemes d'insonorització.
Horari d'obertura	El centre està obert totes les tardes entre setmana de 15h a 22h. Als matins es fa gestió i algunes classes. En caps de setmana sovint es fan activitats i assajos.
Superfície	524,75 m ²
Infraestructura disponible	La pròpia d'una escola de música (taules i cadires per a diverses edats, instruments musicals, etc.), a més de la necessària per a tasques de gestió.
Mancances tècniques i d'equipament	Les principals mancances tenen a veure amb l'estructura de l'edifici, la insonorització i adequació acústica dels espais, així com amb l'absència d'un espai adequat per a fer audicions.
Usos principals o ocasionals	<ul style="list-style-type: none"> - Formatius - Musicals
Tipus de públics	Públic en general. Activitats per a totes les edats, tot i que predominen els nens i nenes de 4 a 12 anys.

Xifres usuaris

El curs 2013/14 l'Aula va tancar el curs amb 172 alumnes. Cal afegir-hi les persones que participen en activitats puntuals (50 membres de la coral, membres de conjunts, etc.)

El curs 2014-15, a 31 d'octubre, hi havia matriculats 200 alumnes, 83 cantaires del Cor Vilassons, 15 dels cors infantils i 24 de Música i Moviment Expressiu. La Turrunats Band compta amb 12 membres i la Vilassar Big Band amb 20. Total: 354 usuaris directes, més el personal docent i no docent (22 persones)

ELEMENTS CLAU: Espais de formació i divulgació

- Vilassar de Mar compta amb nombrosos equipaments, de titularitat municipal, associativa o privada, destinats a l'educació artística i cultural, tant en disciplines pròpiament artístiques (música, teatre, arts visuals, dansa, etc.) com en tècniques i capacitats vinculades a les pràctiques de lleure (manualitats, clown, *patchwork*, etc.) i en diverses aptituds relacionades amb la cultura i el coneixement (informàtica, etc.).
- Malgrat que l'oferta és diversa, també s'observa que es concentra principalment en alguns grups d'edat (infants, joves, gent gran); de fet, s'ha detectat una certa limitació de l'oferta adreçada a adults joves i persones de mitjana edat (una franja que inclouria les persones entre 30 i 60 o 65 anys aproximadament), que o bé no troben cursos i tallers atractius o bé se senten aïllades en les activitats orientades a altres grups d'edat.
- En aquest sentit, caldria considerar l'ampliació i renovació de l'oferta formativa en aquest àmbit, encara que això comportés establir preus de matrícula per a activitats que sovint s'han ofert de manera gratuïta.
- Pel que fa a l'estat de les infraestructures, sembla necessari abordar les condicions actuals de l'Aula de Música.

Espais de suport a les entitats

Més enllà de les funcions de suport a la creació, la producció, la difusió i l'accés a la cultura descrites en els apartats anteriors, hi ha equipaments centrats en tasques de foment de la participació ciutadana en la cultura a través de l'oferta d'espais per a associacions i altres entitats. Així, alguns equipaments ofereixen despatxos i sales de treball a les associacions i entitats culturals de Vilassar, que hi poden tenir un espai de manera permanent o puntual, per a activitats concretes. L'**Hotel d'Entitats**, que acull unes 14 associacions del poble, és el principal referent en aquest sentit. Cal dir, amb tot, que altres espais, com ara la **Sala Maria Roser Carrau** o el **Centre Social Les Pinedes – la Xinesca**, també tenen associacions residents i compten amb espais per a reunions i activitats de formació interna. Així mateix, hi ha altres equipaments, com ara **Can Jorba** o el **Centre Social Mossèn Josep Maria Galbany**, que disposen d'espais per a reunions i activitats puntuals de les entitats. Per la seva banda, la **Biblioteca Municipal Ernest Lluch** ofereix un espai d'exposicions vinculat a activitats de les entitats del poble (així

com a la difusió de la lectura pública i de diverses regidories de l'Ajuntament, inclosa la de Cultura).

La major part dels espais esmentats són d'inauguració recent, fet que ha contribuït a dotar Vilassar de Mar d'una xarxa d'espais de gestió i participació ciutadana àmplia i moderna. Tot seguit es presenta la fitxa corresponent a l'Hotel d'Entitats.¹¹

Nom	HOTEL D'ENTITATS
	
Adreça	C/ Sant Joan, 36
Persona contacte	Coordinador de Cultura
Titularitat	Municipal
Gestió	Municipal
Personal adscrit	No en té de propi
Descripció breu	<p>Aquest espai, situat en una antiga escola-bressol i inaugurat per a les seves noves funcions el març de 2011, respon a la necessitat detectada per l'Ajuntament d'oferir espai de treball, reunió i formació a diverses associacions culturals i d'altres àmbits. Hi tenen la seu unes 14 associacions, la majoria de les quals disposen de conveni o subvenció anual de l'Ajuntament. Entre les entitats residents hi ha Vilassart, que ofereix classes diàries en diverses disciplines d'arts visuals per a infants i adults (dibuix, pintura, ceràmica, escultura) i que ocupa la planta baixa de l'edifici. A la planta superior hi ha tres sales de reunions amb armaris per a ús permanent de les entitats residents. Algunes entitats, com ara Bricbarca o Viladona, també fan servir aquests espais</p>

¹¹ Pel que fa als altres equipaments esmentats, les fitxes de Can Jorba i dels dos Centres Socials esmentats formen part del grup d'equipaments no culturals, mentre la Sala Maria Roser Carrau apareix entre els equipaments escènics i la Biblioteca Municipal es troba entre els espais de promoció de la lectura pública.

	per a activitats de formació. L'espai també es cedeix per a activitats puntuals d'altres entitats (associacions, partits polítics, etc.) que ho sol·licitin.
Any de construcció	1897
Any última reforma	c. 2010
Estat equipament	Bo
Horari d'obertura	Segons activitats de les entitats. Durant el curs escolar, Vilassart hi realitza activitats de dilluns a divendres, principalment a les tardes i alguns matins.
Superfície	Superfície total: 290m ²
Infraestructura disponible	Diverses sales de reunions i per a formació (espais en format tallers: pintura, ceràmica, escultura, etc.). Armaris. Xarxa wifi. Lavabos. Pati interior.
Mancances tècniques i d'equipament	Algunes entitats consideren que l'espai de magatzem disponible és limitat i que, en trobar-se dins de les sales de reunió, no és gaire pràctic utilitzar-lo quan altres associacions estan treballant. També es detecten alguns problemes de sonoritat dins les sales i dificultats per enfosquir-les (a l'hora de fer projeccions, per exemple)
Usos principals o ocasionals	Espai de gestió i activitats d'entitats, amb usos especialment formatius.
Tipus de públics	Membres d'entitats o persones que participen en activitats formatives organitzades per les entitats.
Xifres usuaris	No disponibles.

ELEMENTS CLAU: Espais de suport a les entitats

- La renovació d'espais viscuda en els últims anys fa que Vilassar de Mar compti amb una xarxa de sales de treball, reunió i formació que sembla adequada per a les necessitats tant dels serveis municipals de Cultura com de les entitats actives en aquest àmbit.
- Com ja s'ha indicat anteriorment, es podrien fer millores en l'equipament tècnic d'alguns espais (Sala Maria Roser Carrau, Centre Social Mossèn Josep Maria Galbany) per tal d'afavorir i fer més còmoda la realització d'activitats de formació i debat per part de les entitats. Així mateix, es podrien valorar millores a les instal·lacions de l'Hotel d'Entitats, d'acord amb alguns defectes detectats (sonoritat, il·luminació).

Espais de gestió municipal

Com ja s'ha indicat, els serveis municipals de cultura tenen des de 2011 la seva seu principal a l'**Espai Cultural Can Bisa**, juntament amb altres regidories de l'Àrea de Serveis Personals de l'Ajuntament. La resta del personal municipal adscrit a Cultura treballa en els equipaments especialitzats: el Museu Enric Monjo, el Museu de la Marina i la Biblioteca Municipal Ernest Lluch.

Altres equipaments significatius per a la cultura

Com ja s'ha explicat, hi ha equipaments gestionats per diverses regidories de l'Ajuntament de Vilassar de Mar que, en la pràctica, acullen activitats culturals i que per tant també juguen un paper significatiu en la vida cultural de la població. Els podem classificar en els àmbits següents:

- Equipaments vinculats a la Regidoria de Joventut: **Can Jorba** és alhora espai de treball del personal de Joventut de l'Ajuntament i seu del Servei d'Informació Juvenil, ofereix sales polivalents a disposició de les entitats de Vilassar i s'hi fan alguns concerts i exposicions.
- Equipaments vinculats a la Regidoria de Serveis Socials, Família i Gent Gran: cal incloure-hi els **Centres Socials** Mossèn Josep Maria Galbany i Les Pinedes – la Xinesca, que gestiona directament l'Ajuntament i que ofereixen espais de treball, reunió, formació i difusió a diverses entitats, així com per a activitats d'iniciativa municipal; i els **Centres Cívics** del Passeig (propietat de l'Ajuntament) i Lluís Jover (situat en un edifici de propietat privada, la planta baixa del qual es destina a Centre Cívic), que són gestionats per entitats del poble mitjançant conveni, i que també acullen tant activitats impulsades per la ciutadania com d'altres d'iniciativa municipal.

A més dels equipaments esmentats, les fitxes dels quals es presenten a continuació, cal dir que altres equipaments públics (com ara les escoles, vinculades a la Regidoria d'Ensenyament, i els instituts, que depenen del Departament d'Ensenyament de la Generalitat) també són llocs significatius per a l'accés de la ciutadania a la cultura, tant pel seu paper formatiu com pel fet que disposen de recursos (sales d'actes, petits teatres, patis) que es posen a disposició de les entitats del poble i de l'Ajuntament per a assajos, cursos de formació i concerts (per exemple en el marc de la Festa Major). D'acord amb les converses mantingudes, es percep un potencial d'aprofitar millor aquests espais. Així mateix, algunes activitats del cycle festiu tenen lloc en equipaments esportius.

Nom	CAN JORBA
Adreça	Carrer Santa Eulàlia, 140
Persona contacte	Tècnica de Joventut
Titularitat	Municipal
Gestió	Municipal
Personal adscrit	2 tècniques
Descripció breu	L'edifici reuneix diversos serveis per informar, orientar i assessorar els joves, principalment entre els 16 i els 29 anys, en qüestions relacionades amb l'habitatge, el treball i la formació. (orientació acadèmica, cursos de monitors, viatgeteca, tramitació de carnets d'alberg, etc.) Hi té la seu el Servei d'Informació Juvenil (SIJ) i des d'aquí també es gestionen activitats de formació i sensibilització adreçades als dos instituts públics del poble. D'altra banda, Can Jorba ofereix espais polivalents a disposició de les entitats i on tenen lloc diverses activitats culturals i de lleure relacionades amb les polítiques de joventut: per exemple, les jornades de creació jove

	Zero, que se celebren al mes d'octubre, així com tallers de formació artística i concerts musicals acústics.
Any de construcció	c. 1925
Any última reforma	c. 2010
Estat equipament	Bo
Horari d'obertura	Dilluns, dimecres, dijous i divendres de 16.30 a 20h. Altres horaris segons activitat.
Superfície	300m ²
Infraestructura disponible	Dues aules polivalents, per a reunions, actes públics i exposicions; una d'elles també ofereix la possibilitat d'organitzar concerts en format acústic. El SIJ ofereix publicacions, guies i altres recursos relacionats amb la joventut.
Mancances tècniques i d'equipament	Algunes mancances relacionades amb l'accessibilitat (no hi ha ascensor), la coberta (goteres) i la calefacció (la sala principal d'activitats no està aïllada tèrmicament ni té calefacció, fet que en dificulta l'ús a l'hivern).
Usos principals o ocasionals	Espai d'informació i formació, així com de suport a les tasques de les entitats. De manera ocasional, té usos expositius i musicals.
Tipus de públics	Sobretot joves de 16 a 29 anys, amb flexibilitat (també s'atenen joves d'edats lleugerament inferiors o superiors). Les exposicions o els concerts estan oberts a gent d'altres edats.
Xifres usuaris	No disponibles

Nom	CENTRE SOCIAL LES PINEDES – LA XINESCA
Adreça	Carrer Santa Eulàlia, 142
Persona contacte	Tècnica de Serveis Socials
Titularitat	Municipal
Gestió	Municipal
Personal adscrit	No en té de propi
Descripció breu	Aquest espai, gestionat per la Regidoria de Serveis Socials de l'Ajuntament, ocupa la planta baixa d'un edifici de construcció recent, les plantes superiors del qual corresponen a habitatges de promoció pública. Acull set entitats residents, vinculades a diversos sectors (salut, esports, comerç, serveis socials) i al barri en el qual es troba ubicat. Compta amb dos despatxos per a reunions i treball intern de les entitats i una sala d'actes més gran, polivalent, que es posa a disposició d'altres entitats del municipi per a reunions i activitats de formació, i en el qual l'Ajuntament també organitza alguns tallers i activitats.
Any de construcció	2011
Any última reforma	2011
Estat equipament	Bo
Horari	Segons activitat

d'obertura	
Superfície	Uns 140m ² en total, dels quals 76,70m ² corresponen a la sala polivalent.
Infraestructura disponible	Dues sales de reunions i formació. Una sala polivalent per a formació, etc. Armaris. Lavabos.
Mancances tècniques i d'equipament	No se'n detecten.
Usos principals o ocasionals	Espai per a gestió d'entitats. Usos formatius.
Tipus de públics	Membres d'entitats o persones que participen en activitats formatives organitzades per les entitats.
Xifres usuaris	No disponibles

Nom	CENTRE SOCIAL MOSSÈN JOSEP MARIA GALBANY
	
Adreça	Carrer Sant Roc, 2
Persona contacte	Tècnica de Serveis Socials
Titularitat	Privada (entitat bancària)
Gestió	Municipal
Personal adscrit	No en té de propi
Descripció breu	Aquest local, situat al casc antic del poble, és gestionat per la Regidoria de Serveis Socials de l'Ajuntament gràcies a un conveni amb l'entitat bancària que n'és propietària (abans Caixa Laietana, ara Bankia). Consta de dues sales: una sala d'actes gran, amb capacitat per a unes 80 persones assegudes, que l'Ajuntament fa servir per oferir activitats de formació i lleure a la gent gran (gimnàs, country, etc.) i que també està a disposició de les entitats del poble per a conferències, debats, presentacions de llibres i activitats similars. S'hi realitzen entre 70 i 80 activitats per any. El segon espai és una sala de

	dimensions més reduïdes, que es destina principalment a activitats de formació, d'iniciativa pública o associativa.
Any de construcció	1975
Any última reforma	c. 2008
Estat equipament	En general bo, tot i que recentment s'ha després una petita part del sostre de la sala d'actes.
Horari d'obertura	Segons activitat
Superfície	237,40 m ²
Infraestructura disponible	Dues sales de reunions i formació, amb mobiliari adequat per a actes públics. Equip de megafonia per a la sala gran.
Mancances tècniques i d'equipament	Falta equipament informàtic adequat per a projeccions (ordinador de sala, projector, pantalla).
Usos principals o ocasionals	Espai de participació ciutadana i gestió d'entitats. Usos formatius.
Tipus de públics	Públic general. Gent gran. Membres d'entitats.
Xifres usuaris	No disponibles.

Nom	CENTRE CÍVIC DEL PASSEIG
	
Adreça	Camí Ral, 19
Persona contacte	Junta gestora del Centre
Titularitat	Municipal
Gestió	Privada (associativa), en conveni amb l'Ajuntament

Personal adscrit	No hi ha personal adscrit per part de l'Ajuntament
Descripció breu	Aquest edifici situat a primera línia de mar, que antigament havia estat escola de noies primer i escola bressol després, acull des de 2010 el Centre Cívic que anteriorment havia estat al Carrer Sant Pau. Realitza una funció similar a la dels Casals d'Avis, tot oferint activitats adreçades principalment a la gent gran, encara que obertes a altres públics. Compta amb un bar a la planta baixa i diverses aules que s'utilitzen per a tallers i cursos (anglès, pintura, manualitats, informàtica, ioga) i activitats de lleure (jocs de cartes, etc.). També s'hi realitzen exposicions (pintura, etc.), vinculades a les activitats de formació. Les diverses plantes de l'edifici són accessibles gràcies a un ascensor interior. La gestió del centre està cedida mitjançant conveni a una associació, els socis de la qual tenen descomptes en el servei de bar i en les activitats que ofereix el centre. La junta gestora del centre contracta formadors, que gestionen les inscripcions de les seves activitats respectives i cedeixen una part dels ingressos al centre. L'Ajuntament no intervé en la programació però evita duplicar l'oferta que ofereix el Centre i pot disposar puntualment dels espais de l'equipament per a activitats pròpies.
Any de construcció	1901
Any última reforma	2010
Estat equipament	Bo
Horari d'obertura	Matí, tarda i nit (horari de bar)
Superfície	334m ² de superfície útil. D'aquests, aproximadament 185m ² corresponen a les cinc aules de formació i activitats.
Infraestructura disponible	Diverses sales de formació, equipades amb el material adequat per a tallers de pintura (cavallets, pintures, etc.), manualitats, informàtica, etc.
Mancances tècniques i d'equipament	No se'n detecten.
Usos principals o ocasionals	- Espai de gestió i participació - Formatius - Expositius
Tipus de públics	Gent gran. Públic en general.
Xifres usuaris	No disponibles.

Nom	CENTRE CÍVIC LLUÍS JOVER
Adreça	Carrer Lluís Jover 22
Persona contacte	Presidenta de l'Associació Cívica i Social de la Gent Gran Lluís Jover, entitat que gestiona el centre.
Titularitat	Privada (Cooperativa l'Obrera)
Gestió	Privada (Associació Cívica i Social de la Gent Gran Lluís Jover), en conveni amb l'Ajuntament
Personal adscrit	No hi ha personal adscrit per part de l'Ajuntament
Descripció breu	L'edifici és propietat de la Cooperativa l'Obrera. La planta baixa és llogada per l'Ajuntament, que, mitjançant conveni, en cedeix la gestió a l'Associació

	Cívica i Social de la Gent Gran Lluís Jover, per realitzar una funció similar a la dels Casals d'Avis, tot oferint activitats adreçades principalment a la gent gran, encara que obertes a altres públics. L'Ajuntament no intervé en la programació però evita duplicar l'oferta que ofereix el Centre i pot disposar puntualment dels espais de l'equipament per a activitats pròpies.
Any de construcció	1925
Any última reforma	2013
Estat equipament	No disponible
Horari d'obertura	Tot el dia
Superfície	155,30 m ²
Infraestructura disponible	Diverses sales de formació.
Mancances tècniques i d'equipament	No disponible
Usos principals o ocasionals	- Espai de gestió i participació - Formatius - Expositius
Tipus de públics	Gent gran. Públic en general.
Xifres usuaris	No disponibles.

ELEMENTS CLAU: Altres equipaments significatius per a la cultura

- Més enllà dels equipaments tradicionals de la cultura, n'hi ha d'altres vinculats a l'educació, la joventut o els serveis socials que també contribueixen a la vida cultural de Vilassar, especialment en tasques d'educació artística i cultural, participació ciutadana vinculada a la cultura, divulgació i exposicions.
- En general, la diversitat i dotació d'espais al municipi és remarcable i adaptada a les necessitats tècniques de les activitats que s'hi duen a terme.
- Malgrat que en general tots els equipaments mostren un bon nivell d'ús, es podrien plantejar models de gestió que afavorissin un accés més diversificat i intergeneracional a determinats espais; la configuració dels Centres Cívics en instal·lacions principalment per a la gent gran és paradigmàtica en aquest sentit.
- D'altra banda, ateses les mancances que afecten determinats àmbits (per exemple, la necessitat de millorar la dotació d'espais d'assaig en l'àmbit musical i escènic), podria ser convenient estudiar possibles millors usos dels espais disponibles en escoles i instituts.
- D'aquestes observacions se'n desprèn també la conveniència de millorar el diàleg transversal entre diferents serveis de l'Ajuntament.

4.3. Els equipaments culturals de Vilassar segons el PECCAT

El Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (PECCAT) aprovat l'any 2010 ofereix una pauta d'orientació per tal d'adequar la xarxa d'equipaments culturals a la realitat demogràfica de cada municipi, Com s'observa a la taula 9, el volum de població dels municipis serveix per determinar el tipus d'equipaments que caldria posar a l'abast de la ciutadania en cada cas.

Taula 9. PECCAT: Assignació d'equipaments culturals per trams municipals

Trams municipals	Arxiu Municipal	Biblioteca Pública	Centre Cultural	Espais Escènics	Espais Arts Visuals
< 3000	Pla < 3000				
3000 – 5000		BF	CCPB"CAP"		
5000 – 15000	AM	BL	CCP1	E1	
15000 – 50000			CCP2	E2	AV1
> 50000		BCU	CCP3	E3	AV2

Font: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, *PECCAT. Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya 2010-2020* (Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, 2010); i Santi Martínez Illa et al., *Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya 2010-2020* (Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, 2010).

Clau: AM: Arxiu municipal; BF: Biblioteca filial; BL: Biblioteca local; CCPB"CAP": Centre cultural polivalent elemental ("CAP Cultural"); CCP: Centre cultural polivalent; E: Espai escènicomusical; AV: Espai d'arts visuals; BCU: Biblioteca central urbana.

	Trams actuació preferent
	Trams actuació complementària
	Pla 3000

Vilassar de Mar, que ha sobrepassat recentment els 20.000 habitants, se situa en la franja de municipis amb més de 15.000 habitants i fins a 30.000 habitants, als quals correspondria tenir els equipaments següents:

- Arxiu municipal (AM)
- Biblioteca local (BL)
- Centre cultural polivalent (CCP2)
- Espai escènicomusical bàsic local (E2)
- Espai d'arts visuals (AV1)

Vilassar ja compta amb un Arxiu Municipal i una Biblioteca Local. D'altra banda, les funcions de l'Espai d'arts visuals quedaran cobertes amb la reobertura del Museu Enric Monjo, que complementa l'Espai Cultural Can Bisa pel que fa als aspectes expositius; quant a les activitats de taller i formació que també corresponen als equipaments AV1, les activitats que es duen a terme a l'Hotel d'Entitats, els Centres Cívics i, ocasionalment, a Can Jorba permetrien cobrir aquesta dimensió.

Pel que fa als espais escènics, el PECCAT recomana que els municipis que es troben en aquesta franja de població disposin d'un equipament de 400 places i entre 2250 i

2500m² de superfície construïda. L'Ateneu Vilassanès se situa lleugerament per sota d'aquest aforament (la sala gran disposa de 325 places). Aquest fet, afegit a les limitacions tècniques i l'envelliment observats a l'edifici, podrien indicar la necessitat d'una actualització en aquest àmbit.

Així mateix, seria convenient revisar l'oferta corresponent a l'àmbit dels centres culturals polivalents: malgrat que el mateix PECCAT reconeix la diversitat d'aproximacions existents als municipis catalans en aquest àmbit, el Pla també suggereix estàndards pel que fa al tractament d'aquest àmbit. En concret, els municipis de les dimensions de Vilassar haurien de comptar amb un centre cultural polivalent ampliat (CCP2) o bé amb dos centres culturals bàsics (CCP1). Els dos Centres Cívics existents a Vilassar, així com alguns aspectes dels Centres Socials i de Can Jorba, compleixen una part de les condicions establertes en aquest sentit (superfície de les sales, etc.). Amb tot, segurament no s'acompleixen altres criteris més propis de la definició de l'espai i la seva dinamització, com ara el funcionament com a espais d'accés a la informació i el coneixement (biblioaccés + telecentre) o el funcionament com a espais comunitaris altament polivalents, amb una funció relacional. D'aquesta manera, podria ser convenient abordar també aquesta qüestió.

4.4. Equipaments culturals i vida cultural a Vilassar

A partir de les observacions realitzades en l'anàlisi individual i en conjunt dels equipaments culturals de Vilassar, la seva posició en el sistema cultural del municipi i les converses mantingudes amb diversos agents, aquest apartat ofereix algunes observacions transversals que completen el diagnòstic i orientaran les propostes del proper capítol.

Creació, producció, difusió i accés a la cultura

- En l'àmbit de la creació artística, es perceben fortalezes en sectors com ara la música, amb diversos grups emergents. L'oferta formativa existent en aquest àmbit, especialment a través de l'Aula de Música, afavoreix l'aparició de noves propostes. L'absència de bucs d'assaig és percebuda per alguns actors com una dificultat. Pel que fa a les altres disciplines, cal destacar iniciatives com ara la Mostra literària Mossèn Pere Ribot o les Jornades de Joves Creadors *Zero*, que contribueixen a impulsar la creació en els àmbits de la literatura i les arts visuals respectivament.
- En relació amb els processos de producció, cal esmentar principalment iniciatives en l'àmbit de les arts escèniques (els espectacles de La Tropa Teatre, per exemple). És menys visible la producció cultural en altres sectors.
- Entre les diverses fases de la cadena de valor cultural, la difusió és probablement la que té una major presència i visibilitat a Vilassar de Mar, a partir d'iniciatives tant de l'Ajuntament com de les entitats de la societat civil. Cal esmentar-hi la programació regular de música, teatre i dansa (acompanyada d'iniciatives adreçades a públics específics, com ara el cicle *Anem al teatre*), la Festa Major i festivals com Firobi. En l'àmbit de la promoció de la lectura, és remarcable el

treball de dinamització fet per la Biblioteca Municipal, que assegura una oferta constant d'activitats en aquest àmbit. Pel que fa a les arts visuals, la propera reobertura del Museu Enric Monjo, la inauguració de la Casa Museu de Carme Rovira, la programació a Can Bisa i espais addicionals com Can Jorba o l'Hotel d'Entitats ofereixen un ventall ampli d'espais amb potencial per a una programació diversa, que caldrà dotar de recursos adequats. De manera general, les propostes d'activitats privilegien els públics infantils i familiars, atesa la important presència de famílies amb infants i la constatació de la demanda i la bona resposta que caracteritzen aquest àmbit. En canvi, hi ha menys espai per a programacions innovadores o d'avantguarda.

- Pel que fa a l'accés a la cultura, en general les dinàmiques de participació semblen acceptables. La realització de nombroses activitats a l'espai públic (carrers i places) i la implicació de les entitats (que sovint atreuen familiars i amics) són aspectes que hi ajuden. Amb tot, hi ha alguns factors que poden incidir en la pràctica cultural de la població: la proximitat a Barcelona, que limita la capacitat d'oferir productes distintius (una espectacle de teatre o dansa de producció externa es pot oferir a Vilassar, normalment, en un únic dia i horari, mentre a Barcelona es pot triar entre una oferta més àmplia d'espectacles, dies i hores); i aspectes com ara la difusió de la informació, la disponibilitat de temps o la diversitat d'ofertes de lleure, que, com passa en altres municipis, poden esdevenir obstacles per a l'accés a la cultura.

Educació, formació i divulgació de la cultura

- Vilassar de Mar compta amb un ventall ampli de centres d'educació i formació en música, teatre, dansa i arts visuals, que en general sembla que cobreix les principals necessitats detectades. L'existència d'espais de formació artística és clau per a generar un entorn que afavoreixi la sensibilitat, l'accés i la pràctica cultural.
- Els centres cívics, els centres socials, l'Ateneu Vilassanès i espais com Can Jorba ofereixen també formació en disciplines artístiques i coneixement i activitats de divulgació adreçades a grups d'edat concrets. Es detecta l'absència d'espais que afavoreixin la intergeneracionalitat, així com una oferta més específica i constant per a alguns grups d'edat (adolescents, adults).

Patrimoni i cultura popular

- Cal destacar la importància del patrimoni cultural, tant en la seva dimensió tangible (visible especialment en els museus) com en les expressions intangibles, per exemple en les activitats de la cultura popular i tradicional i les recents iniciatives en matèria de recollida i difusió de la memòria oral.
- També és remarcable la solidesa de les activitats vinculades a la cultura popular i tradicional, tant en les seves formes més vinculades al cicle festiu com en algunes expressions més recents, per exemple el concurs As de Repiques.

Elements de singularitat

- L'oferta vinculada als museus i el patrimoni, esdeveniments com As de Repiques o Firobi i institucions com la Fundació Ernest Lluch es troben entre els principals elements de distinció de Vilassar de Mar en l'entorn comarcal, amb potencial per atreure de manera puntual públics d'altres llocs de l'àrea metropolitana.

Participació ciutadana i apropiació cultural

- El paper de les entitats, les activitats del cicle festiu, l'oferta continuada d'activitats a la Biblioteca Municipal o la Sala Maria Roser Carrau i les iniciatives en matèria de memòria i patrimoni contribueixen a enfortir la identitat i afavoreixen l'"apropiació de la ciutat" a través de la cultura per part de la població.
- Cal destacar el paper important que les associacions culturals i d'altres tipus han jugat tradicionalment en la configuració de la vida pública a Vilassar, tant en l'oferta d'equipaments (l'Ateneu Vilassanès, per exemple) com en l'organització d'activitats. Aquest fet ha permès a l'Ajuntament no haver de fer-se responsable directe de l'impuls de determinades activitats que en altres municipis li haurien correspost. Alhora, el suport municipal a les entitats, de tipus econòmic (convenis, subvencions), organitzatiu (assumpció per part del personal de l'ajuntament d'algunes tasques relacionades amb la gestió d'activitats impulsades per les entitats; suport en la difusió, etc.) i material (oferta d'espais, com ara l'Hotel d'Entitats o els Centres Socials; equips tècnics; etc.), contribueix a la sostenibilitat d'aquestes associacions. De manera general, podria ser convenient una revisió dels criteris d'atorgament d'ajuts (a favor de línies més estratègiques, com ara el foment de la col·laboració i la transversalitat entre entitats, que aquestes mateixes perceben com a debilitat) i dels mecanismes de seguiment dels convenis, per fer-los més objectius.

Transversalitat i governança

- La col·laboració entre serveis i departaments de l'Ajuntament pel que fa a la vida cultural és en general informal, centrada en la gestió puntual d'activitats concretes (especialment quan hi ha coincidències en horaris o espais) més que no en lògiques transversals i un diàleg permanent. Aquest fet es deu tant a l'escassetat de recursos humans com a la gestió sectorialitzada i l'èmfasi posat en la generació d'activitats, elements que caldria revisar però que depassen l'abast d'aquest pla d'equipaments.
- La manca de transversalitat afecta també les relacions entre entitats i ajuntament: algunes associacions treballen en àmbits que requeririen una mirada intersectorial (cultura, educació, serveis socials, gènere, etc.) però falten els marcs adequats per abordar aquesta amplitud.
- Per fer front a l'absència d'espais d'interlocució entre entitats (en el transcurs de les converses mantingudes, les mateixes associacions admeten la poca circulació

d'informació, manca de col·laboració, etc.) i a la necessitat de diàlegs més estructurats entre societat civil i administració, seria convenient, d'una banda, afavorir una organització en xarxa de les entitats culturals, en forma de trobades periòdiques autogestionades; i, de l'altra, repensar el rol del Consell Municipal de Cultura, que es podria reactivar amb participació d'alguns representants de les associacions (en lògica de representació del conjunt, més que no de defensa de les entitats individuals) i amb una agenda que anés més enllà de l'organització d'activitats específiques del calendari cultural. De nou, l'anàlisi d'aquesta qüestió supera l'abast del present informe.

Altres aspectes

En aquest darrer apartat es recullen algunes observacions de conjunt que afecten la vida cultural de Vilassar i, especialment, la disposició dels equipaments culturals. En alguns casos, es poden interpretar com a disjuntives o qüestions que requeririen reflexions i debats en profunditat.

- La constatació que, en molts casos, la inversió feta en nous equipaments no ha anat acompanyada d'un esforç suficient per incorporar un diagnòstic de necessitats i usos futurs dels nous espais: la Biblioteca Municipal, la Sala Roser Carrau o, en menor mesura, l'Hotel d'Entitats són exemples d'espais de construcció o reforma recent que oferirien més versatilitat i uns costos de manteniment més sostenibles si el procés de disseny hagués atès les necessitats detectades pels responsables municipals de cultura i les entitats del poble que posteriorment en són els principals usuaris.
- El desequilibri percebut entre la creixent disponibilitat d'equipaments culturals (especialment en alguns sectors, i sense que, com ja s'ha esmentat, això doni resposta a totes les necessitats) i uns recursos públics minvants per a fer-ne ús, un fet que pot comportar alguna sensació de desaprofitament i que fa que la programació d'activitats quedi marcada sobretot per les iniciatives de les entitats i per les activitats del cycle festiu i el calendari tradicional. El treball d'organització i dinamització d'activitats fet per la Biblioteca Municipal podria ser una excepció en aquest sentit.
- La tendència a oferir una bona part de les activitats culturals de manera gratuïta, que pot limitar la capacitat de programar propostes adreçades a diversificar la vida cultural, per exemple en l'àmbit de la formació i divulgació cultural (cursets d'especialització, seminaris de debat, etc.), en la línia del que podria oferir un centre cultural polivalent.
- El debat sobre la centralització o dispersió d'activitats: pel seu caràcter de municipi compacte i la tendència de la població a desplaçar-se al centre del poble, la major part de les activitats culturals, excepte les festes de barri, es realitzen al casc antic de Vilassar. Aquest fet és objecte de crítica puntual per part d'alguns sectors, encara que no està demostrat que una major diversificació dels espais afavorís una major participació.

- El suport continuat a un bon nombre d'entitats culturals ha estat clau, com ja s'ha indicat, per assegurar-ne l'estabilitat. Alhora, es pot dubtar si en alguns casos no dificulta la renovació del teixit associatiu.

5. Propostes

A partir de la contextualització i l'anàlisi que han ofert els apartats anteriors, aquest darrer capítol presenta una sèrie de propostes per orientar la planificació i la gestió dels equipaments culturals a Vilassar de Mar a mig i llarg termini.

A grans trets, l'observació realitzada fa evident que Vilassar de Mar compta amb una dotació d'equipaments culturals força notable en relació amb les dimensions del municipi. Amb tot, es detecten algunes mancances importants i aspectes vinculats amb la gestió i els recursos que impedeixen un ús òptim de la xarxa d'equipaments. Les propostes que es presenten tot seguit haurien de servir per fer-hi front.

5.1. Reforma dels espais escènics

La principal mancança detectada, tant d'acord amb les orientacions del PECCAT com amb les percepcions dels diversos agents locals consultats, té a veure amb l'absència d'un espai escènic de format mitjà o, en terminologia del PECCAT, un Espai escènicomusical bàsic local (E2).

Cal recordar que l'establiment d'un equipament d'aquest tipus va ser objecte d'un estudi de programació, encarregat per l'Ajuntament de Vilassar de Mar a l'empresa Bissap entre els anys 2010 i 2011. L'informe final de l'estudi proposava estructurar aquest equipament E2 en dos espais:

- un teatre auditori de tipus frontal, per a 400 espectadors, de nova construcció, i que alhora acolliria una escola de les arts (formació musical i en arts escèniques); en aquest espai hi hauria, a més de la sala gran, una sala d'assaig amb accés exterior independent, així com camerinos, espais de logística i coordinació i un vestíbul d'accés;
- una sala petita polivalent de 160 espectadors, en l'emplaçament que després esdevindria la Sala Maria Roser Carrau.

En conjunt, ambdues sales havien de servir per cobrir les necessitats següents:

- Disposar d'uns espais amb les condicions tècniques mínimes per poder dur a terme les activitats escèniques i musicals en dos espais de format complementari.
- Acollir una programació estable en arts escèniques i música tant de petit com de mitjà i gran format.
- Espais d'assaig, formació i creació.
- Ús per part de les entitats del municipi i/o de tercers interessats.

- Acollida d'esdeveniments del cicle festiu o activitats a l'aire lliure en cas de pluja.¹²

El context de les finances públiques en els últims anys ha impedit que les propostes formulades en aquell moment s'hagin dut a la pràctica. Des de la publicació de l'informe, l'obertura de la Sala Maria Roser Carrau ha permès donar resposta a algunes de les necessitats detectades, però les limitacions de disseny d'aquest espai (manca de pendent de la sala de butaques, cadires fixes, limitacions de la cabina tècnica, absència de camerinos) i la no-adequació de l'Ateneu Vilassanès a determinades característiques desitjables en un E2 fan que el problema romangui.

D'aquesta manera, i tot assumint la idea de distribuir les funcions d'un espai E2 en dos edificis, es plantegen les següents propostes:

5.1.a) Construcció o adaptació d'un espai escènic de format mitjà

Les funcions que fins ara aconsegueix la sala gran de l'Ateneu Vilassanès (sobretot els espectacles de teatre, dansa i música, més que no les projeccions de cinema) haurien de ser assumides per un espai que garantís tant l'adequació a la normativa com les condicions necessàries per a les companyies i grups que hi actuessin (camerinos, espai d'assaig, cabina tècnica en millors condicions) i per al públic (millores en visibilitat i confort).

Des del punt de vista de la planificació i la gestió, aquest espai podria respondre a una de les fórmules següents:

- Acord de cessió d'ús de l'equipament per part de l'entitat a l'Ajuntament, per a un període determinat, amb el compromís que l'Ajuntament adequi l'espai. La gestió podria ser compartida, mitjançant conveni.¹³
- Adquisició per part de l'Ajuntament de l'edifici de l'Ateneu Vilassanès, com a pas previ a una reforma integral o a la construcció d'un nou edifici al mateix solar; que després donaria pas a un model de gestió directa per part dels serveis municipals o bé a una gestió subcontractada o compartida.
- Construcció d'un edifici nou en un altre emplaçament del municipi; posteriorment, la gestió del nou equipament podria ser tant directa com subcontractada o compartida. La construcció d'un edifici nou en un altre emplaçament és l'opció que es va considerar en l'informe presentat per Bissap l'any 2011.

D'acord amb les consultes realitzades, es detecta una certa predisposició dels responsables de l'Ateneu Vilassanès a buscar una fórmula que permetés que l'Ajuntament es fes càrrec de l'edifici i de les reformes necessàries. En qualsevol cas,

¹² Adaptat de Bissap (2011)

¹³ Per a més informació sobre models d'aquest tipus, vegeu ICC Consultors, *Equipaments escènics: l'acord entre ajuntaments i entitats* (Barcelona: Diputació de Barcelona, 2008). Disponible a http://www.diba.cat/c/document_library/get_file?uuid=249e778e-0935-41aa-92cf-66dbc1e6c86c&groupId=326398 [Vist el 13/11/2014]

convindria una anàlisi tècnica detallada de les opcions que ofereix l'edifici, incloses tant les seves característiques actuals i possibilitats de desenvolupament (dimensions de la caixa escènica, espai per a camerinos i sala d'assaig, etc.) com altres elements de l'entorn (accés des del carrer, implicacions per al trànsit de vehicles, insonorització, etc.), que permetrien determinar l'opció més adequada.

Així mateix, qualsevol reforma d'aquest edifici hauria de valorar també les altres funcions que actualment aconsegueix l'Ateneu Vilassanès, per exemple les activitats que es duen a terme a la sala petita i als diversos tallers.

5.1.b) Construcció o adaptació d'una sala petita

Les activitats que en l'actualitat es duen a terme a la sala petita de l'Ateneu Vilassanès (especialment els concerts) i algunes de les que es fan a la Sala Maria Roser Carrau (concerts i espectacles de petit format) i a l'Aula de Música (concerts de petit format) requeririen una sala escènica de petit format en millors condicions que no les que ofereixen en l'actualitat aquests espais.

A curt termini, la fórmula més adequada per abordar aquesta qüestió podria ser una reforma parcial de la Sala Maria Roser Carrau, que permetés resoldre algunes de les principals mancances detectades:

- Cobertura de l'espai auxiliar, per habilitar-lo com a camerino.
- Si fos viable tècnicament, millora de les condicions de la sala de butaques, per permetre-hi més pendent i disposicions alternatives de les cadires.
- Possible reconversió de l'espai destinat inicialment a bar, i que en general resta inutilitzat, per tal d'adaptar-lo com a sala d'assaig.

A mig termini, en funció de l'opció adoptada pel que fa a l'espai escènic de format mitjà, caldria determinar si algunes de les funcions que haurien de correspondre a una sala petita es poden encabir en l'equipament de format mitjà.

Quant al model de gestió, el sistema actual de coordinació des de l'administració municipal i cessió d'espais a algunes entitats amb conveni, i que alhora permet que altres entitats els utilitzin de manera puntual, sembla adequat. En cas que a mig termini els espais de format petit i mitjà s'integressin en un únic ens, caldria valorar les implicacions d'aquest procés en termes de gestió.

5.1.c) Millores o trasllat de l'Aula de Música i disponibilitat de bucs d'assaig

Malgrat que aconsegueixi funcions diferents, la potencial confluència quant a espais entre els equipaments esmentats als apartats anteriors i l'Aula de Música fan convenient abordar aquesta entitat en el mateix bloc.

Les condicions actuals de l'edifici que acull l'Aula fan necessari contemplar-ne una reforma integral (que abordés els materials de construcció, les humitats, l'adaptació d'algunes sales per a audicions i actuacions de petit format i la insonorització, entre

d'altres) o bé el trasllat a unes altres instal·lacions que poguessin acollir les seves activitats, per bé que a curt termini és difícil identificar quin espai podria assumir aquestes funcions.

D'altra banda, atesa la presència destacada de grups joves de música al poble, seria convenient abordar la manca de bucs d'assaig, que ha estat identificada com un problema en diverses converses. Aquest espai es podria incorporar o bé a l'Aula de Música després d'un procés de reforma integral (que contemplés l'habilitació d'algunes aules, o bé la identificació de sales específiques, com a bucs per tal que els intèrprets i grups joves els poguessin fer servir fora dels horaris habituals de classe) o bé en algun altre equipament municipal.

Més enllà de l'adaptació dels espais, per posar en marxa aquests bucs d'assaig en un equipament com ara l'Aula de Música caldria valorar i resoldre diversos aspectes que fins ara n'han frenat la implementació: seguretat (l'ús dels bucs d'assaig no hauria de posar en perill la conservació dels instruments i equips de l'Aula, fet que podria comportar disposar de sales separades o d'espais de magatzem suficients), gestió (que podria recaure en la mateixa Aula, si s'incorporés al conveni i es dotés dels recursos corresponents; o bé es podria subcontractar a una empresa externa) i preu (que hauria d'assegurar un bon ús de l'espai i la cobertura d'una part dels costos que en derivessin).

5.2. Reobertura i dinamització dels espais museístics

El Museu Enric Monjo i el Museu de la Marina viuen actualment una situació d'excepcionalitat, marcada pel tancament d'ambdós centres i la concentració d'esforços en les tasques internes de catalogació i neteja. Els dèficits detectats en les tasques de manteniment van fer que l'abril de 2013 el Departament de Cultura de la Generalitat cancel·lés la inscripció del Museu de Vilassar de Mar del Registre de Museus de la Generalitat, una situació, amb tot, que hauria de quedar resolta un cop aquestes instal·lacions reobrin i superin els exàmens pertinents.

Es preveu que el Museu Enric Monjo reobri de manera parcial a principi de 2015 i que el Museu de la Marina també torni a permetre l'accés del públic el primer semestre del mateix any. La reobertura de les altres sales del Museu Monjo es realitzaria de manera progressiva en els anys següents. D'altra banda, la propera obertura al públic de la Casa-Museu de la pintora Carme Rovira amplia el ventall d'espais museístics i vinculats al patrimoni, que es completa amb el Museu de la Mina Vella.

En aquest sentit, la prioritat en l'àmbit dels museus és, en primer lloc, la reobertura dels espais i, en segon terme, la dinamització i gestió adequades dels centres, per assegurar-ne nivells de conservació, difusió i accés adequats a l'interès de les col·leccions que s'hi mostren. En concret, es poden suggerir les mesures següents:

5.2.a) Desenvolupament museogràfic del Museu Municipal

L'any 2013, l'Ajuntament de Vilassar de Mar va encarregar a l'empresa Stoa l'elaboració d'un projecte museogràfic del Museu Enric Monjo, compost per un pla museològic; un guió executiu, que desenvolupa els continguts expositius del museu; i el disseny museogràfic, que aborda aspectes relatius a la instal·lació de l'equipament.¹⁴ Atès que l'elaboració d'aquests informes va ser resultat d'una anàlisi detallada i que els condicionants tècnics, econòmics i de context han variat poc des del final del projecte, sembla oportú ratificar les orientacions que s'hi feien.

En particular, convé destacar les següents recomanacions incloses al Pla Museològic:

- Realitzar els tràmits corresponents, inclosa l'adequació dels recursos humans, per tornar a ser inscrit al Registre de Museus de la Generalitat de Catalunya i tenir l'opció de conservar i ampliar les cessions de peces d'Enric Monjo que conserva la Generalitat i de disposar del suport que el Departament de Cultura ofereix a les institucions inscrites al registre.
- Articular el Museu Enric Monjo entorn a tres eixos: la figura i l'obra d'Enric Monjo; l'estudi i investigació del noucentisme; i la identificació com a centre expositiu vinculat a l'escultura. Pel que fa a la figura i l'obra d'Enric Monjo, caldria ampliar la col·lecció mitjançant cessions, dipòsits, donacions, dacions, llegats i, si s'escau, adquisicions; així com potenciar el treball de documentació, catalogació, difusió física i digital, investigació i conservació.
- Dissenyar i desenvolupar un programa de formació i activitats, en consonància amb el discurs expositiu del Museu.
- Dissenyar i desenvolupar un programa de difusió i comunicació, en mitjans tradicionals i digitals.¹⁵

Pel que fa al Museu de la Marina, malgrat que no es disposi d'una anàlisi similar, es pot indicar que les prioritats haurien de passar per l'ordenació i catalogació de la col·lecció i l'establiment de recursos i procediments que en garanteixin una conservació sostenible a partir del moment de la reobertura. A diferència del Museu Enric Monjo, les dimensions i característiques de la masia de la Sénia del Rellotge, que acull el Museu de la Marina, limiten la capacitat d'organitzar mostres temporals o activitats puntuals de divulgació. Amb tot, seria convenient buscar sinèrgies i una lògica de conjunt entre el conjunt d'espais museístics vinculats a l'Ajuntament i la resta de béns patrimonials de Vilassar. De manera més general, de fet, es pot considerar que les necessitats de dissenyar i desenvolupar programes de formació, activitats, difusió i comunicació són compartides pel conjunt de museus i espais patrimonials del municipi.

¹⁴ Stoa, *Museu Enric Monjo. Pla Museològic* (c. 2014a); i Stoa, *Museu Enric Monjo. Guió Executiu* (c. 2014b).

¹⁵ Adaptat de Stoa (c. 2014a).

5.2.b) Sinèrgies amb altres iniciatives de memòria i patrimoni local

La riquesa del patrimoni cultural de Vilassar de Mar hauria d'anar acompanyada d'estratègies i formes de gestió que, més enllà de la conservació i programació dels equipaments de manera individualitzada, els posin en valor mitjançant el treball en xarxa i la connexió amb altres iniciatives en curs al municipi: l'impuls de rutes i itineraris al voltant de la memòria, la vinculació amb activitats de les entitats culturals o els centres educatius, el diàleg amb el cicle festiu i amb altres iniciatives culturals, d'aprenentatge i de cohesió social, etc.

De manera més concreta, els treballs duts a terme des de l'Arxiu Municipal al voltant de la recuperació i dinamització de la memòria; i algunes iniciatives impulsades per l'Ajuntament i el Consell Assessor de la Cultura al voltant de la història local, la memòria oral, la senyalització i els itineraris culturals s'haurien d'integrar de manera clara amb les propostes museològiques dels diversos espais vinculats al patrimoni. A més de servir per posar en valor els recursos culturals de Vilassar i afavorir l'apreciació del patrimoni i l'aprenentatge per part de la població, un treball d'aquest tipus pot servir per incrementar i fidelitzar els públics: tant el que prové d'altres municipis de l'entorn metropolità i de la resta de Catalunya, que es pot sentir atret per una oferta cultural singular; com el del mateix poble, que necessita una oferta diferent i renovada de manera regular per tal de visitar els equipaments museístics.

Malgrat que en aquestes reflexions es posi l'accent de manera particular en els tres centres que conformen el Museu Municipal, caldria integrar tant l'Arxiu Municipal com el Museu de la Mina Vella en les iniciatives de dinamització en aquest terreny.

5.3. Especialització i dinamització dels espais expositius

Com ja s'ha indicat, l'actual situació als museus municipals, i especialment la manca de l'espai d'exposicions temporals al Museu Enric Monjo, condiciona la política expositiva i de promoció de les arts visuals de l'Ajuntament, en desplaçar algunes mostres temporals a l'Espai Cultural Can Bisa. Un cop aquesta situació es normalitzi, se suggereix treballar en la línia que es desplega a continuació.

5.3.a) Optimització dels espais expositius, en el marc d'una política d'arts visuals

A mig termini, Vilassar de Mar comptarà amb els següents espais vinculats a les arts visuals i a les exposicions:

- El Museu Enric Monjo, especialment a través de la sala d'exposicions temporals (especialitzada en la figura i l'obra d'Enric Monjo, el noucentisme i l'escultura)
- L'Espai Cultural Can Bisa, centrat en la fotografia
- L'Hotel d'Entitats, on Vilassart ofereix cursos en diverses disciplines artístiques i, ocasionalment, exposicions de les obres fetes per l'alumnat
- Can Jorba, que ofereix algunes exposicions vinculades a l'art jove

- Els dos centres cívics, que ofereixen cursos de formació i algunes exposicions de les obres fetes per l'alumnat
- La Biblioteca Municipal, on es fan exposicions vinculades a les entitats del poble i la història local

Atesa l'amplitud d'aquest ventall d'equipaments, seria convenient assegurar un treball transversal entre els diversos serveis de l'Ajuntament afectats (Cultura, Serveis Socials, Joventut), així com un diàleg amb les entitats de la societat civil vinculades a les arts visuals (com ara Vilassart) per tal de garantir la coordinació i l'aprofitament de les sinèrgies possibles (entre l'oferta formativa i les exposicions, per exemple).

Potenciar Can Jorba com a espai de difusió de l'art jove, amb recursos adequats per a organitzar-hi exposicions i altres activitats de manera regular (provinents de la regidoria de Joventut o, si s'escau, de Cultura) podria ser un pas significatiu en aquest sentit. Seria interessant explorar, per exemple a través de cursos o tallers puntuals, formes de creació emergents basades en les noves tecnologies, etc.

En relació amb aquest darrer aspecte, i com a reflexió més general, seria convenient assegurar la diversitat en l'oferta expositiva, pel que fa als períodes, les disciplines i les estètiques que es mostrin, obrint la porta per exemple a l'art contemporani en les seves diverses expressions.

5.4. Optimització i diversificació de l'oferta formativa

L'observació duta a terme ha permès analitzar l'oferta d'educació no formal en àmbits relacionats amb la cultura: més enllà de les disciplines pròpiament artístiques, els Centres Cívics, Can Jorba, l'Ateneu Vilassanès, l'Escola d'Adults i altres equipaments municipals o associatius ofereixen un ventall ampli d'activitats de formació en manualitats, habilitats personals i coneixements de diversos tipus. De manera resumida, l'oferta existent en l'actualitat es pot descriure de la manera següent:

- bona acceptació per part del públic, especialment en el cas de les activitats adreçades a la gent gran;
- dispersió de les activitats en molts equipaments, fet que en alguns casos comporta duplicacions (cursos que s'ofereixen simultàniament en diversos equipaments);
- estabilitat de l'oferta, fet que pot limitar la capacitat d'introduir-hi propostes noves;
- manca de propostes adreçades a determinats grups d'edat: mentre hi ha activitats dirigides a joves i a gent gran, la població adulta té més dificultats per trobar cursos que responguin als seus interessos o per participar-hi en un entorn que no s'adreci prioritàriament a un altre grup d'edat.

Algunes d'aquestes característiques deriven del fet que Vilassar de Mar no compti pròpiament amb un centre cultural polivalent o espai de proximitat amb els trets que habitualment defineixen aquests equipaments: un punt de trobada per a diversos grups

d'edat, amb una oferta que abrasi diverses disciplines i que combini els àmbits artístics, la informació, el coneixement i la convivència. El terme "centre cívic", que en altres municipis s'aplica a espais d'aquest tipus, a Vilassar de Mar correspon a equipaments que es poden definir també com a "casals d'avis".

En el transcurs del projecte s'ha valorat la possibilitat d'ampliar l'oferta formativa existent fins ara amb propostes adreçades a la població adulta (tallers d'especialització en diversos formats, debats, etc.), que podrien comportar preus d'inscripció o matrícula per cobrir les despeses derivades, a imatge del que es fa en altres municipis (l'exemple del Centre Cultural Can Lleonart, a Alella, ha estat esmentat en algunes ocasions; se'n podrien trobar d'altres de naturalesa similar). De la mateixa manera, algunes persones consideren també que l'oferta adreçada a adolescents i joves és limitada.

A partir d'aquestes observacions, es proposa treballar en la línia següent.

5.4.a) Optimització i diversificació de l'oferta de formació cultural

El treball en aquesta línia hauria d'incorporar, a curt termini, les mesures següents:

- Anàlisi de l'oferta formativa actual: temàtiques cobertes, mancances, grups destinataris, grau d'ocupació dels diversos cursos, duplicacions, etc.
- Proposta de reordenació de l'activitat formativa, que podria comportar una concentració de l'oferta en menys equipaments i una difusió conjunta de les activitats existents (mitjançant tríptics i/o una imatge conjunta als mitjans de comunicació municipals).
- Realització d'algunes propostes pilot d'accions de formació especialitzada, adreçades a un públic adult, amb un preu que permeti a l'Ajuntament cobrir les despeses derivades de manera total o parcial. Es poden valorar descomptes en casos justificats. El disseny d'aquestes accions hauria de partir de les mancances identificades en l'anàlisi inicial i es podria inspirar en activitats similars ofertes en altres municipis. En funció dels resultats d'aquestes accions caldria valorar la continuïtat del programa.

A mig termini, caldria valorar la possibilitat de concentrar l'oferta formativa de caràcter intergeneracional, així com una part de la que s'adreça a grups específics, en un o dos equipaments, amb caràcter de centre cultural polivalent. En aquest sentit, seria convenient avaluar la viabilitat de convertir en un equipament d'aquest tipus algun dels espais que ja a compleixen funcions similars, o bé reformar algun altre edifici. Una possibilitat seria tenir en compte l'edifici de l'antiga Escola Nàutica, una part del qual només s'utilitza com a magatzem en l'actualitat, pel seu mal estat de conservació, i que per tant requerriria una reforma.

5.5. Revisió i millores parcials d'equipaments ja existents

Com exposa el diagnòstic realitzat, diversos equipaments culturals de Vilassar, malgrat que funcionen de manera correcta, podrien millorar les seves prestacions si s'hi abordessin determinats defectes derivats del disseny inicial o de l'envelliment, així com algunes mancances a nivell d'equips tècnics. Tot seguit es plantegen algunes de les millores que apareixen com a prioritàries a partir d'aquesta anàlisi.

5.5.a) Dotació d'equips tècnics a la Sala Maria Roser Carrau i el Centre Social Galbany

Aquests dos espais tenen un elevat nivell d'ús per a activitats impulsades per l'Ajuntament i per les entitats del poble. Una de les mancances detectades, especialment per a la realització d'accions formatives o divulgatives o per a reunions de les mateixes entitats, és l'absència d'un equip informàtic i de projecció propi de les sales de treball, que faciliti la feina en aquest sentit.

Seria convenient invertir en dos equips d'aquest tipus i establir els mecanismes de seguretat i gestió pertinents per garantir-ne un bon ús (coresponsabilitat de les entitats o persones que els hagin d'emprar, igual com es fa per a altres aspectes derivats de l'ús dels espais).

5.5.b) Reformes parcials a la Biblioteca Municipal

La Biblioteca Municipal Ernest Lluch té uns nivells d'ús i acceptació popular molt elevats i respon de manera adequada als objectius de promoció de la lectura i accés a la formació i la cultura. Amb tot, determinats aspectes derivats del seu disseny inicial en limiten la versatilitat i comporten costos de manteniment molt elevats. En aquest sentit, seria convenient fer un estudi previ a una reforma parcial de l'edifici, que hauria d'abordar els aspectes següents:

- Possibilitat d'accés autònom a la sala d'actes, per tal de poder-la utilitzar fora dels horaris de biblioteca i amb accés als lavabos, sense que això comporti l'obertura de tot l'equipament,
- Revisió dels sistemes d'aïllament d'espais, per tal de poder utilitzar la calefacció o l'aire condicionat només a una part de l'edifici, si s'escau, i reduir el soroll.
- Aïllament de la humitat al soterrani.
- Valoració d'alternatives pel que fa a la neteja exterior de l'edifici.

5.5.c) Optimització dels equipaments escolars

L'optimització dels espais d'ús cultural de Vilassar podria passar també per un millor ús de les escoles i instituts que compten amb sales d'actes, escenaris o patis aptes per a activitats de tipus escènic o musical. Malgrat que en el transcurs del projecte no s'han realitzat visites a aquests equipaments, diversos interlocutors consideren que un ús d'aquests espais fora dels horaris escolars permetria respondre a algunes necessitats identificades, per exemple l'escassetat de locals d'assaig per a corals o grups de teatre.

En aquest sentit, convindria identificar els espais que poguessin acomplir aquestes funcions, i valorar les implicacions que tindria fer-ne un ús regular o puntual, en termes d'accés, seguretat i gestió. Possiblement, l'ús dels instituts d'educació secundària requeriria un acord amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat.

5.5.d) Altres millores

Entre els altres aspectes que caldria valorar hi ha l'aprofitament de la Sala Maria Roser Carrau i de la Biblioteca Municipal, o algun altre espai, com a sales de cinema per a projeccions en format digital (com, de fet, ja es fa de manera puntual fins ara), atès que probablement l'Ateneu Vilassanès haurà de deixar de fer aquesta funció, almenys de manera temporal, a partir de principis de 2015. Si bé, per les formes de consum audiovisual actuals, no sembla viable comptar amb una sala gran de cinema al poble, sí que es detecta l'interès per seguir comptant amb algun espai que projecti cinema de manera periòdica.

5.6. Aspectes vinculats a la gestió

Per tal de fer front al manteniment i la gestió dels equipaments culturals existents en l'actualitat i les millores que s'han descrit fins ara, aquest darrer apartat exposa algunes millores en les dotacions i la combinació dels recursos humans, econòmics i tècnics, públics i privats, de què disposa Vilassar de Mar.

5.6.a) Dotació de recursos humans i econòmics de l'administració municipal

Diversos aspectes inclosos al diagnòstic, com ara el desequilibri entre equipaments existents i capacitat real de dinamitzar-los i programar-hi activitats d'iniciativa pública o les dificultats per avaluar l'execució dels convenis, apunten a la necessitat de repensar els recursos humans i econòmics que l'administració municipal destina a la gestió de la cultura.

A mig termini, qualsevol variació significativa en els equipaments culturals del municipi (la construcció o adequació d'un espai escènicomusical, per exemple) hauria d'anar acompanyada d'una reflexió sobre els recursos humans necessaris per a optimitzar-ne l'ús, buscant les fórmules més adequades entre l'impuls municipal i la participació de les entitats del poble.

Un increment dels recursos humans disponibles hauria de servir per perseguir també un treball més transversal dels serveis de la Regidoria de Cultura i d'aquests envers altres regidories i objectius municipals, explorant i aprofitant les sinèrgies amb les polítiques d'educació, joventut o serveis socials, entre d'altres.

5.6.b) Promoció de la transversalitat i el treball en xarxa

Com ja s'ha explicat, diverses qüestions relacionades amb els recursos disponibles i l'orientació als resultats més que no a la millora dels processos fan que la coordinació entre diversos serveis de l'administració municipal sigui limitada, i centrada principalment en la resolució de casos ocasionals.

Atès, però, que en la dinamització de la vida cultural a Vilassar hi intervenen diverses regidories, seria convenient un diàleg més permanent i estructurat entre el personal dels diversos departaments de l'administració afectats, mitjançant programacions coordinades, identificació de sinèrgies (en les relacions amb entitats, per exemple), alguns projectes conjunts i, en general, garanties d'atenció als diversos segments de la població, un ús coordinat dels equipaments existents i una oferta d'activitats diversa i complementària.

A l'interior de la Regidoria de Cultura, també seria convenient una major coordinació i treball conjunt entre els diversos serveis i equipaments existents (museus, biblioteca, etc.) i altres que hi tenen una relació molt directa (Arxiu Municipal, Aula de Música, etc.), per tal d'afavorir el treball en xarxa i la realització d'iniciatives conjuntes.

5.6.c) Revisió de la concertació amb entitats

Les associacions i altres entitats de la societat civil contribueixen a enriquir la vida cultural a Vilassar i juguen un paper essencial en l'impuls i organització de moltes activitats. Amb tot, i com apunta el diagnòstic, es detecten algunes inèrcies en el model de signatura de convenis i assignació de subvencions a les entitats que treballen en l'àmbit de la cultura.

Encara que la reducció dels pressupostos que s'hi destinen ha comportat que també disminuïssin els requisits a nivell d'activitat anual de les entitats beneficiàries, sembla convenient anar més enllà i reflexionar sobre els criteris d'atorgament d'ajuts, els volums concedits en cada cas (que a vegades poden ser insuficients, i en altres poden generar dubtes quan es comparen entre ells) i els mecanismes de seguiment i avaluació. De manera general, podria ser convenient introduir mecanismes més objectius i precisos de valoració i seguiment i la introducció de criteris que afavoreixin la transversalitat i la concertació entre entitats.

D'altra banda, en alguns casos també es podria buscar una major implicació de les entitats i agents de la societat civil en la gestió de determinats equipaments, aprofundint la lògica de concertació que ja funciona en altres casos. Per exemple, es podria fomentar una major implicació de les entitats de joves (o grups informals de joves, si s'escau) en espais com Can Jorba.

Finalment, un dels aspectes que caldria abordar a curt termini és el conveni per a l'utilització del local que acull el Centre Social Mossèn Josep Maria Galbany, de titularitat privada i que gestiona la Regidoria de Serveis Socials. El conveni és vàlid fins l'any 2016. Atesa la rellevància d'aquest espai per a la realització d'activitats públiques i

associatives, seria desitjable que se'n pogués mantenir l'ús en unes condicions iguals o similars a les actuals. En cas que se'n perdés l'ús, convindria analitzar alternatives que evitessin una pèrdua significativa en la disponibilitat d'espais culturals per al municipi.

5.6.d) Noves vies de generació de recursos

Com ja s'ha apuntat, l'ampliació i diversificació de l'oferta d'activitats formatives hauria d'implicar l'establiment de preus que, sense esdevenir un obstacle a la participació, permetessin a l'Ajuntament millorar la vida cultural al municipi i alhora afavorir una valoració justa de la qualitat de l'oferta per part del públic.

D'altra banda, caldria valorar la possibilitat de generar recursos a través del lloguer d'alguns espais per a usos privats, aprofitant que Vilassar compta amb diversos equipaments renovats recentment, atractius i de fàcil accés i que no s'utilitzen plenament en determinats dies i hores.

5.6.e) Elaboració d'un catàleg d'espais disponibles

Les converses mantingudes per a l'elaboració del pla d'equipaments han permès constatar que, especialment entre les entitats i associacions, no hi ha un ple coneixement dels diversos espais d'ús públic de què disposa Vilassar i les seves característiques.

Un cop acabat aquest pla d'equipaments, seria convenient realitzar un catàleg descriptiu dels espais disponibles, les seves característiques físiques, recursos tècnics i usos principals. Aquest document hauria d'estar a disposició dels diversos serveis municipals i de les entitats actives al sector cultural, per tal d'afavorir un ús òptim dels espais existents.

5.6.f) Reflexió al voltant de les relacions supramunicipals

Més enllà de la promoció i gestió directa d'equipaments a Vilassar de Mar, en alguns casos podria ser convenient una reflexió sobre la possibilitat de promoure el treball en xarxa amb altres municipis del Maresme, que afavorís la coordinació de les programacions i, mitjançant mecanismes adequats de transport i preu, contribuís a diversificar la vida cultural de la població tot fent un ús raonable dels recursos disponibles a cada municipi. L'existència d'equipaments de qualitat contrastada en diversos pobles, les dificultats que a vegades es troben per atreure públics suficients i la necessitat de repensar la utilització dels recursos fan desitjable l'abordatge d'aquestes qüestions.

6. Conclusions

Les propostes que s'han descrit al capítol anterior ofereixen orientacions a curt, mig i llarg termini per al treball de l'Ajuntament de Vilassar de Mar i les entitats i agents que intervenen en la vida cultural del poble.

La implementació d'aquestes mesures dependrà del grau de prioritats que s'atorgui a cada proposta i de diversos condicionants interns i externs, tant aquells que ja es poden preveure en l'actualitat (limitació dels pressupostos públics i els recursos humans, disponibilitat d'espais, planificació ja existent sobre els usos i activitats dels equipaments, etc.) com d'altres imprevistos (oportunitats sorgides per canvis en la situació o gestió d'alguns equipaments, programes de finançament extern, etc.).

A partir d'una anàlisi de la rellevància i la viabilitat de les mesures proposades, se suggereix que, a curt termini, es doni prioritats als aspectes següents:

- En l'àmbit dels **museus**, la reobertura dels Museu Enric Monjo i el Museu de la Marina, l'obertura de la Casa-Museu de Carme Rovira i l'adopció de mesures que assegurin la qualitat i sostenibilitat de les activitats de conservació i dinamització d'aquests espais.
- En l'àmbit **expositiu**, la promoció de la transversalitat entre regidories i entre aquestes i altres espais vinculats a les arts visuals, com a primer pas per assegurar una oferta diversa i especialitzada en aquest àmbit.
- En l'àmbit de la **formació**, l'anàlisi i possible agrupació i reordenació de l'oferta existent.
- En l'àmbit de les **millores parcials a equipaments**, la dotació d'equipaments tècnics adequats a la Sala Maria Roser Carrau i al Centre Social Mossèn Josep Maria Galbany; i l'aprofitament de la Sala Maria Roser Carrau i la Biblioteca Municipal com a espais de projecció de cinema, per cobrir l'absència temporal de l'Ateneu Vilassanès en aquest àmbit.
- En l'àmbit de la **gestió**, la reflexió sobre els recursos humans i econòmics necessaris per a assegurar una bona aplicació de les mesures esmentades i la previsió de passos futurs; el foment del treball en xarxa dels equipaments culturals (reunions periòdiques, projectes conjunts, etc.) i la transversalitat entre les diverses regidories que incideixen en la vida cultural; la negociació per a un ús continuat del Centre Social Mossèn Josep Maria Galbany; i l'elaboració d'un catàleg dels equipaments disponibles i les seves característiques i usos.

La resta de mesures proposades al Pla s'haurien d'anar aplicant a mig i llarg termini, o bé tan aviat com les circumstàncies internes i externes ho permetin.

Bibliografia

Ajuntament de Vilassar de Mar, "Reglament del Consell Municipal de Cultura" (2001), disponible a https://www.vilassardemar.cat/seu_electronica/tauler-danuncis/reglaments/reglament-del-consell-municipal-de-cultura

Bissap, *Estudi de programació d'un equipament escènic i musical E2 a Vilassar de Mar (EPEC)* (2011).

Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, *PECCAT. Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya 2010-2020* (Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, 2010)

ICC Consultors, *Equipaments escènics : l'acord entre ajuntaments i entitats* (Barcelona: Diputació de Barcelona, 2008). Disponible a http://www.diba.cat/c/document_library/get_file?uuid=249e778e-0935-41aa-92cf-66dbc1e6c86c&groupId=326398

Santi Martínez Illa et al., *Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya 2010-2020* (Barcelona: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, 2010)

Regidoria de Cultura, "Línies de treball de la regidoria de Cultura (2011-2014)" (c. 2012).

Stoa, *Museu Enric Monjo. Pla Museològic* (c. 2014a);

Stoa, *Museu Enric Monjo. Guió Executiu* (c. 2014b).

Jordi Viñes i Querol, "Servei de Gestió Cultural i Dinamització Associativa de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Vilassar de Mar: Memòria anual 2011", *Singladures*, n°30 (2012). Disponible a <http://www.vilassardemar.cat/recursos-compartits/arxius/serveis-personals/cultura-i-educacio/Singladures%2030%20web.pdf/view>

Annex 1: Indicadors demogràfics, socials, econòmics i culturals recollits per la Diputació de Barcelona (maig 2014)

1. Territori

Font: Sistema d'Informació Territorial Municipal (SITMUN, Diputació de Barcelona)

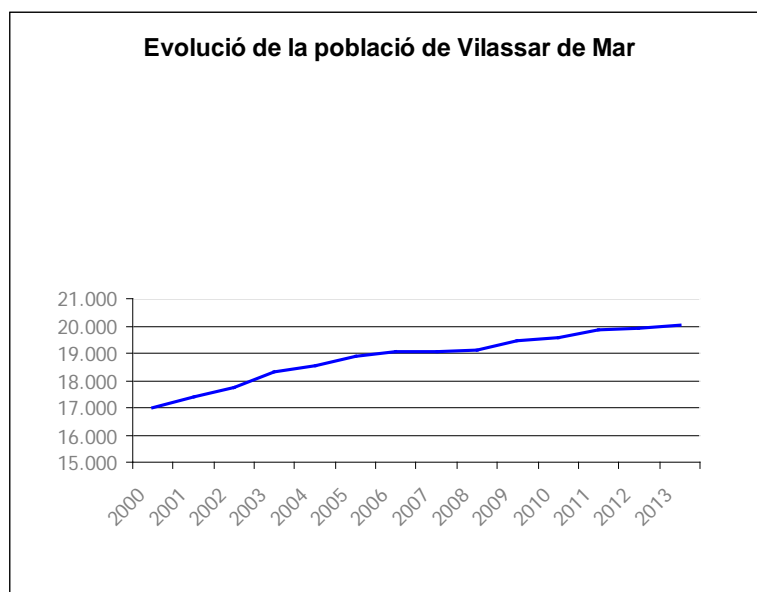
2. Població

Taula 2.1. Evolució de la població de Vilassar de Mar (2000-2013)

Vilassar de Mar	Població
2013	20.030
2012	19.918
2011	19.840
2010	19.574
2009	19.482
2008	19.090
2007	19.052
2006	19.051
2005	18.900
2004	18.558
2003	18.321
2002	17.721
2001	17.374
2000	17.000

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'IDESCAT

Gràfic 2.1. Evolució de la població a Vilassar de Mar (2000-2013)

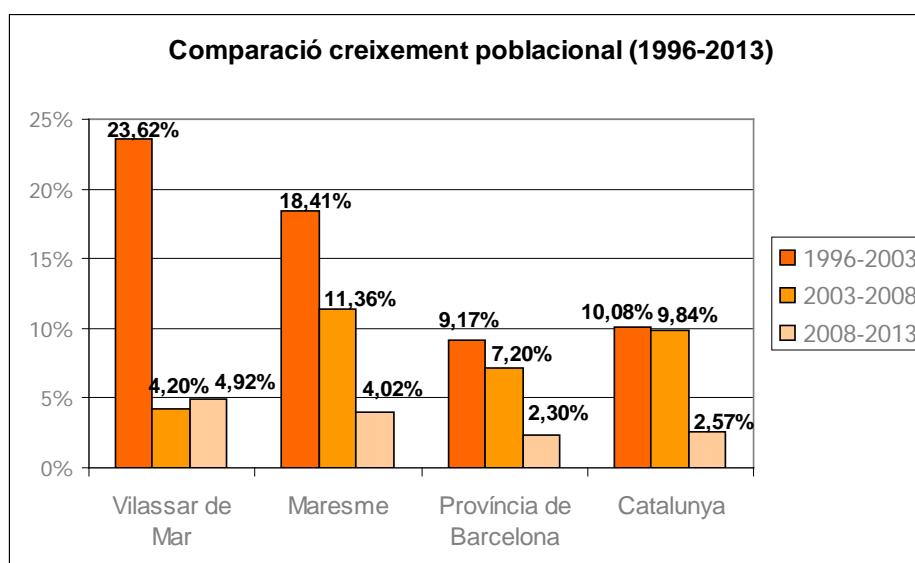
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Taula 2.2. Evolució comparativa de la població (1996-2013)

	1996*	2003	2008	2013
Vilassar de Mar	14.821	18.321	19.090	20.030
Maresme	318.891	377.608	420.521	437.431
Província de Barcelona	4.628.277	5.052.666	5.416.447	5.540.925
Catalunya	6.090.040	6.704.146	7.364.078	7.553.650

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
 * Agafem dades de l'any 1996 com a referència perquè no hi ha dades del 1997 publicades a l'IDESCAT

Gràfic 2.2. Creixement de la població (1996-2013)

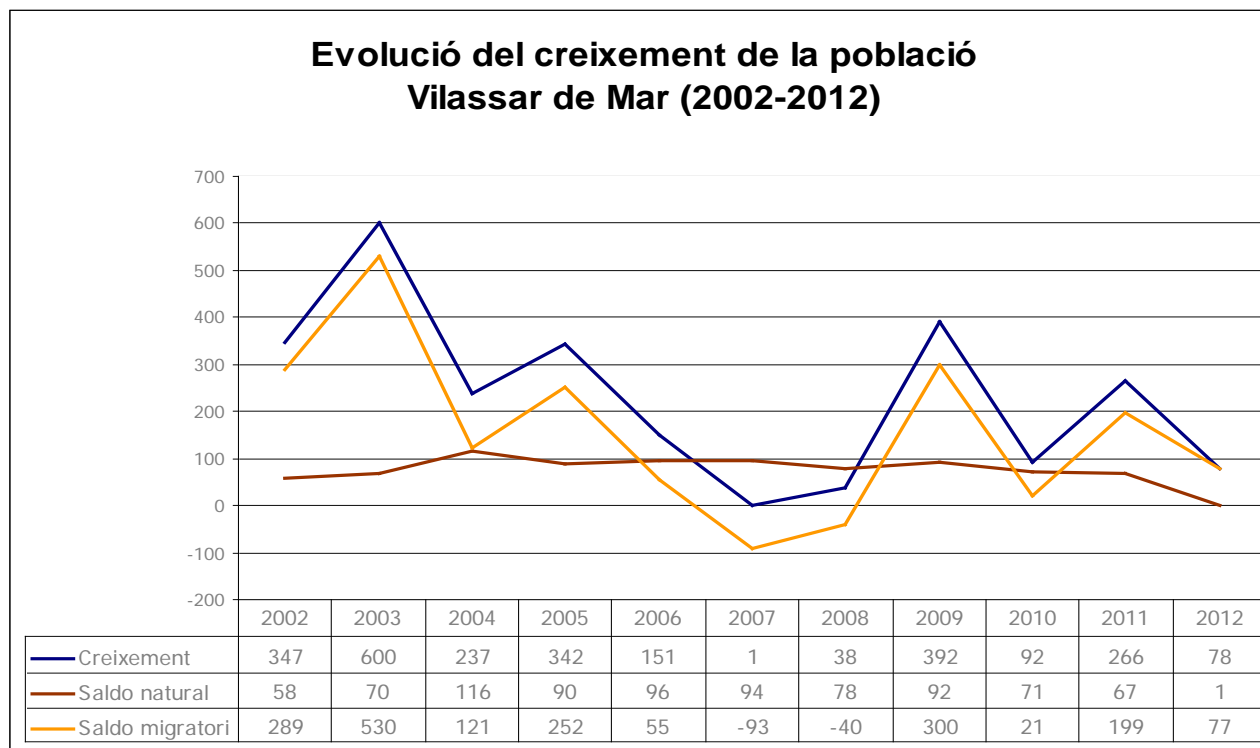
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Taula 2.3./Gràfic 2.3. Creixement de la població (2002-2012)

Vilassar de Mar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Població	17.721	18.321	18.558	18.900	19.051	19.052	19.090	19.482	19.574	19.840	19.918
Creixement	347	600	237	342	151	1	38	392	92	266	78
Naixements	209	218	253	222	222	217	202	221	202	221	162
Defuncions	151	148	137	132	126	123	124	129	131	154	161
Saldo natural	58	70	116	90	96	94	78	92	71	67	1
Saldo migratori	289	530	121	252	55	-93	-40	300	21	199	77

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

* l'IDESCAT no disposa de dades publicades per al 2013 referent al creixement natural, per això el límit en aquesta taula/gràfic és l'any 2012

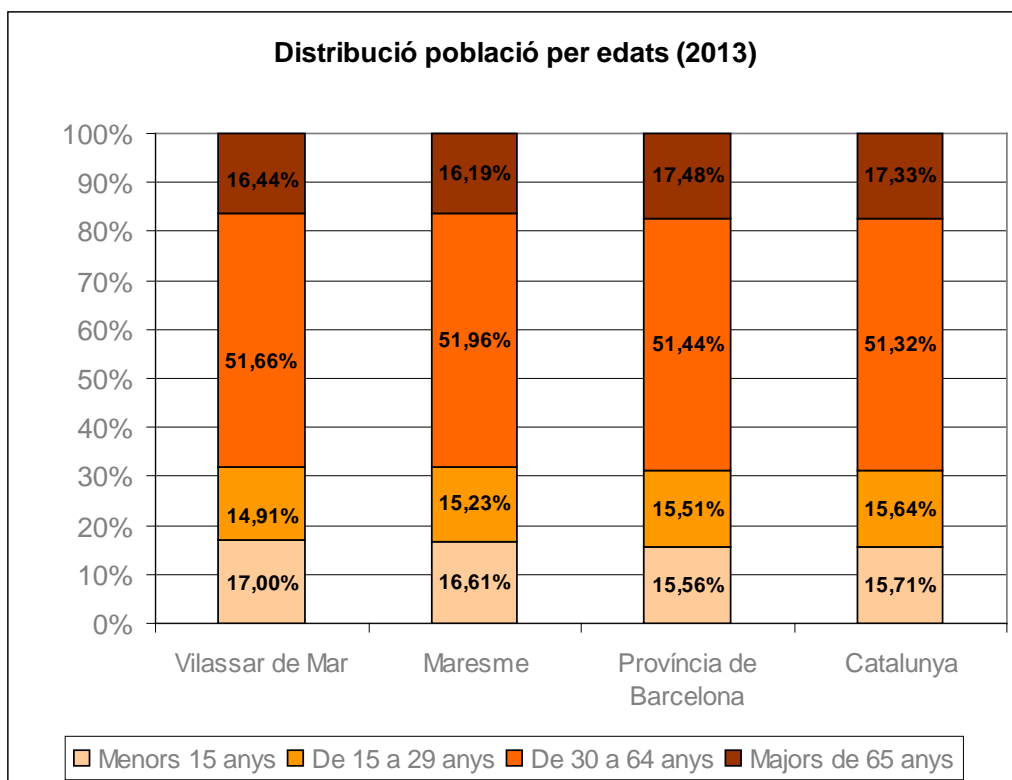

Taula 2.4./2.5. Distribució de la població per edats. Municipi, comarca, província i Catalunya. Valors absoluts i percentatge

Trams edat	Àmbit territorial	2003		2008		2013	
Menors de 15 anys	Vilassar de Mar	2.938	16,04%	3.249	17,02%	3.405	17,00%
	Maresme	56.981	15,09%	66.829	15,89%	72.652	16,61%
	Província de Barcelona	690.439	13,66%	791.804	14,62%	862.343	15,56%
	Catalunya	923.636	13,78%	1.083.951	14,72%	1.186.867	15,71%
De 15 a 29 anys	Vilassar de Mar	3.699	20,19%	3.145	16,47%	2.986	14,91%
	Maresme	81.793	21,66%	76.612	18,22%	66.640	15,23%
	Província de Barcelona	1.089.224	21,56%	998.073	18,43%	859.278	15,51%
	Catalunya	1.436.364	21,43%	1.373.899	18,66%	1.181.391	15,64%
De 30 a 64 anys	Vilassar de Mar	9.209	50,26%	9.873	51,72%	10.347	51,66%
	Maresme	184.159	48,77%	216.302	51,44%	227.302	51,96%
	Província de Barcelona	2.422.643	47,95%	2.744.009	50,66%	2.850.481	51,44%
	Catalunya	3.194.375	47,65%	3.710.273	50,38%	3.876.369	51,32%
Majors de 65 anys	Vilassar de Mar	2.475	13,51%	2.823	14,79%	3.292	16,44%
	Maresme	54.675	14,48%	60.778	14,45%	70.837	16,19%
	Província de Barcelona	850.360	16,83%	882.561	16,29%	968.823	17,48%
	Catalunya	1.149.771	17,15%	1.195.955	16,24%	1.309.023	17,33%
TOTAL	Vilassar de Mar	18.321	100%	19.090	100%	20.030	100%
	Maresme	377.608	100%	420.521	100%	437.431	100%
	Província de Barcelona	5.052.666	100%	5.416.447	100%	5.540.925	100%
	Catalunya	6.704.146	100%	7.364.078	100%	7.553.650	100%

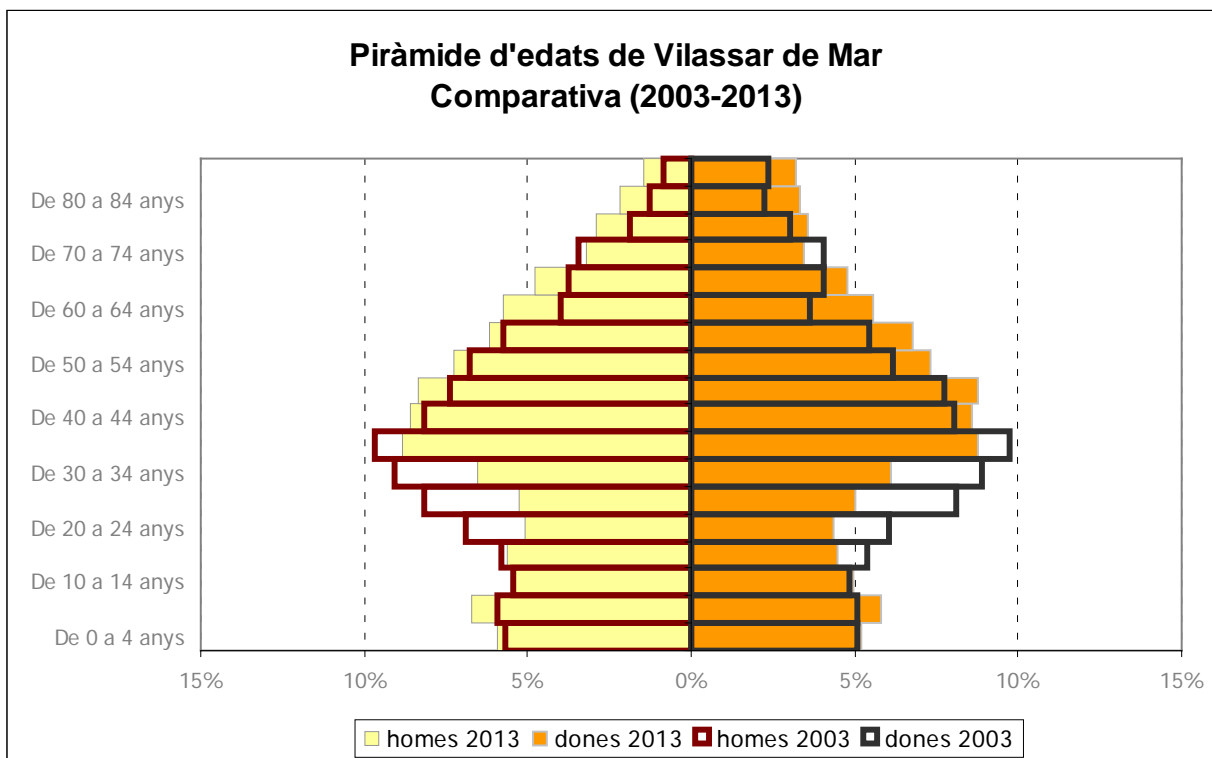
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.4. Distribució de la població per edats. Comparativa any 2013

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.5. Piràmide d'edats. Comparativa (2003-2013)

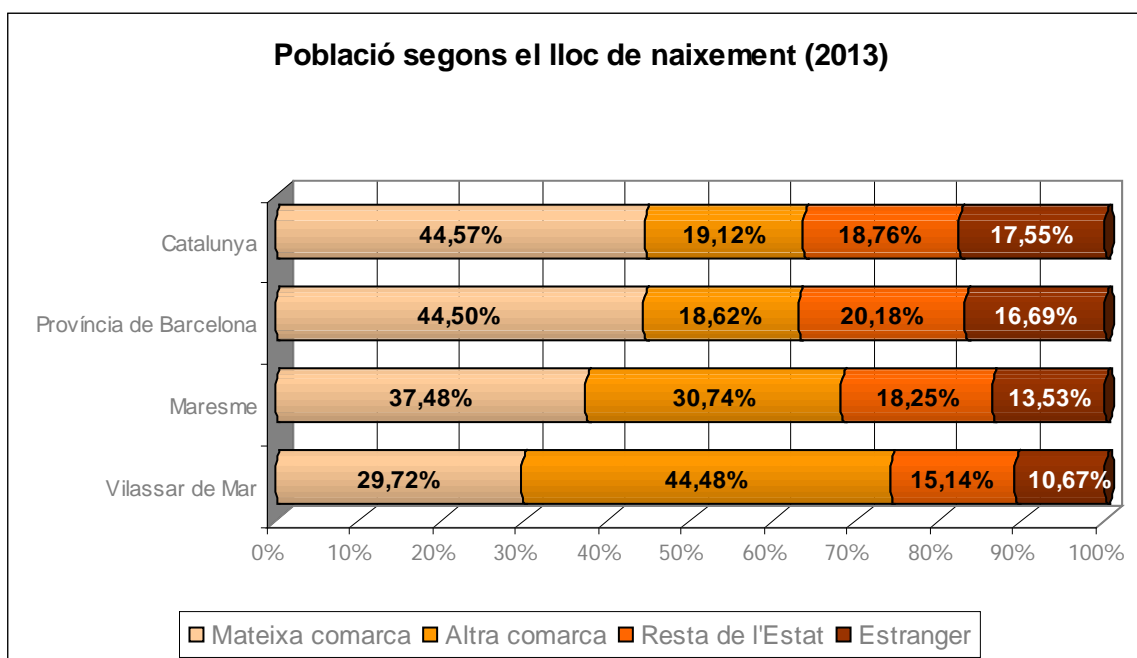
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Taula 2.6. Població segons el lloc de naixement. Valors absoluts (2013)

2013	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta de l'Estat	Estranger	Total Població
Vilassar de Mar	5.952	8.909	3.032	2.137	20.030
Maresme	163.945	134.466	79.826	59.194	437.431
Província de Barcelona	2.465.878	1.031.836	1.118.385	924.826	5.540.925
Catalunya	3.366.683	1.444.127	1.417.177	1.325.663	7.553.650

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.6. Població segons lloc de naixement. Comparativa any 2013

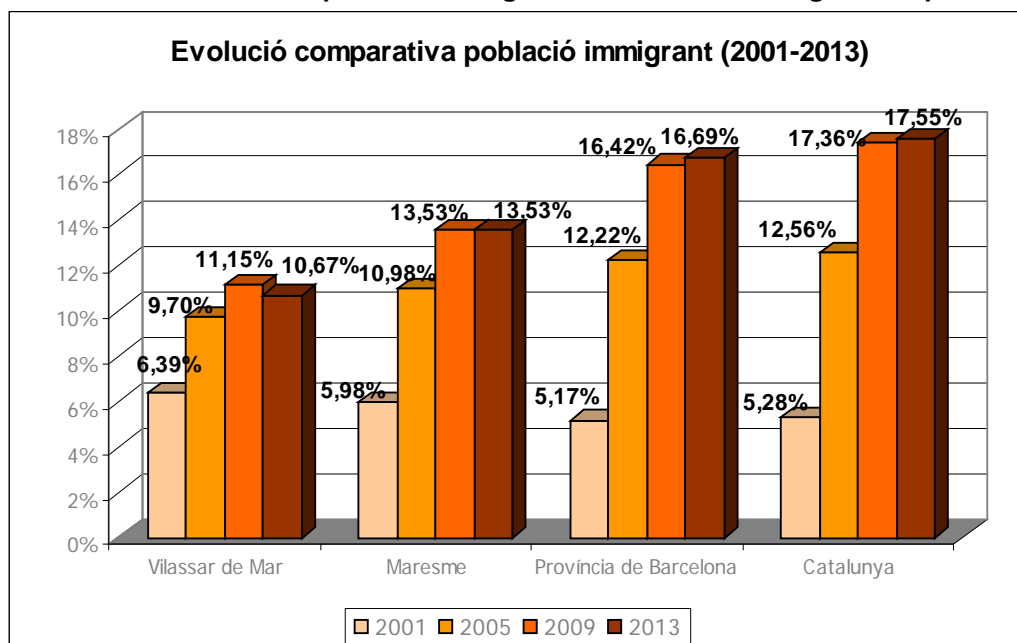
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Taula 2.7. Evolució comparativa de la població immigrant (població nascuda a l'estranger). Valors absoluts

	2001	2005	2009	2013
Vilassar de Mar	1.111	1.833	2.173	2.137
Maresme	21.254	43.771	57.713	59.194
Província de Barcelona	248.509	638.817	901.265	924.826
Catalunya	335.862	878.890	1.297.990	1.325.663

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.7. Evolució de la població immigrant nascuda a l'estranger. Comparativa

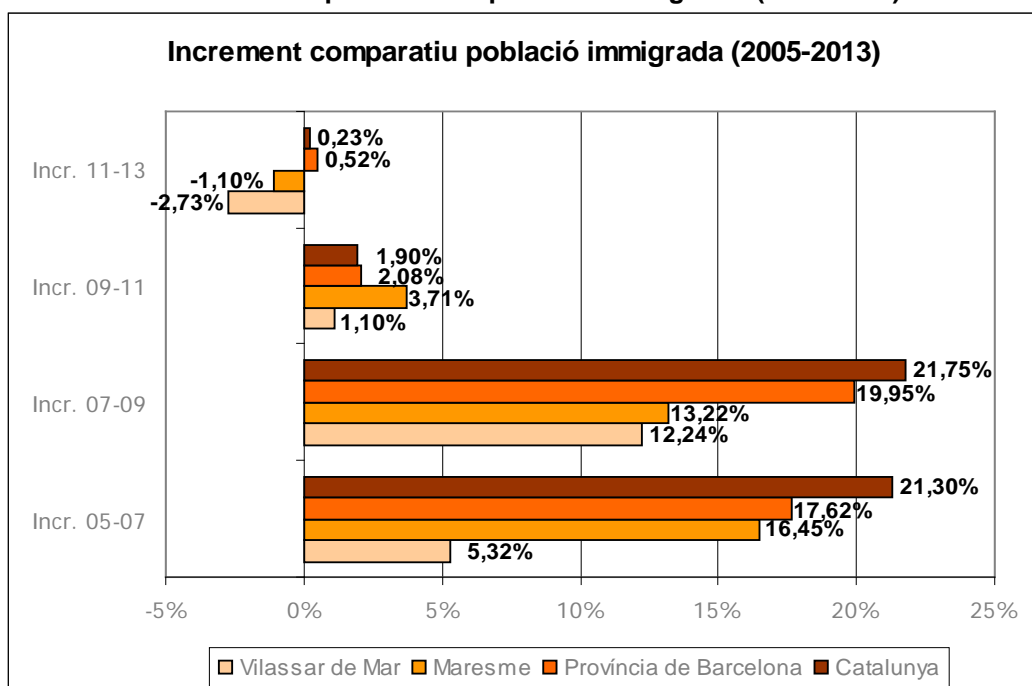
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Taula 2.8. Increment comparatiu de la població immigrada. Percentatges (2005-2013)

	Incr. 05-07	Incr. 07-09	Incr. 09-11	Incr. 11-13
Vilassar de Mar	5,32%	12,24%	1,10%	-2,73%
Maresme	16,45%	13,22%	3,71%	-1,10%
Província de Barcelona	17,62%	19,95%	2,08%	0,52%
Catalunya	21,30%	21,75%	1,90%	0,23%

Font: Elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.8. Increment comparatiu de la població immigrada (2005-2013)

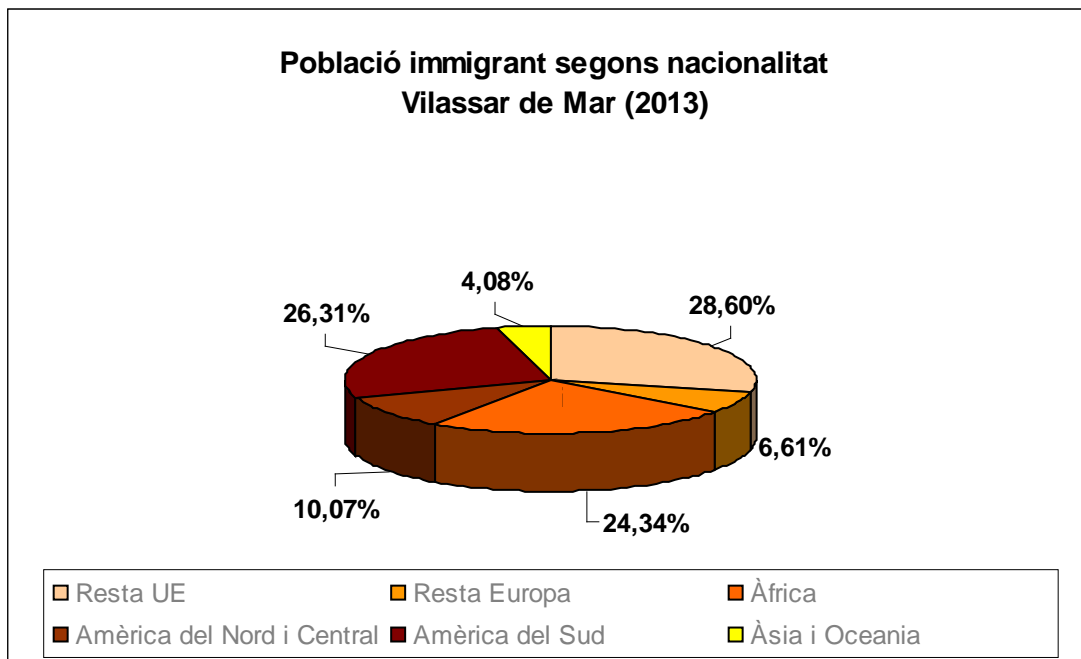

Taula 2.9. Població immigrant segons nacionalitat. Comparativa en % (2013)

2013	Vilassar de Mar	Maresme	Província de Barcelona	Catalunya
Resta UE	28,60%	20,44%	22,11%	26,45%
Resta Europa	6,61%	4,26%	4,61%	5,20%
Àfrica	24,34%	44,10%	23,62%	27,52%
Amèrica del Nord i Central	10,07%	4,77%	7,15%	6,33%
Amèrica del Sud	26,31%	19,20%	26,94%	22,19%
Àsia i Oceania	4,08%	7,22%	15,56%	12,31%

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.9. Població immigrant segons nacionalitat. Vilassar de Mar (2013)

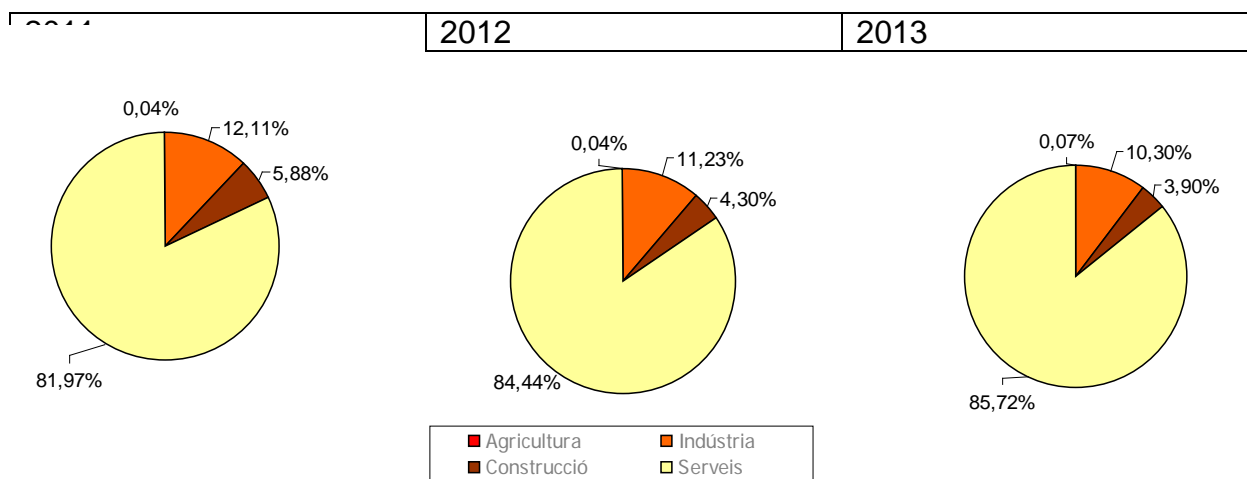
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

3. Dades socioeconòmiques

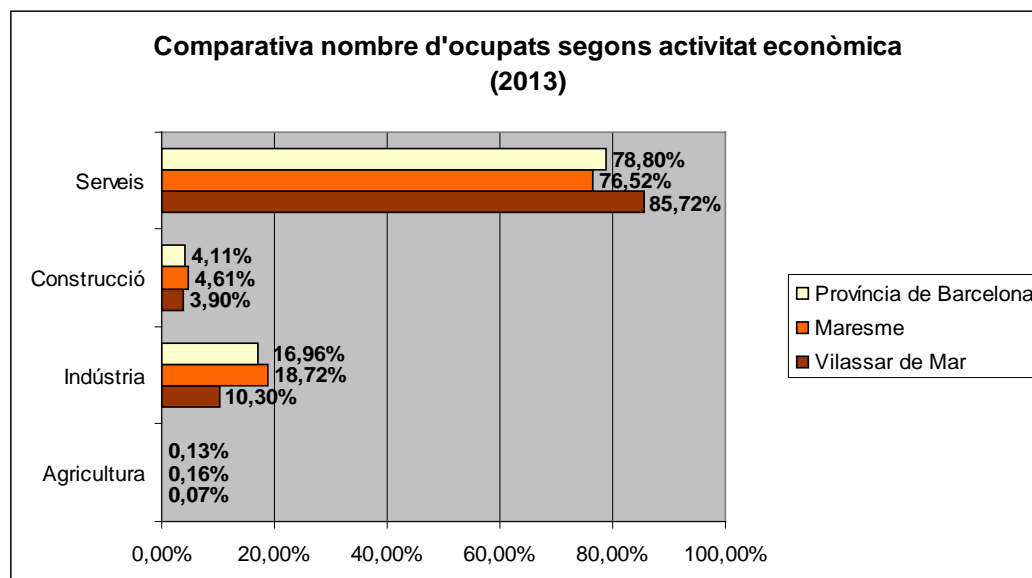
Taula/Gràfic 3.1. Evolució del nombre d'ocupats per grans sectors d'activitat econòmica (2011-2013)

Vilassar de Mar	2011	%	2012	%	2013	%
Agricultura	1	0,04%	1	0,04%	2	0,07%
Indústria	346	12,11%	303	11,23%	277	10,30%
Construcció	168	5,88%	116	4,30%	105	3,90%
Serveis	2.342	81,97%	2.279	84,44%	2.305	85,72%
TOTAL OUPATS	2.857	100%	2.699	100%	2.689	100%

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (HERMES)

Gràfic 3.2 Comparativa del nombre d'ocupats per grans sectors d'activitat econòmica (2013)

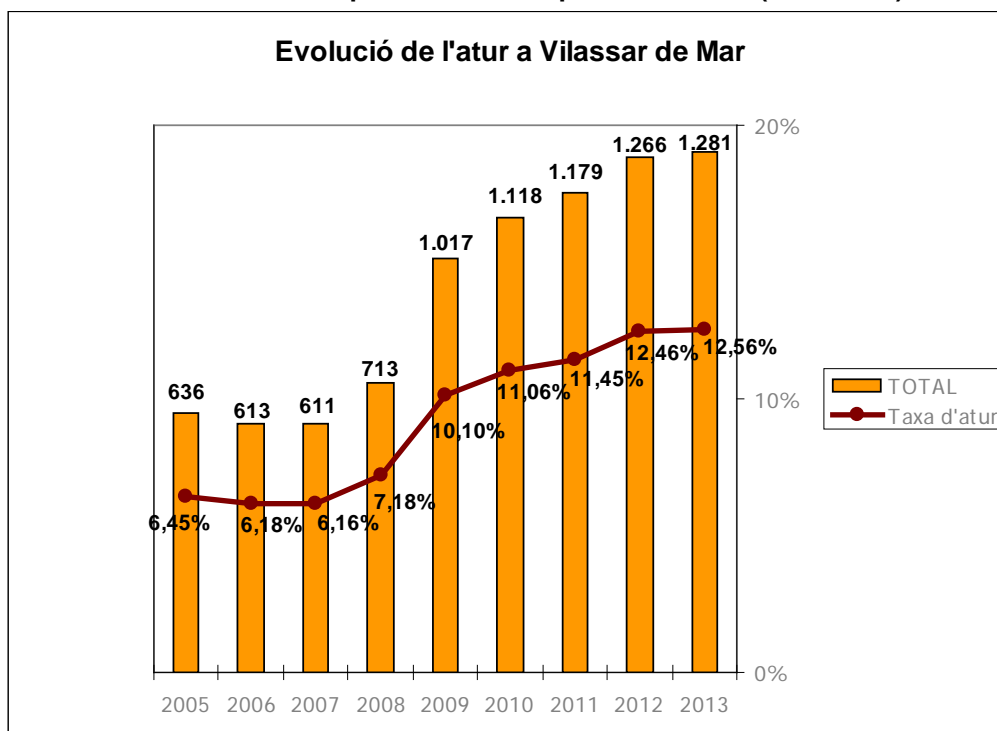
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (HERMES)

Taula 3.3. Evolució de l'atur respecte el total de població activa a Vilassar de Mar

Vilassar de Mar	Nombre d'aturats	
	TOTAL	Taxa d'atur
2005	636	6,45%
2006	613	6,18%
2007	611	6,16%
2008	713	7,18%
2009	1.017	10,10%
2010	1.118	11,06%
2011	1.179	11,45%
2012	1.266	12,46%
2013	1.281	12,56%

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades per l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona (HERMES)

Gràfic 3.3. Evolució de l'atur respecte el total de població activa (2005-2013)

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades per l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona (HERMES)

Taula 3.4. Taxa atur comparativa amb comarca i província de Barcelona (2007/2010/2013)

Taxa d'atur	TOTAL		
	2007	2010	2013
Vilassar de Mar	6,16%	11,06%	12,56%
Província de Barcelona	7,04%	14,67%	16,54%
Maresme	7,69%	15,40%	17,54%

4. Pressupostos¹⁶

Taula 4.1. Pressupost municipal de cultura sobre el total de l'Ajuntament

Vilassar de Mar	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	% cultura
2003	2.085.661,03 €	14.659.173,94 €	14,23%
2004	1.237.450,22 €	13.814.169,94 €	8,96%
2005	1.360.266,98 €	14.303.147,48 €	9,51%
2006	2.182.142,45 €	18.025.837,21 €	12,11%
2007	3.227.008,63 €	19.947.839,89 €	16,18%
2008	2.526.781,76 €	21.329.265,25 €	11,85%
2009	2.206.327,58 €	23.723.629,86 €	9,30%
2010	2.392.375,67 €	21.752.863,84 €	11,00%
2011	1.500.713,34 €	19.479.733,53 €	7,70%
2012	1.085.924,75 €	17.589.441,11 €	6,17%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades per l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (SIEM); a partir de l'any 2010, les despeses de cultura s'integren en el capítol 33 de Cultura, que inclou les antigues subfuncions 451, 452 (oci i temps lliure) i 453 (patrimoni històric)

Vilassar de Mar	Total Cultura (33)	Subf. 451	Subf. 452	Subf. 453
2003	2.085.661,03 €	1.349.922,27 €	735.738,76 €	- €
2004	1.237.450,22 €	662.902,70 €	574.547,52 €	- €

Taula 4.2. Pressupostos municipals de cultura desglossat per subfuncions (451, 452 i 453)

¹⁶ Les dades recollides en aquest apartat no coincideixen amb els pressupostos lliurats per l'Ajuntament, atès que s'ha comptabilitzat segons criteris diferents.

2005	1.360.266,98 €	718.919,23 €	641.347,75 €	- €
2006	2.182.142,45 €	1.594.327,17 €	587.815,28 €	- €
2007	3.227.008,63 €	2.527.804,65 €	699.203,98 €	- €
2008	2.526.781,76 €	1.687.855,96 €	838.925,80 €	- €
2009	2.206.327,58 €	1.173.848,84 €	1.032.478,74 €	- €
2010	2.392.375,67 €			
2011	1.500.713,34 €			
2012	1.085.924,75 €			

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades per l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (SIEM); a partir de l'any 2010, les despeses de cultura s'integren en el capítol 33 de Cultura, que inclou les antigues subfuncions 451, 452 (oci i temps lliure) i 453 (patrimoni històric)

Taula 4.3. Pressupostos municipals de cultura. Comparativa (2009-2012)

	2009				
	Pressupost cultura (total)	Pressupost Ajuntament	Pressupost cultura / pressupost Ajuntament	Despesa en cultura per habitant	Total habitants
Vilassar de Mar	2.206.327,58 €	23.723.629,86 €	9,30%	113,25 €	19.482
Total municipis mateix tram de població (10.000 – 20.000 hab.)	79.575.207,10 €	669.541.768,36 €	11,89%	152,52 €	521.749
Mitjana 36 municipis 10.000 – 20.000 hab. Prov. Barcelona	2.210.422,42 €	18.598.382,45 €	11,89%	152,52 €	14.493
	2010				
Vilassar de Mar	2.392.375,67 €	21.752.863,84 €	11,00%	122,22 €	19.574
Total municipis mateix tram de població (10.000 – 20.000 hab.)	45.279.292,71 €	644.056.645,97 €	7,03%	84,33 €	536.915
Mitjana 37 municipis 10.000 – 20.000 hab. Prov. Barcelona	1.223.764,67 €	17.406.936,38 €	7,03%	84,33 €	14.511
	2011				
Vilassar de Mar	1.500.713,34 €	19.479.733,53 €	7,70%	75,64 €	19.840
Total municipis mateix tram de població (10.000 – 20.000 hab.)	21.708.064,63 €	378.308.364,13 €	5,74%	40,09 €	541.542
Mitjana 37 municipis 10.000 – 20.000 hab.	586.704,45 €	10.224.550,38 €	5,74%	40,09 €	14.636

Prov. Barcelona					
	2012				
Vilassar de Mar	1.085.924,75 €	17.589.441,11 €	6,17%	54,52 €	19.918
Total municipis mateix tram de població (10.000 – 20.000 hab.)	31.233.598,61 €	505.989.129,62 €	6,17%	57,32 €	544.903
Mitjana 37 municipis 10.000 – 20.000 hab. Prov. Barcelona	844.151,31 €	13.675.381,88 €	6,17%	57,32 €	14.727

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades per l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (SIEM)

Nota: a partir de l'any 2010, les despeses de cultura s'integren en el capítol 33 de Cultura, que inclou les antigues subfuncions 451, 452 (oci i temps lliure) i 453 (patrimoni històric)

Nota: referent als trams de població, el SIEM no ofereix informació d'alguns municipis, l'any 2009 (Montgat i Torelló), 2012 (Montgat i Sant Quirze), i 2011 (Berga, Calella, Cardedeu, Franqueses, Montgat, Montornès, Palau-Solità, Parets, La Roca, Sant Joan de Vilatorrada, Sant Just Desvern, Sant Quirze del Vallès, i Tordera) ; això afecta a la mitjana resultant

Taula 4.4. Pressupostos municipals de Vilassar de Mar desglossats per capítols (2009-2012)

Vilassar de Mar - 2009				
	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	396.417,53 €	17,97%	6.316.372,63 €	26,62%
Capítol II	926.081,41 €	41,97%	9.022.456,94 €	38,03%
Capítol III	- €	0%	377.120,78 €	1,59%
Capítol IV	224.780,98 €	10,19%	1.192.704,52 €	5,03%
Capítol VI	659.047,66 €	29,87%	5.826.527,47 €	24,56%
Capítol VII	- €	0%	- €	0%
Capítol VIII	- €	0%	18.060,00 €	0,08%
Capítol IX	- €	0%	970.387,52 €	4,09%
Total capítols	2.206.327,58 €	100%	23.723.629,86 €	100%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	1.547.279,92 €	70,13%	16.531.534,09 €	70,81%
Despesa de capital (cap VI, VII)	659.047,66 €	29,87%	5.826.527,47 €	24,96%
Despesa financera (caps VIII, IX)	0 €	0%	988.447,52 €	4,23%

Vilassar de Mar - 2010				
	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	685.209,47 €	28,64%	6.179.227,49 €	28,41%
Capítol II	584.768,07 €	24,44%	8.447.104,61 €	38,83%
Capítol III	- €	0%	244.767,62 €	1,13%
Capítol IV	121.377,51 €	5,07%	1.089.280,64 €	5,01%
Capítol VI	1.001.020,62 €	41,84%	4.685.926,68 €	21,54%
Capítol VII	- €	0%	- €	0%
Capítol VIII	- €	0%	- €	0%
Capítol IX	- €	0%	1.106.556,80 €	5,09%
Total capítols	2.392.375,67 €	100%	21.752.863,84 €	100%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	1.391.355,05 €	58,16%	15.715.612,74 €	73,07%
Despesa de capital (cap VI, VII)	1.001.020,62 €	41,84%	4.685.926,68 €	21,79%
Despesa financera (caps VIII, IX)	0 €	0%	1.106.556,80 €	5,14%

Nota: a partir de l'any 2010, les despeses de cultura s'integren en el capítol 33 de Cultura, que inclou les antigues subfuncions 451, 452 (oci i temps lliure) i 453 (patrimoni històric)

(continua Taula 4.4.)

Vilassar de Mar - 2011				
	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	661.774,06 €	44,10%	6.027.319,19 €	30,94%
Capítol II	620.153,21 €	41,32%	8.686.860,39 €	44,59%
Capítol III	- €	0%	418.545,22 €	2,15%
Capítol IV	103.023,40 €	6,86%	1.107.501,02 €	5,69%
Capítol VI	115.762,67 €	7,71%	1.980.600,08 €	10,17%
Capítol VII	- €	0%	- €	0%
Capítol VIII	- €	0%	- €	0%
Capítol IX	- €	0%	1.258.907,63 €	6,46%
Total capítols	1.500.713,34 €	100%	19.479.733,53 €	100%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	1.384.950,67 €	92,29%	15.821.680,60 €	83,00%
Despesa de capital (cap VI, VII)	115.762,67 €	7,71%	1.980.600,08 €	10,39%
Despesa financera (caps VIII, IX)	0 €	0%	1.258.907,63 €	6,60%

Vilassar de Mar - 2012				
	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	424.645,54 €	39,10%	5.450.455,06 €	30,99%
Capítol II	553.464,12 €	50,97%	8.407.970,01 €	47,80%
Capítol III	- €	0%	431.913,12 €	2,46%
Capítol IV	96.860,00 €	8,92%	1.091.153,72 €	6,20%
Capítol VI	10.955,09 €	1,01%	756.509,72 €	4,30%
Capítol VII	- €	0%	- €	0%
Capítol VIII	- €	0%	- €	0%
Capítol IX	- €	0%	1.451.439,48 €	8,25%
Total capítols	1.085.924,75 €	100%	17.589.441,11 €	100%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	1.074.969,66 €	98,99%	14.949.578,79 €	87,13%
Despesa de capital (cap VI, VII)	10.955,09 €	1,01%	756.509,72 €	4,41%
Despesa financera (caps VIII, IX)	0 €	0%	1.451.439,48 €	8,46%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades del SIEM (Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona)

Taula 4.5. Mitjanes dels pressupostos per trams de població (municipis 10.000 – 20.000 hab.) desglossats per capítols (2009-2012)

	MUNICIPIS TRAM (10.000 – 20.000 hab.) - 2009			
	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	378.669,71 €	17,13%	5.431.196,90 €	29,20%
Capítol II	678.460,17 €	30,69%	5.486.259,88 €	29,50%
Capítol III	- €	0%	230.953,37 €	1,24%
Capítol IV	238.472,75 €	10,79%	960.699,61 €	5,17%
Capítol VI	895.499,89 €	40,51%	5.262.990,03 €	28,30%
Capítol VII	19.319,90 €	0,87%	201.244,18 €	1,08%
Capítol VIII	- €	0%	94.995,33 €	0,51%
Capítol IX	- €	0%	930.043,15 €	5,00%
Total capítols	2.210.422,42 €	100%	18.598.382,45 €	100%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	1.295.602,63 €	58,61%	11.878.156,39 €	64,67%
Despesa de capital (cap VI, VII)	914.819,79 €	41,39%	5.464.234,22 €	29,75%
Despesa financera (caps VIII, IX)	- €	0%	1.025.038,48 €	5,58%

	MUNICIPIS TRAM (10.000 – 20.000 hab.) - 2010			
	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	311.888,84 €	25,49%	5.714.727,02 €	32,83%
Capítol II	397.037,75 €	32,44%	5.582.113,07 €	32,07%
Capítol III	- €	0%	177.970,86 €	1,02%
Capítol IV	142.562,82 €	11,65%	992.145,75 €	5,70%
Capítol VI	366.574,97 €	29,95%	3.914.930,18 €	22,49%
Capítol VII	5.700,29 €	0,47%	110.752,56 €	0,64%
Capítol VIII	- €	0%	7.581,49 €	0,04%
Capítol IX	- €	0%	906.715,45 €	5,21%
Total capítols	1.223.764,67 €	100%	17.406.936,38 €	100%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	851.489,41 €	69,58%	12.288.985,84 €	71,33%
Despesa de capital (cap VI, VII)	372.275,26 €	30,42%	4.025.682,74 €	23,37%
Despesa financera (caps VIII, IX)	- €	0%	914.296,94 €	5,31%

Nota: a partir de l'any 2010, les despeses de cultura s'integren en el capítol 33 de Cultura, que inclou les antigues subfuncions 451, 452 (oci i temps lliure) i 453 (patrimoni històric)

(continua Taula 4.5.)

MUNICIPIS TRAM (10.000 – 20.000 hab.) - 2011				
	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	199.785,09 €	34,05%	3.595.499,75 €	35,17%
Capítol II	219.597,44 €	37,43%	3.592.931,39 €	35,14%
Capítol III	- €	0%	174.613,48 €	1,71%
Capítol IV	51.258,07 €	8,74%	517.429,51 €	5,06%
Capítol VI	113.210,62 €	19,30%	1.579.273,23 €	15,45%
Capítol VII	2.853,22 €	0,49%	20.351,41 €	0,20%
Capítol VIII	- €	0%	46.261,41 €	0,45%
Capítol IX	- €	0%	698.190,21 €	6,83%
Total capítols	586.704,45 €	100%	10.224.550,38 €	100%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	470.640,61 €	80,22%	7.705.860,64 €	76,68%
Despesa de capital (cap VI, VII)	116.063,84 €	19,78%	1.599.624,64 €	15,92%
Despesa financera (caps VIII, IX)	- €	0%	744.451,62 €	7,41%

MUNICIPIS TRAM (10.000 – 20.000 hab.) - 2012				
	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	258.880,61 €	30,67%	4.793.825,82 €	35,05%
Capítol II	329.465,00 €	39,03%	5.015.868,95 €	36,68%
Capítol III	- €	0%	271.906,85 €	1,99%
Capítol IV	147.864,46 €	17,52%	1.007.423,53 €	7,37%
Capítol VI	104.839,45 €	12,42%	1.078.372,97 €	7,89%
Capítol VII	3.101,79 €	0,37%	103.114,36 €	0,75%
Capítol VIII	- €	0%	118.772,45 €	0,87%
Capítol IX	- €	0%	1.286.096,95 €	9,40%
Total capítols	844.151,32 €	100%	13.675.381,88 €	100%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	736.210,07 €	87,21%	10.817.118,29 €	80,70%
Despesa de capital (cap VI, VII)	107.941,24 €	12,79%	1.181.487,33 €	8,81%
Despesa financera (caps VIII, IX)	- €	0%	1.404.869,41 €	10,48%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades del SIEM (Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona)

Taula 4.6. Evolució dels pressupostos per capítols (mitjana període 2009-2012)*

	Vilassar de Mar		MUNICIPIES DEL TRAM (10.000-20.000 hab.)	
	Cultura	Global Ajuntament	Cultura	Global Ajuntament
Capítol I	+7,12%	-13,71%	-31,63%	-11,74%
Capítol II	-40,24%	-6,81%	-51,44%	-8,57%
Capítol III	-%	+14,53%	-%	+17,73%
Capítol IV	-56,91%	-8,51%	-38,00%	+4,86%
Capítol VI	-98,34%	-87,02%	-88,29%	-79,51%
Capítol VII	-%	-%	-83,95%	-48,76%
Capítol VIII	-%	-100%	-%	+25,03%
Capítol IX	-%	+49,57%	-%	+38,28%
Total capítols	-50,78%	-25,86%	-61,81%	-26,47%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	-30,53%	-9,57%	-43,18%	-8,93%
Despesa de capital (cap VI, VII)	-98,34%	-87,02%	-88,20%	-78,38%
Despesa financera (caps VIII, IX)	-%	+46,84%	-%	+37,06%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades de l'Àrea de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona (SIEM)

* Aquesta taula mostra el percentatge positiu o negatiu de l'evolució pressupostària a nivell cultural i global de l'Ajuntament durant el període 2009-2012; els totals no són sumatoris, sinó que reflecteixen la comparativa de l'evolució

5. Associacionisme

Taula 5.1. Nombre d'entitats. Comparativa.

2014	Entitats	Entitats culturals	% Entitats culturals/ Entitats
Vilassar de Mar	135	56	41,48%
Maresme	3.143	1.410	44,86%
Província Barcelona	41.208	18.621	45,19%

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya
 Dades facilitades el mes de febrer de 2014 pel Servei de Coordinació Tècnica i Assessorament d'Entitats de Dret
 Públic
 (Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya)

Taula 5.2. Nombre d'entitats culturals. Comparativa per 1.000 habitants

2014	Entitats	Entitats/1000 h.	Entitats culturals	Entitats culturals/1000 h.
Vilassar de Mar	135	1,89	56	0,78
Maresme	3.143	0,72	1.410	0,32
Província Barcelona	41.208	1,24	18.621	0,56

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya
 * Dades facilitades el mes de febrer de 2014 pel Servei de Coordinació Tècnica i Assessorament d'Entitats de Dret
 Públic (Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya)

Llistat d'entitats culturals

- Afecionats Audiovisual Tv Mar
- Agrupació d'Artistes i Amics de les Arts de Vilassar de Mar
- Agrupación Tuna de Vilassar
- Amics de la Sardana de Vilassar de Mar
- Asociación Club Piscinas Vilassar
- Asociación Cultural Central Park
- Asociación de Aficionados al Cine de Autor Vilassar de Mar
- Asociación de Amigos de Vilassar de Mar
- Associació Aula de Música de Vilassar de Mar
- Associació Automobilística del Comitè Pro Botifarra amb Mongetes i Cansalada
- Associació Científica Vilassar de Mar
- Associació Club d'Escacs Vilassar de Mar
- Associació Colla Bastonera Picadits de Vilassar de Mar
- Associació Cultural Aikido Vilassar de Mar

- Associació Cultural Colectivo Cautivo
- Associació Cultural Firobi
- Associació Cultural l'Almadrava
- Associació Cívica i Social de la Gent Gran de Vilassar de Mar
- Associació Cívica i Social de la Gent Gran Lluís Jover
- Associació d'Amics del Joc de la Botifarra de Vilassar de Mar
- Associació de Daimieleños de Vilassar de Mar i Comarca
- Associació de Judo i D.A. de l'Ateneu de Vilassar de Mar
- Associació de Pessebristes i Modelistes de Vilassar
- Associació de Veïns i Amics del Carrer d'en Roig de Vilassar de Mar
- Associació de Veïns i Amics del Carrer Sant Feliu de Vilassar de Mar
- Associació de Veïns del Barri de la Xinesca
- Associació de Voluntaris de Vilassar de Mar, Cabrera de Mar i Cabril
- Associació Festes del Barri del Barato de Vilassar de Mar
- Associació Juvenil l'Androna
- Associació Juvenil per l'Esport i el Lleure
- Associació La Tropa Teatre
- Associació Musical Cor Vila Azari
- Associació pel Desenvolupament de les Arts Escèniques de Vilassar de Mar
- Associació Penya Barcelonista de Vilassar de Mar
- Associació Vilashorts
- Associació Vilassanesa d'Activitats de Lleure, AVAL
- Associació Vilassar de Mar Decideix Vilassar de Mar
- Assoc. Assemblea de Joves de Vilassar de Mar (AJVdM)
- Ateneu Vilassanès de la Classe Obrera
- Base Nàutica del Palomares Vilassar de Mar
- Bricbarca Vilassar de Mar
- Centre Audiovisual i Tecnològic de Vilassar de Mar
- Centre d'Estudis Vilassarencs
- Centre Esplai Escarbuix
- Centro Social y Recreativo Laia
- Club de Mus San Jaime
- Club Marítim la Bolera
- Colla de Diables els Dracs Nòmades
- Col·lectiu d'Activitats Audio-visuals i Televisió Local de Vilassar de Mar
- Comissió de Festes del Barato la Serenata
- Coral Englantina
- Grup Organitzador de Festes del Veral de l'Ocata
- Joventuts Musicals de Vilassar de Mar
- L'Estudi. Associació per les Arts Decoratives del Maresme
- Penya Blanc-blava de Vilassar de Mar
- Penya Blaugrana Ja Hi Som
- Peña Madridista Clavel Blanco
- Vilassar Sportiu
- Zerovuittresquaranta Promocions Culturals

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya (actualitzades a maig 2014)

6. Biblioteques – Dades de lectura pública

El municipi de Vilassar de Mar disposa d'una biblioteca pública: la **Biblioteca Ernest Lluch**.

Dades de referència i contrast amb els estàndards del Mapa de Lectura Pública

	Estàndards Municipi 20.000 hab.*	Biblioteca Ernest Lluch
Superfície total de programa (m ²)	1.592 m ²	1.951 m ² (97 m ² x 1.000 hab.)
Personal	7	7
Ordinadors**	33 (23+10)	41 (32+9)
Punts de lectura	140	241
Fons documental***	49.600	41.281
Hores de serveis setmanals	35	43

Font: Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

*Mapa de lectura Pública de Catalunya

** Entre parèntesi, les xifres d'ordinadors públics i d'ús intern

*** El fons documental es refereix exclusivament al de lliure accés

Activitats, publicacions i difusió

Biblioteca Ernest Lluch	2012	2013**
Exposicions	19	0
Hores del conte	20	17
Conferències	29	0
Visites escolars	43	22
Visites organitzades	0	18
Projeccions i concerts	9	0
Cursos i tallers	27	1
Tertúlies literàries	0	4
Altres activitats*	57	183
Guies de lectura	10	2
Programes de ràdio	0	23
Altres publicacions (premsa escrita +	8	0
TOTAL	222	266

Font: Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

* En l'apartat d'altres activitats, s'inclouen clubs de lectura (42), espectacles (0), premis (5), presentacions (10), i congressos (0)

**A partir de l'any 2013, no es desglossen algunes categories i s'engloben en el concepte d'altres activitats

Indicadors de la lectura pública

	Biblioteca Ernest Lluch	
	2012	2013
DADES DE FONTS		
Fons documental	41.938	41.281
Ingressos durant l'any (en volums)	1.165	1.722
% sobre el total de la col·lecció	3%	5%
Diaris i revistes (títols)	160	113
DADES D'USUARIS		
Població atesa per la biblioteca	19.840	20.030
Usuaris amb carnet biblioteca	8.416	9.368
% usuaris inscrits sobre població atesa	42%	47%
DADES DE SERVEI		
Dies de servei	284	288
Hores de servei	1.994	1.993
Visites	124.946	124.044
Ús del servei públic d'accés a internet o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)	16.006	15.080
Préstecs	61.558	67.942
Activitats, publicacions i col·laboracions en premsa, ràdio i TV*	482	266
MITJANES PER DIA DE SERVEI		
Visites	440	430
Ús del servei públic d'accés a internet o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)	56	52
Préstecs	217	235

Font: Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona

*La diferència entre ambdós exercicis és resultat de les 247 activitats d'intercanvi lingüístic que es van programar l'any 2012

7. Dades de l'Oficina de Difusió Artística (ODA)

Taula 7.1. Circuit d'Espectacles de l'Oficina de Difusió Artística (2011- 2012)

	Funcions		Assistents	
	2011	2012	2011	2012
Vilassar de Mar	14	14	2.746	1.890
Mitjana municipis entre 5.000 i 20.000 habitants	8	9	937	959
Mitjana total municipis que han participat al Circuit	16	17	3.771	4.012

Total de municipis de la província de Barcelona que han participat: **2011** = 94 municipis; **2012** = 85 municipis

	Funcions/1000 hab		Assistents/ 1000 hab	
	2011	2012	2011	2012
Vilassar de Mar	0,71	0,70	138,41	94,89
Mitjana municipis entre 5.000 i 20.000 habitants	0,69	0,72	80,30	79,70
Mitjana total municipis que han participat al Circuit	0,49	0,48	117,40	114,09

2011		2012	
Municipis participants de 5.000 - 20.000 habitants	Percentatge municipis participants respecte el total de municipis del tram	Municipis participants de 5.000 - 20.000 habitants	Percentatge municipis participants respecte el total de municipis del tram
40	45,98%	35	39,77%

Font: elaboració del CERC a partir de dades facilitades per l'Oficina de Difusió Artística (ODA)

Dades del programa "Anem al Teatre"

Taula 8.1. Dades del programa Anem al Teatre

	2010/2011		2011/2012	
Municipis participants de la Prov. de Bcn *	238	77%	233	75%
Municipis adherits al Maresme	23	77%	22	73%
Nombre d'alumnes participants a Vilassar de Mar**	2.076	76%	1.815	65%
Nombre d'espectadors a Vilassar de Mar***	5.462	17%	5.271	15%

* Dels 233 municipis participants, 165 són adherits al Programa, i 68 amb Conveni

** El percentatge dels municipis adherits al protocol del programa està calculat en base al total de municipis d'aquesta comarca que tenen escola

*** Percentatge d'alumnes participants respecte el cens municipal

****El percentatge es refereix als espectadors locals, respecte el total d'espectadors als municipis participants de la comarca

8. Comunicació

8.1. Articles de premsa comarcal i nacional on es recull informació cultural referent al municipi de Vilassar de Mar

Vilassar de Mar	Premsa comarcal	Premsa nacional
2012	3	0
2013	0	0

Font: elaboració del CERC a partir de les dades del dossier de premsa de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona

Llista d'articles:

- **Notícia: L'exposició "Escoles d'altres mons" a la Biblioteca Municipal de Vilassar de Mar fins el 21 de març**
(Vilaweb) (08/03/2012)
- **Notícia: L'arxiu de Vilassar de Mar digitalitza les actes dels plens municipals dels darrers 160 anys**
En total es podrà accedir informàticament a 19.700 pàgines de documents
(Maresme360) (05/03/2012)
- **Notícia: [Vilassar de Mar] L'Arxiu Municipal ha digitalitzat les actes dels plens de 1848 fins a 2008**
(Vilaweb) (23/02/2012)

Crèdits

El Pla d'Equipaments Culturals de Vilassar de Mar és una iniciativa de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Vilassar de Mar que compta amb el suport del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de la Diputació de Barcelona.

Aquest Pla s'ha realitzat entre maig i novembre de 2014. De manera general han participat en la seva elaboració les següents persones:

Ajuntament de Vilassar de Mar

Paquita González, Regidora de Cultura
Rafael López, Cap d'Àrea de Serveis Personals
Jordi Viñes, Coordinador de Cultura
Fanny Abril, regidoria de Serveis Socials
Montse Colao, tècnica de Joventut
Lourdes Padilla, àrea de Serveis Personals (Ensenyament i Cultura)
Vicenç Valls, gestor esportiu, regidoria d'Esports
Helena Bejiga, Pla de Desenvolupament Comunitari
Laia Ventura, directora de la Biblioteca Municipal
Cristina Simó, responsable de l'Arxiu Municipal

Diputació de Barcelona:

Carles Prats, cap del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)
Laia Gargallo, cap de la secció tècnica CERC
Xavier Coca, Aina Roig i Isabel Baron, equip del programa d'assessorament cultural
CERC

La coordinació d'aquest estudi ha estat duta a terme per:

ITD (www.e-itd.com) - Jordi Baltà, coordinador metodològic, de contingut i redacció
CERC - Eugènia Argimon, coordinació i gestió.

Volem agrair la col·laboració de totes les entitats que han col·laborat i han fet possible l'elaboració d'aquest document, especialment:

- Associació Cultural Bullangues
- Associació de Veïns El Barri
- Associació de Veïns i Veïnes del Barato
- Associació de Veïns de la Xinesca
- Ateneu Vilassanès
- Aula de Música
- Centre Cívic del Passeig
- Centre d'Estudis Vilassarencs
- Coral Englantina
- Firobi
- Grup Organitzador del Veral de l'Ocata

- La Tropa Teatre
- Màgic Grup Maresme
- Museu de la Mina Vella
- Viladona
- Vilassart

La Diputació de Barcelona es caracteritza per la seva naturalesa local, de suport i cooperació amb els municipis. Per aconseguir aquests objectius ha desenvolupat un model estrictament municipalista, que té el seu referent en l'establiment de xarxes de gestió amb els ajuntaments als quals aporta mitjans tècnics, coneixement i experiència, assessorament, recursos econòmics i suport a la gestió dels serveis municipals.

En el marc de l'assistència i la cooperació, l'Àrea de Presidència té com a objectiu donar suport tècnic i aportar visions territorials als municipis a l'hora de definir i aplicar les polítiques culturals. El Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) és el servei encarregat de l'assessorament cultural als ajuntaments a l'hora d'establir, a mig i llarg termini, nous processos de dinamització i transformació cultural, socials i econòmics en el territori.

Els **plans d'equipaments culturals (PEC)** són instruments per reordenar els equipaments culturals mitjançant l'anàlisi de les oportunitats i mancances, i, si és necessari, dissenyar-ne de nous. Són documents tècnics que contribueixen a descriure la realitat cultural del municipi i a establir una sèrie de reflexions i pautes per orientar les accions culturals. La visió estratègica dels plans pot comportar des de la creació de xarxes d'equipaments, fins a la definició de programes d'actuació per a l'equilibri urbanístic i territorial, l'enfortiment del teixit social i cultural o la millora del benestar ciutadà.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Presidència

Gerència de Serveis de Cultura

Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)

Montalegre, 7. 08001 Barcelona

Tel 934 022 565 · Fax 934 022 577

o.estudisrc@diba.cat · www.diba.cat/cerc